Ministerstvo vnitra

ODBOR VEŘEJNÉ SPRÁVY, DOZORU A KONTROLY

METODICKÉ DOPORUČENÍ K ČINNOSTI ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ

6.4

Správa obce v době mezi konáním voleb do zastupitelstva obce a zvolením nových obecních orgánů

(včetně pravidel pro svolání ustavujícího zasedání nově zvoleného zastupitelstva obce)

Podle právního stavu
k 1. květnu 2026

ODBOR
VEŘEJNÉ SPRÁVY, DOZORU A KONTROLY
MINISTERSTVA VNITRA
2026

METODICKÉ DOPORUČENÍ K ČINNOSTI ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ

6.4

Správa obce v době mezi konáním voleb do zastupitelstva obce a zvolením nových obecních orgánů

(včetně pravidel pro svolání ustavujícího zasedání nově zvoleného zastupitelstva obce)

mv.gov.cz/odk

METODICKÉ DOPORUČENÍ K ČINNOSTI ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ

Správa obce v době mezi konáním voleb do zastupitelstva obce a zvolením nových obecních orgánů (včetně pravidel pro svolání ustavujícího zasedání nově zvoleného zastupitelstva obce)
podle právního stavu k 1. květnu 2026

Vydává: Ministerstvo vnitra České republiky, odbor veřejné správy, dozoru a kontroly, nám. Hrdinů 3, 140 21 Praha 4
Schválil: Ing. Bc. Miroslav Veselý
Grafická úprava a tisk: Tiskárna Ministerstva vnitra, p. o., Bartůňkova 1159/4, 149 01, Praha 4
Počet stran: 120
Místo a rok vydání: Praha, květen 2026

ISBN: 978-80-7616-253-2

OBSAH

ÚVOD 7

1. SPRÁVA OBCE V DOBĚ ODE DNE VOLEB DO ZVOLENÍ NOVÝCH OBECNÍCH ORGÁNŮ 9
   - 1.1 Orgány spravující obec ode dne voleb do zastupitelstva obce 10
   - 1.2 Pravomoci dosavadních obecních orgánů 11
   - 1.3 Doba výkonu pravomocí dosavadními obecními orgány 12
   - 1.4 Správa obce v některých zvláštních případech 16
   - 1.5 Správa obce ve „volebním mezidobí" v otázkách a odpovědích 16
2. POSTUP PŘI SVOLÁVÁNÍ USTAVUJÍCÍHO ZASEDÁNÍ ZASTUPITELSTVA OBCE 20
   - 2.1 Zjištění, zda byl podán návrh soudu na neplatnost voleb nebo hlasování 21
   - 2.2 Svolání ustavujícího zasedání v případě, že návrh na neplatnost voleb nebo hlasování nebyl podán 21
   - 2.3 Svolání ustavujícího zasedání v případě, že byl podán návrh na neplatnost voleb nebo hlasování 23
   - 2.4 Důsledky porušení § 91 zákona o obcích 24
   - 2.5 Otázky a odpovědi ke svolání ustavujícího zasedání 25
3. PRŮBĚH USTAVUJÍCÍHO ZASEDÁNÍ 30
   - 3.1 Obecně k průběhu ustavujícího zasedání 30
   - 3.2 Průběh ustavujícího zasedání v otázkách a odpovědích 33
4. PŘEDÁNÍ OBCE NOVĚ ZVOLENÉMU VEDENÍ 54
5. NESLUČITELNOST FUNKCE ČLENA ZASTUPITELSTVA OBCE PODLE ZÁKONA O VOLBÁCH DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ 55
6. ZÁNIK MANDÁTU ČLENA ZASTUPITELSTVA OBCE 65
   - 6.1 Problematika zániku mandátu z důvodu vzdání se mandátu (rezignace) člena zastupitelstva obce 65
   - 6.2 Nastupování náhradníka na uprázdněný mandát v zastupitelstvu obce 69
7. SPRÁVA OBCE V PŘÍPADĚ, ŽE PO VOLBÁCH DO ZASTUPITELSTVA OBCE DOJDE K ZÁNIKU MANDÁTŮ NOVĚ ZVOLENÝCH ČLENŮ ZASTUPITELSTVA OBCE 71
   - 7.1 Vybrané způsoby zániku mandátu členů zastupitelstva obce 71
   - 7.2 Důsledky zániku mandátu členů zastupitelstva obce 72

8. ODMĚŇOVÁNÍ, ODCHODNÉ A DALŠÍ NÁROKY VE VOLEBNÍM MEZIDOBÍ 74
8.1 Odměny a další nároky ve volebním mezidobí 74
8.2 Proplacení nároku na nedočerpanou dovolenou při ukončení výkonu uvolněné funkce 77
8.3 Odchodné v důsledku zániku mandátu ke dni voleb 78
8.4 Odměňování v novém volebním období 84
PŘÍLOHA Č. I – VZORY ÚKONŮ VZTAHUJÍCÍCH SE K USTAVUJÍCÍMU ZASEDÁNÍ ZASTUPITELSTVA 88
1. Vzor oznámení o ustavujícím zasedání zastupitelstva obce 89
2. Vzor pozvánky nově zvoleným členům zastupitelstva obce na ustavující zasedání 90
3. Vzor zápisu z ustavujícího zasedání zastupitelstva obce (§ 95 zákona o obcích) 91
4. Vzor záznamu o předání funkce starosty obce 106
5. Vzor čestného prohlášení k výplatě odchodného (§ 78 odst. 3 zákona o obcích) 107
PŘÍLOHA Č. II - PŘEHLED RELEVANTNÍCH ZÁKONNÝCH USTANOVENÍ 108
PŘÍLOHA Č. III – KONTAKT NA JEDNOTLIVÉ KRAJSKÉ SOUDY 117

ÚVOD

V letošním roce se uskuteční volby do zastupitelstev obcí, proto připravilo Ministerstvo vnitra tak jako již pravidelně další aktualizaci **metodického doporučení ke správě obce v době od konání voleb do zvolení nových obecních orgánů[1], a to včetně souvisejících právních nároků dosavadních i nově zvolených členů zastupitelstev.** Věříme proto, že toto vydání metodického doporučení bude opět cennou pomůckou nejen pro správu obce po volbách do zastupitelstev, stejně jako tomu bylo u jeho předchozích čtyř vydání.

Metodické doporučení je i nadále dostupné na internetové stránce odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra https://mv.gov.cz/odk2 (ve formátu PDF i MS-Word). Na této internetové stránce jsou dostupné další využitelné metodické materiály, především metodické doporučení č. 5.6 (odměňování členů zastupitelstev obcí) a jeho „Doplněk s příklady a výpočty pro rok 2026", metodické doporučení č. 4 (informování občanů obce a participace občanů obce na územní samosprávě), metodické doporučení č. 3.2 (Výbory a komise orgánů obcí), metodické doporučení č. 2.1 (dílčí aspekty související se zasedáními zastupitelstev obcí) a metodické doporučení č. 1.3 (jednací řády zastupitelstev obcí).

Poznámka: Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, je v textu označen jako *zákon o obcích,* zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, je označen jako *zákon o volbách do zastupitelstev obcí,* zákon č. 88/2024 Sb., o správě voleb, ve znění pozdějších předpisů, je označen jako *zákon o správě voleb* a zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, je v textu označen jako *s. ř. s.* Pokud se v textu uvádí ustanovení zákona bez jeho bližší konkretizace, rozumí se jím ustanovení zákona o obcích.

Kontakty:

- **K výkladu zákona o obcích (otázky spojené se správou obce ve volebním mezidobí, s konáním ustavujícího zasedání zastupitelstva obce a s odměňováním členů zastupitelstev obcí):**
  - » **Ministerstvo vnitra, odbor veřejné správy, dozoru a kontroly (sekretariát):**
    tel: 974 816 411, e-mail: posta@mv.gov.cz či e-mail: odbordk@mv.gov.cz
- **K výkladu zákona o volbách do zastupitelstev obcí (otázky spojené s konáním voleb, s neslučitelností funkcí a se zánikem mandátu):**

[1] Řešení zaujímaná v metodickém doporučení vycházejí z důvodové zprávy k zákonu č. 298/2008 Sb., která je dostupná jako sněmovní tisk č. 519 V. volebního období Poslanecké sněmovny, http://www.psp.cz.

- » **Ministerstvo vnitra, odbor voleb (sekretariát):**
  tel. 974 817 361, e-mail: volby@mv.gov.cz

- Poznámka:
  - » K výkladu zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění pozdějších předpisů, je příslušné Ministerstvo spravedlnosti, takže dotazy k aplikaci tohoto právního předpisu je nutné směřovat na uvedený ústřední správní úřad.

1. SPRÁVA OBCE V DOBĚ ODE DNE VOLEB DO ZVOLENÍ NOVÝCH OBECNÍCH ORGÁNŮ

Právní úprava v zákoně o obcích:

§ 107

Dosavadní starosta v období ode dne voleb do zastupitelstva obce do zvolení nového starosty nebo místostarosty, a jde-li o obec, v níž je volena rada obce, až do zvolení nové rady obce podle § 102a, vykonává pravomoci starosty podle § 103; v tomto období vykonává své pravomoci též dosavadní místostarosta. Nevykonává-li dosavadní starosta své pravomoci podle věty první, vykonává je dosavadní místostarosta, a je-li dosavadních místostarostů více, ten, kterého přede dnem voleb pověřilo zastupitelstvo obce zastupováním starosty, jinak ten, kterého pověřil dosavadní starosta. Vykonával-li ke dni voleb pravomoci starosty člen zastupitelstva obce podle § 103 odst. 6, použijí se věty první a druhá obdobně.

§ 102a

(1) Rada obce vykonává své pravomoci podle tohoto zákona i po ukončení funkčního období zastupitelstva obce až do zvolení nové rady obce nebo do zvolení starosty nebo místostarosty v případě, že se rada obce nevolí (§ 99 odst. 3). Za zvolení nové rady obce podle věty první se považuje zvolení alespoň nadpoloviční většiny počtu členů rady obce, který má být volen podle § 84 odst. 2 písm. m), jestliže došlo ke zvolení starosty nebo místostarosty; ustanovení § 100 odst. 1 se neuplatní.

(2) Jestliže soud vyhoví návrhu na neplatnost voleb nebo hlasování, je rada obce ode dne právní moci rozhodnutí soudu do dne, ve kterém se koná ustavující zasedání nově zvoleného zastupitelstva obce, kromě pravomocí stanovených v odstavci 1, oprávněna stanovit pravidla rozpočtového provizoria a schvalovat rozpočtová opatření[32c)].

(3) Jestliže nedošlo ke zvolení zastupitelstva obce, protože okrsková volební komise neodevzdala zápis o průběhu a výsledku hlasování, vykonává rada obce ode dne následujícího po dni, ve kterém končila lhůta okrskové volební komise k odevzdání zápisu o průběhu a výsledku hlasování, do dne, ve kterém se koná ustavující zasedání nově zvoleného zastupitelstva obce, pravomoci podle odstavce 2.

(4) V obcích, v nichž rada obce nebyla před ukončením funkčního období zastupitelstva obce volena (§ 99 odst. 3), vykonává její pravomoci v období podle odstavce 1 dosavadní starosta (§ 107) v rozsahu podle § 102 odst. 4. Ustanovení odstavců 2 a 3 se použijí obdobně.

[32c)] § 13 odst. 2 a § 16 zákona č. 250/2000 Sb.

Současná právní úprava výše citovaných paragrafů zákona o obcích doznala oproti stavu před minulými volbami do zastupitelstev obcí poměrně výrazných změn, především v souvislosti s přijetím zákona č. 418/2023 Sb., kterým došlo k novelizaci některých ustanovení zákona o obcích. Z hlediska volebního mezidobí se jednalo především o změnu § 102a odst. 1 a 4 zákona o obcích (pravomoci dosavadní rady obce) a rovněž § 107 zákona o obcích (pravomoci dosavadního starosty a místostarosty). Dříve platná právní úprava totiž nevylučovala, aby v obcích, v nichž je volena rada obce, došlo ke zvolení nového starosty (místostarosty), avšak bez současného zvolení nové rady jako celku. V praxi tak vedle sebe mohli působit nový starosta a dosavadní rada obce (jejímž členem se nově zvolený starosta nestával), což mohlo vést k určitým obtížím při vzájemné komunikaci. K jejich zamezení se proto právní úprava změnila tak, že nově zvolené orgány (starosta, rada) se ujímají svých pravomocí současně, tedy až v okamžiku, kdy je zvolen nový starosta (případně alespoň místostarosta) a zároveň nová rada. Současně je nově výslovně stanoveno, že podmínka zvolení nové rady je splněna již v situaci, kdy je zvolena nadpoloviční většina jejích členů při současném zvolení starosty nebo alespoň místostarosty.

1.1 Orgány spravující obec ode dne voleb do zastupitelstva obce

Dnem voleb do zastupitelstva obce (uplynutím prvního dne, ve kterém se volby konaly), zaniká mandát všem stávajícím členům zastupitelstva obce [§ 55 odst. 2 písm. e) zákona o volbách do zastupitelstev obcí], takže tímto okamžikem dochází i k „zániku" dosavadního zastupitelstva obce. V období ode dne konání voleb do zastupitelstva obce do zvolení nového starosty, případně místostarosty, a nové rady obce, proto správu obce zajišťují **dosavadní starosta** a **místostarosta (místostarostové)** a **dosavadní rada obce** (v dalším textu hovoříme souhrnně o „dosavadních obecních orgánech").

Spolu se „zánikem" zastupitelstva obce dochází i k zániku všech výborů zastupitelstva obce (jedná se o orgány konkrétního zastupitelstva, takže s ukončením činnosti zastupitelstva – svého zřizovatele – zanikají i výbory). Odlišná situace nastává v případě komisí rady obce, neboť dosavadní rada obce na základě § 102a zákona o obcích i nadále vykonává své pravomoci. Z tohoto důvodu činnost komisí nezaniká a tyto nadále pokračují v plnění svých úkolů, a to až do zvolení nové rady obce. Výjimkou je komise, které byl svěřen výkon přenesené působnosti; tato komise nezaniká a kontinuálně pokračuje ve své činnosti i po zvolení nové rady obce.

1.2 Pravomoci dosavadních obecních orgánů

Dosavadní starosta bude ode dne voleb do zastupitelstva obce v souladu s § 107 zákona o obcích i nadále plnit své povinnosti (§ 103 zákona o obcích), a to bez jakéhokoli omezení, tedy v plném rozsahu[2]. Své povinnosti bude plnit i dosavadní **místostarosta**. Pokud ke dni voleb do zastupitelstev obcí působilo v obci více místostarostů, budou své povinnosti plnit všichni, přičemž dosavadního starostu budou v tomto období zastupovat za stejných podmínek jako před konáním voleb (§ 104 zákona o obcích). V obcích, v nichž je volena **rada obce**, bude v tomto období dosavadní rada i nadále vykonávat své pravomoci (§ 102a), a to i v případě, že v novém funkčním období již rada obce nebude volena. Pokud v obci nebyla přede dnem voleb rada obce volena, bude její zákonné pravomoci (bez omezení) ode dne voleb plnit dosavadní starosta (§ 102a odst. 4). **Dosavadní starosta, místostarosta** i **rada obce** vykonávají nejen pravomoci stanovené zákonem o obcích, ale též pravomoci stanovené těmto orgánům zvláštními zákony, což vyplývá z § 107 ve spojení s § 103 odst. 4 písm. h) a z § 102a odst. 1 ve spojení s § 102 odst. 2 písm. n) zákona o obcích. Dosavadní starosta nebo místostarosta proto budou oprávněni např. přijímat prohlášení o uzavření manželství za podmínek stanovených v § 11a odst. 1 zákona 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů[3].

Pravomoci dosavadní rady obce (a v obcích, v nichž nebyla přede dnem voleb do zastupitelstva obce rada volena pravomoci dosavadního starosty) se rozšiřují o pravomoc stanovit pravidla rozpočtového provizoria a o pravomoc schvalovat rozpočtová opatření (§ 102a odst. 2 až 4 zákona o obcích) v případě, že **nedošlo ke zvolení zastupitelstva obce, protože soud vyhověl návrhu na neplatnost voleb nebo hlasování.** K rozšíření pravomocí dochází ode dne právní moci rozhodnutí soudu (§ 102a odst. 2 zákona o obcích), resp. ode dne následujícího po dni, ve kterém skončila lhůta okrskové volební komisi k odevzdání zápisu o průběhu a výsledku hlasování (§ 102a odst. 3 zákona o obcích), a trvá až do dne, ve kterém se konalo ustavující zasedání zastupitelstva obce.

Na uvedené orgány **nepřecházejí vyhrazené pravomoci zastupitelstva obce podle § 84 odst. 2 a § 85 zákona o obcích** (s výjimkou stanovenou v § 102a odst. 2 a 3 zákona o obcích). Vyhrazené pravomoci zastupitelstva obce proto nelze v uvedeném období realizovat (až do ustavujícího zasedání nově zvoleného zastupitelstva obce není orgán, který by mohl ve věcech uvedených v § 84 odst. 2 a § 85 zákona o obcích rozhodovat namísto zastupitelstva obce; není tedy možné

[2] Vykonával-li ke dni voleb pravomoci starosty člen zastupitelstva obce podle § 103 odst. 6 zákona o obcích, vykonává tento člen zastupitelstva obce pravomoci starosty obce i ve volebním mezidobí (srov. § 107 zákona o obcích).

[3] Prohlášení o uzavření manželství nebude v tomto období možné učinit před pověřeným členem zastupitelstva obce, neboť dnem voleb došlo k zániku jeho mandátu a tím pádem i k zániku tohoto pověření (a to i kdyby byl znovu zvolen členem zastupitelstva obce).

rozhodovat např. o prodeji nemovitého majetku nebo schvalovat či měnit obecně závazné vyhlášky).

Dosavadní starosta, místostarosta i členové dosavadní rady obce plní své úkoly na základě zákonem uložené povinnosti, takže na jejich výkon nemohou „rezignovat" a stejně tak nemohou být nově zvoleným zastupitelstvem obce „odvoláni" (např. pokud by zastupitelstvo obce nezvolilo novou radu obce, ale do zvolení nové rady obce by chtělo pouze „odvolat" některé členy dosavadní rady obce). Možnost odmítnout výkon pravomocí by připadala do úvahy pouze, pokud by nově zvolené zastupitelstvo záměrně a dlouhodobě odmítalo zvolit nové vedení obce.

Přestože jsou dosavadní starosta (místostarosta) i rada obce nadáni všemi pravomocemi jako v době před konáním voleb, je vhodné, aby své aktivity soustředili pouze na činnosti nezbytné a na rozhodnutí, jež nesnesou odkladu tak, aby závažnější rozhodnutí již činily nově zvolené obecní orgány.

1.3 Doba výkonu pravomocí dosavadními obecními orgány

Své povinnosti plní dosavadní starosta (místostarosta) i členové rady ode dne voleb do zastupitelstva obce až do zvolení nových orgánů, tedy do zvolení nového starosty nebo místostarosty, resp. rady obce.

- **Dosavadní starosta** přestává podle § 107 zákona o obcích vykonávat pravomoci starosty obce okamžikem zvolení nového starosty nebo alespoň místostarosty, a jde-li o obec, v níž je volena rada obce, až do zvolení nové rady obce podle § 102a zákona o obcích.
- **Dosavadní místostarosta** přestává vykonávat své pravomoci rovněž zvolením nového starosty nebo alespoň místostarosty, a jde-li o obec, v níž je volena rada obce, až do zvolení nové rady obce podle § 102a zákona o obcích (bylo-li místostarostů více, přestávají plnit své pravomoci zvolením starosty nebo alespoň jednoho „nového" místostarosty).
- **Dosavadní rada** přestává podle § 102a zákona o obcích plnit své úkoly až po zvolení nové rady obce nebo po zvolení starosty nebo místostarosty v případě, že se rada obce nevolí (§ 99 odst. 3 zákona o obcích). Za zvolení nové rady obce podle věty první se považuje zvolení alespoň nadpoloviční většiny počtu členů rady[4], obce, který má být volen podle § 84 odst. 2 písm. m) zákona o obcích, jestliže došlo ke zvolení starosty nebo místostarosty; usta-

[4] Pokud tedy nově zvolené zastupitelstvo určí, že ve funkčním období bude mít rada 5 členů a na ustavujícím zasedání zvolí alespoň 3 členy, činnost dosavadní rady končí. A jelikož se v tomto případě neuplatní povinnost zastupitelstva dovolit počet členů rady na alespoň minimálních 5 členů – viz § 100 odst. 1 zákona o obcích – lze si představit, že rada bude v tomto tříčlenném složení fungovat i po delší časové období.

novení § 100 odst. 1 zákona o obcích se neuplatní. Dosavadní rada rovněž přestává plnit své úkoly zvolením starosty nebo místostarosty tehdy, pokud se v dané obci již v novém funkčním období nebude rada obce volit (§ 102a odst. 1 zákona o obcích).

Poznámka:

V kompetenci dosavadní rady bylo a zůstalo zřizovat a zrušovat podle potřeby komise rady obce (jako své iniciativní a poradní orgány), jmenovat a odvolávat z funkce jejich členy. Spolu s radou obce tak po volbách pokračují v činnosti i dosavadní komise rady obce, a to až do zvolení nové rady. Komise rady obce tak zaniknou spolu s dosavadní radou.

Jelikož výkon přenesené působnosti (státní správy) svěřené obci musí pokračovat bez přerušení i po volbách do zastupitelstva obce, bez ohledu na volby, v pozici „výkonného orgánu" nadále plní své povinnosti komise, jimž byl svěřen výkon přenesené působnosti podle § 103 odst. 4 písm. c) zákona o obcích, a také „zvláštní orgány obce" (např. přestupková komise, komise pro sociálně právní ochranu dětí a povodňová komise) zřízené starostou, v souladu s ustanovením § 106 zákona o obcích, pro výkon přenesené působnosti v případech stanovených zvláštními zákony.

V praxi se však mohou vyskytnout situace, v nichž při ustavujícím zasedání nově zvoleného zastupitelstva obce nedojde k zvolení nových obecních orgánů, resp. situace, v nichž je zvolena pouze část nových obecních orgánů (např. není zvolen starosta, ale je zvolen místostarosta). Následující text se proto zabývá řešením takových situací:

- **Pokud není při ustavujícím zasedání nově zvoleného zastupitelstva obce zvolen ani starosta ani místostarosta**, vykonávají své úkoly i nadále dosavadní starosta a dosavadní místostarosta, a to až do zvolení nového starosty či místostarosty (a jde-li o obec, v níž je volena rada obce, až do zvolení nové rady obce podle § 102a zákona o obcích) na některém z dalších zasedání zastupitelstva obce.
- **Pokud je zvolen starosta, ale není zvolen místostarosta (v obci bez rady)**, přestávají dosavadní starosta i dosavadní místostarosta okamžikem zvolení nového starosty vykonávat pravomoci podle § 107 zákona o obcích. Obec je proto spravována pouze novým starostou (funkce místostarosty zůstane neobsazena, a to až do zvolení místostarosty na některém z dalších zasedání zastupitelstva obce).
- **Pokud je zvolen starosta, ale není zvolen místostarosta, přičemž zároveň není zvolena alespoň nadpoloviční většina členů rady ve smyslu § 102a odst. 1 zákona o obcích**, v tomto případě vykonávají i nadále své pravomoci dosavadní starosta, dosavadní místostarosta i dosavadní rada. Volba nového starosty je sice platná, ale ten se nemůže ujmout výkonu této funkce až do té

doby, kdy bude dovolena alespoň nadpoloviční většina členů rady dle § 102a odst. 1 zákona o obcích.

- **Pokud není zvolen starosta, ale je zvolen pouze místostarosta, přičemž zároveň není zvolena alespoň nadpoloviční většina členů rady ve smyslu § 102a odst. 1 zákona o obcích**, platí stejný postup jako u předchozího příkladu.
- **Pokud není zvolen starosta, ale je zvolen pouze místostarosta (v obci bez rady)**, přestávají dosavadní starosta i dosavadní místostarosta okamžikem zvolení nového místostarosty vykonávat pravomoci podle § 107 zákona o obcích. Obec bude v takovém případě spravována pouze novým místostarostou (funkce starosty nebude obsazena). Nový místostarosta bude vykonávat v plném rozsahu pravomoci starosty (na základě analogické aplikace § 103 odst. 6 zákona o obcích).
- **Pokud byl v případě obcí, v nichž je volena rada obce, zvolen starosta a místostarosta, ale nikoli alespoň nadpoloviční většina členů rady ve smyslu § 102a odst. 1 zákona o obcích** (tj. pokud by nebyli zvoleni všichni noví členové rady obce), vykonává své pravomoci i nadále „původní" rada, a to v původním složení (tj. včetně dosavadního starosty i místostarosty). Obec je tedy v takovém případě spravována dosavadním starostou a místostarostou a dosavadní radou obce, přičemž nový starosta ani místostarosta se nestávají členy dosavadní rady obce (samozřejmě členy dosavadní rady mohou být *via facti* tím, že novým starostou nebo místostarostou je zvolen některý z dosavadních členů rady obce). Úkoly „starosty" vůči dosavadní radě obce plní dosavadní starosta, takže radu svolává (§ 103 odst. 5 zákona o obcích) a podepisuje i zápis z její schůze (§ 101 odst. 4 zákona o obcích). Nově zvolený starosta a místostarosta tak v daném okamžiku zatím nemají žádné pravomoci.

  Je však třeba upozornit, že všichni nově zvolení členové rady (byť dosud bez pravomocí), pokud budou zvoleni do funkcí, jež zastupitelstvo určilo jako funkce, pro které budou členové zastupitelstva obce uvolněni (tj. do funkcí „uvolněných členů zastupitelstva"), mají nárok na odměnu, a to již okamžikem svého zvolení, jak vyplývá z § 72 odst. 1 zákona o obcích *(Uvolněnému členovi zastupitelstva obce poskytuje obec za výkon funkce odměnu ve výši podle* § 73 odst. 1*. Odměna se poskytuje ode dne zvolení do funkce, již zastupitelstvo obce určilo jako funkci, pro kterou budou členové zastupitelstva obce uvolněni, nejdříve však ode dne, od kterého ji zastupitelstvo obce jako takovou funkci určilo. Uvolněnému členovi zastupitelstva obce, který je poslancem, senátorem nebo členem vlády, poskytuje obec odměnu ve výši 0,4násobku výše odměny, která by jinak náležela uvolněnému členovi zastupitelstva obce. Je-li uvolněný člen zastupitelstva obce zároveň členem zastupitelstva kraje nebo hlavního města Prahy podle jiného právního předpisu, poskytne mu odměnu v plné výši pouze ten samosprávný celek, který by mu jako členovi zastupitelstva poskytoval odměnu*

vyšší. Druhý z obou samosprávných celků, jehož zastupitelstva je členem, mu poskytne odměnu ve výši 0,4násobku výše odměny, kterou by mu jinak jako členovi zastupitelstva poskytoval.), přestože dosud nebyla zvolena nová rada obce, tedy přestože se *de facto* neúčastní výkonu pravomocí rady obce. Obdobně platí i pro nově zvolené členy rady obce, pokud nejsou pro výkon této funkce dlouhodobě uvolněni (za předpokladu, že toto zastupitelstvo obce už stanovilo odměnu i neuvolněným členům zastupitelstva s tím, že se bude od jím stanoveného a už uplynulého data poskytovat, resp. že se bude poskytovat „ode dne zvolení do funkce"). Zastupitelstvo obce ovšem může v takovém případě při určování uvolněných funkcí stanovit, že např. funkce člena rady obce bude vykonávána jako uvolněná až od okamžiku, kdy se nová rada obce ujme v souladu s § 102a zákona o obcích svých pravomocí. Obdobně lze postupovat i v případě odměny neuvolněných členů rady obce, např. stanovit, že neuvolněným členům rady náleží odměna až ode dne následujícím poté, co dosavadní rada přestala vykonávat své pravomoci. Pokud však bude konkrétní funkce určena jako uvolněná bez dalších podrobností, platí, že takový zastupitel má nárok na odměnu již tímto okamžikem (přijetím usnesení).

Příklad: Ustavující zasedání zastupitelstva obce zvolilo starostu, místostarostu a tři členy z pětičlenné rady. Rada je v tomto případě kompletní. Obec je spravována novým starostou, novým místostarostou a nově zvolenou radou obce.

Příklad: Ustavující zasedání zastupitelstva obce nezvolilo ani starostu ani místostarostu, zvolilo však tři členy z pětičlenné rady. V takovém případě sice byla zvolena nadpoloviční většina členů rady, nicméně ani jeden z nich nebyl starosta nebo místostarosta. Nová rada se tak dosud nemůže ujmout svých povinností. Obec je tak i nadále spravována dosavadním starostou, dosavadním místostarostou a dosavadní radou obce.

Příklad: Ustavující zasedání zvolilo starostu a dva členy z pětičlenné rady, nezvolilo místostarostu a pátého člena rady obce. Takováto volba již postačuje k tomu, aby byla ukončena činnost dosavadních orgánů (starosty, místostarosty i rady). Obec je tak spravována novým starostou (doposud bez zvoleného místostarosty) a novou radou v tříčlenném složení (starosta + dva řadoví členové rady obce).

Příklad: Ustavující zasedání zvolilo místostarostu a dva členy z pětičlenné rady, nezvolilo starostu. Obdobné jako v předchozím případě. Obec bude spravována novým místostarostou (funkce starosty zůstane neobsazena) a novou radou obce (ve složení místostarosta + dva řadoví členové rady obce).

1.4 Správa obce v některých zvláštních případech

Pokud se v obci uskuteční volby, avšak z důvodu stanoveného zákonem o volbách do zastupitelstev obcí nedojde ke zvolení zastupitelstva [soud vyhoví návrhu na určení neplatnosti voleb nebo hlasování; srov. § 54 odst. 1 písm. a) zákona o volbách do zastupitelstev obcí], konají se v obci opakované volby nebo hlasování a dosavadní starosta, místostarosta (místostarostové) i dosavadní rada obce pokračují v plnění svých úkolů až do zvolení nového starosty, místostarosty a rady obce. Rada obce je navíc až do ustavujícího zasedání nově zvoleného zastupitelstva obce, které vzejde z navazujících *opakovaných voleb* či *hlasování*, posílena o pravomoci stanovit pravidla rozpočtového provizoria a přijímat rozpočtová opatření (§ 102a odst. 2, 3 zákona o obcích). V obcích, v nichž rada není volena, budou tyto pravomoci náležet dosavadnímu starostovi (§ 102a odst. 4 zákona o obcích).

Jestliže se v obci „řádné" volby vůbec neuskuteční pro nedostatek kandidátů (srov. § 22 odst. 3 zákona o volbách do zastupitelstev obcí), ustanovení § 107 ani § 102a zákona o obcích se neuplatní (podmínkou jejich aplikace totiž je, aby se v dané obci volby skutečně konaly). Funkce starosty, místostarosty i členů rady tedy v tomto případě zaniká spolu se zánikem jejich mandátů dnem vyhlášených voleb [uplynutím prvního dne vyhlášených voleb; srov. § 55 odst. 2 písm. e) zákona o volbách do zastupitelstev obcí[5]]. V takové obci proto bude **Ministerstvem vnitra jmenován správce obce podle § 98 odst. 1 písm. a) zákona o obcích** (a to nejdříve ode dne následujícího po dni voleb).

Pokud v konkrétní obci tato situace nastane, je vhodné co nejdříve vyrozumět odbor veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra (tel. 974 816 411 nebo e-mail: odbordk@mv.gov.cz) a dohodnout další postup, především postup při předání obce správci obce tak, aby byl přechod správy obce plynule zajištěn.

1.5 Správa obce ve „volebním mezidobí" v otázkách a odpovědích

- **Předchozí zastupitelstvo obce schválilo uzavření smlouvy na prodej obecního pozemku, avšak k uzavření smlouvy před koncem funkčního období nedošlo. Může tuto smlouvu uzavřít dosavadní starosta, aniž by**

[5] Zatímco pro aplikaci § 107 a § 102a zákona o obcích je nutné, aby se v dané obci volby skutečně konaly, dochází k zániku mandátů členů zastupitelstva obce podle § 55 odst. 2 písm. e) zákona o volbách do zastupitelstev obcí dnem (v obci vyhlášených) voleb bez ohledu na to, zda se vyhlášené volby nakonec reálně konaly.

o jejím uzavření muselo znovu rozhodovat nově zvolené zastupitelstvo obce?

Ano. Usnesení schválená předchozím zastupitelstvem obce jsou v zásadě platná a lze podle nich postupovat i v novém funkčním období, tedy i po zvolení nového zastupitelstva obce (výjimkou jsou některá usnesení, jejichž aplikovatelnost je z povahy věci nebo v důsledku formulace omezena jen na funkční období zastupitelstva, které je schválilo, např. rozhodnutí o uvolněných funkcích členů zastupitelstva obce nebo stanovení měsíčních odměn neuvolněným členům zastupitelstva obce). Jestliže tedy předchozí zastupitelstvo obce schválilo uzavření smlouvy na prodej pozemku, může podle daného usnesení dosavadní starosta dotčenou smlouvu uzavřít i po uplynutí funkčního období „schvalujícího" zastupitelstva obce. Zvážení „vhodnosti" postupovat podle usnesení přijatých předchozím zastupitelstvem bez jejich „potvrzení" nově zvoleným zastupitelstvem obce je však již na novém vedení obce.

- **Jak bude probíhat správa obce ode dne voleb do zastupitelstva obce do zvolení nové rady obce v případě, že přede dnem voleb vykonávalo pravomoci rady obce z důvodu poklesu počtu jejích členů pod 5 zastupitelstvo obce na základě § 100 odst. 1 zákona o obcích (zastupitelstvo nepověřilo starostu výkonem některých pravomocí rady obce)?**

  Pravidla pro správu obce v době tzv. „volebního mezidobí", tj. v době ode dne voleb do zastupitelstva obce do zvolení nových obecních orgánů, byla zavedena novelou zákona o obcích č. 298/2008 Sb. Koncepční východisko této novely je založeno na požadavku, aby dosavadní volené obecní orgány (s výjimkou zastupitelstva obce), tj. starosta obce a rada obce (a kromě nich též místostarosta obce), plnily své zákonem stanovené úkoly až do zvolení nových obecních orgánů. Tyto úkoly přitom musí plnit ve stejném rozsahu a za stejných podmínek jako přede dnem voleb do zastupitelstva obce. Proto zůstávají zachovány i veškeré nároky členů těchto orgánů i „způsob" výkonu jejich funkce, tedy to, zda svěřené úkoly budou ve volebním mezidobí plnit jako dlouhodobě uvolněni či nikoli.

  Z uvedených důvodů, jestliže přede dnem voleb došlo k poklesu počtu členů rady pod 5 a na nejbližším zasedání zastupitelstva obce nebyl tento počet doplněn alespoň na 5, trvají důsledky tohoto stavu, předvídané v § 100 odst. 1 zákona o obcích, i po dni voleb. „Neúplná" rada obce tedy sice nezaniká (s ohledem na § 102a odst. 1 zákona o obcích), nemůže však vykonávat své pravomoci, neboť ty pozbyla na základě § 100 odst. 1 zákona o obcích ve prospěch zastupitelstva obce (pokud by byly přede dnem voleb „svěřeny" starostovi obce, vykonával by je i po dni voleb do zastupitelstva obce v rozsahu tohoto „svěření" dosavadní a následně též nově zvolený starosta, a to až do zvolení nové rady obce).

Důsledky výše popsaného stavu se projeví v praktické rovině tím, že od „zániku" původního zastupitelstva obce, k němuž dochází dnem voleb (tímto dnem zanikají mandáty všech jeho členů), nebudou pravomoci rady obce *fakticky vykonávány,* a to až do konání ustavujícího zasedání nově zvoleného zastupitelstva obce (dosavadní rada tyto pravomoci pozbyla s ohledem na § 100 odst. 1 zákona o obcích a nově zvolené zastupitelstvo obce se nemůže sejít na svém zasedání dříve, než uplynou lhůty předvídané § 91 zákona o obcích).

- **Může zastupitelstvo obce vykonávat své pravomoci uvedené v § 84 odst. 2 a 85 zákona o obcích, přestože dosud nezvolilo nové obecní orgány, tj. novou radu obce, starostu ani místostarosty?**

  Zákon o obcích v žádném ze svých ustanovení neomezuje pravomoc zastupitelstva obce v závislosti na zvolení či nezvolení ostatních obecních orgánů. Přestože tedy nově zvolené zastupitelstvo na ustavujícím zasedání nezvolí starostu, místostarostu ani ostatní členy rady obce, je oprávněno jednat a rozhodovat o všech záležitostech, které jsou mu zákonem o obcích nebo jinými právními předpisy svěřeny. Podotýkáme přitom, že i ustavující zasedání zastupitelstva obce může kromě volby obecních orgánů rozhodovat i jakékoli jiné záležitosti jako „běžné" zasedání.

- **V jakém rozsahu může dosavadní rada obce přijímat v době „volebního mezidobí" rozpočtová opatření na základě zmocnění zastupitelstvem obce, plynoucího z § 102 odst. 2 písm. a) zákona o obcích?**

  Zákon o obcích v § 102 odst. 2 písm. a) svěřuje do vyhrazené pravomoci rady obce *pravomoc zabezpečovat hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, provádět rozpočtová opatření v rozsahu stanoveném zastupitelstvem obce*. Zastupitelstvo obce pověřuje radu obce k přijímání rozpočtového opatření usnesením, které je vzhledem ke své povaze aplikovatelné i v novém funkčním období (ledaže byla jeho aplikovatelnost zastupitelstvem omezena), neboť neřeší konkrétní individuální situaci, ale svěřuje radě obce pravomoc obecně pro předem neurčený okruh případů (pokud by byla rada zmocněna k rozpočtovému opatření jen *ad hoc,* pak by samozřejmě jeho přijetím bylo usnesení vykonáno a jeho další užití by nebylo možné). To znamená, že dosavadní rada obce může podle tohoto pověření postupovat i v době volebního mezidobí.

- **Které osoby mohou v době „volebního mezidobí" plnit funkci oddávajícího?**

  Okruh osob oprávněných k uzavírání manželství (oddávajících) je upraven v § 11a zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Dle něj jsou těmito oddávajícími starosta, místostarosta a pověřený člen (členové) zastupitelstva obce. Zatímco starostovi s místostarostou vyplývá jejich oprávnění být

oddávajícími přímo ze zákona, členové zastupitelstva musí být k výkonu této funkce pověřeni.

Jak již bylo uvedeno v předchozích kapitolách, v průběhu volebního mezidobí vykonávají starosta i místostarostové obce i nadále své pravomoci a to až do zvolení nového starosty či místostarosty, a jde-li o obec, v níž je volena rada obce, až do zvolení nové rady obce podle § 102a zákona o obcích. Proto i v době „volebního mezidobí" mohou tyto osoby i nadále plnit svoji funkci oddávajícího. Odlišná situace však nastává v případě „řadových" členů zastupitelstva, kteří byli výkonem funkce oddávajícího pověřeni. Toto pověření totiž bylo výslovně spjato se skutečností, že daná osoba byla v době svého pověření členem zastupitelstva obce. Dnem zániku mandátu (dnem voleb do zastupitelstva) tak této konkrétní osobě zaniká i pověření, na jehož základě mohla plnit funkci oddávajícího.

2. POSTUP PŘI SVOLÁVÁNÍ USTAVUJÍCÍHO ZASEDÁNÍ ZASTUPITELSTVA OBCE

Právní úprava v zákoně o obcích:

§ 91

(1) Ustavující zasedání nově zvoleného zastupitelstva obce svolává dosavadní starosta po uplynutí lhůty pro podání návrhu soudu na neplatnost voleb nebo neplatnost hlasování tak, aby se konalo do 15 dnů ode dne uplynutí této lhůty, a jestliže byl návrh na neplatnost voleb nebo na neplatnost hlasování podán, do 15 dnů ode dne právní moci rozhodnutí soudu o posledním z podaných návrhů, pokud žádnému z podaných návrhů nebylo vyhověno. Ustavujícímu zasedání předsedá zpravidla dosavadní starosta, případně nejstarší člen zastupitelstva obce do doby, než je zvolen starosta nebo místostarosta. Na ustavujícím zasedání zastupitelstva obce se volí starosta, místostarosta a další členové rady obce.

(2) Jestliže se ustavující zasedání nově zvoleného zastupitelstva obce nekonalo ve lhůtě podle odstavce 1, svolá je po uplynutí této lhůty Ministerstvo vnitra, ledaže soud vyhověl návrhu na neplatnost voleb nebo na neplatnost hlasování. Informaci o svolání ustavujícího zasedání zastupitelstva obce zveřejní Ministerstvo vnitra v rozsahu stanoveném v § 93 po dobu v tomto ustanovení stanovenou na své úřední desce.

Podle § 91 zákona o obcích svolává ustavující zasedání zastupitelstva obce dosavadní starosta (případně místostarosta) tak, aby se konalo do **15 dnů ode dne uplynutí zákonné lhůty pro podání návrhu soudu na neplatnost voleb nebo hlasování[6].** K jeho svolání však **může přistoupit až poté, kdy lhůta pro podání návrhu soudu na neplatnost voleb nebo hlasování již marně uplynula.**

Lhůta pro podání návrhu na neplatnost voleb nebo hlasování je 10 dní a počíná běžet ode dne následujícího po dni vyhlášení výsledků voleb Státní volební komisí (sdělením ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv). To znamená, že první den lhůty je den následující po dni vyhlášení výsledků voleb (§ 60 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev obcí ve spojení s § 8 písm. e) zákona o správě voleb). Návrh na neplatnost voleb nebo hlasování se podává místně příslušnému krajskému soudu a musí být podán tak, aby byl nejpozději v poslední den lhůty doručen soudu, a to do 16:00 [srov. § 78 odst. 1 písm. c) zákona o správě voleb].

[6] Pokud konec lhůty podle § 91 odst. 1 zákona o obcích připadne na sobotu, neděli nebo svátek, končí lhůta pro konání ustavujícího zasedání zastupitelstva obce nejbližším následujícím pracovním dnem.

2.1 Zjištění, zda byl podán návrh soudu na neplatnost voleb nebo hlasování

Dosavadní starosta musí po uplynutí 10. dne ode dne vyhlášení výsledků voleb Státní volební komisí zjistit u příslušného krajského soudu (v případě voleb do zastupitelstva hlavního města Prahy a městských částí u Městského soudu v Praze)**, zda byl podán návrh na neplatnost voleb nebo hlasování** (kontakty na krajské soudy uvádíme v příloze tohoto materiálu).

Příklad: Volby do zastupitelstev obcí jsou vyhlášeny na pátek a sobotu 9. a 10. října 2026[7]. Pokud by Státní volební komise vyhlásila výsledky voleb dne 13. října 2026, bude prvním dnem desetidenní lhůty pro podání návrhu na neplatnost voleb nebo hlasování 14. října 2026 a tato lhůta proto skončí dne 23. října 2026 v 16:00. Dosavadní starosta obce proto musí až po uplynutí této lhůty zjistit dotazem u příslušného soudu, zda návrh na určení neplatnosti voleb nebo hlasování byl podán, protože návrh soudu může být podán až do jejího posledního okamžiku (např. doručen datovou schránkou).

2.2 Svolání ustavujícího zasedání v případě, že návrh na neplatnost voleb nebo hlasování nebyl podán

Pokud návrh na neplatnost voleb nebo hlasování nebyl v zákonné lhůtě podán, musí dosavadní starosta **svolat ustavující zasedání tak, aby se konalo do 15 dnů ode dne, ve kterém uplynula desetidenní lhůta pro podání návrhů na neplatnost voleb nebo hlasování soudu** (tj. do 25 dní od vyhlášení výsledků voleb státní volební komisí; 10 + 15 dní)[8]. Zároveň však platí, že ke svolání ustavujícího zasedání nelze přistoupit dříve, **než uplyne lhůta pro podání uvedených návrhů soudu** (lhůta končí 10. dnem v 16:00, po tomto okamžiku již ustavující zasedání svolat lze).

Příklad: Volby do zastupitelstev obcí budou vyhlášeny na pátek a sobotu 9. a 10. října 2026. Pokud by Státní volební komise vyhlásila výsledky voleb dne 13. října 2026, bude prvním dnem desetidenní lhůty pro podání návrhu na neplatnost voleb nebo hlasování 14. října 2026 a tato lhůta proto skončí dne 23. října 2026 v 16:00. Jestliže nebyl návrh na neplatnost voleb nebo hlasování v obci X před uplynutím této lhůty podán, lze ustavující zasedání svolat nejdříve 23. října 2026 po 16:00.

[7] Termín konání voleb je nově stanoven přímo textem Ústavy – viz čl. 102 odst. 2, dle nějž *„Volební období zastupitelstev je čtyřleté. Volby do zastupitelstev se konají v prvním celém týdnu měsíce října roku, v němž volební období uplyne."* Termín voleb je rovněž stanoven i v § 1 odst. 2 zákona o volbách do zastupitelstev obcí. Konkrétní dny konání voleb (pátek a sobota) pak vyplývají z § 2 odst. 2 zákona o správě voleb.

[8] Zákon o obcích požaduje, aby se zasedání **konalo** do 15 dnů, nikoli, aby bylo do 15 dnů „pouze" **svoláno**.

Z ustanovení § 93 odst. 1 zákona o obcích však zároveň vyplývá povinnost, aby (jakékoli) zasedání zastupitelstva obce, tedy i ustavující zasedání, bylo svoláno nejméně 7 dní přede dnem svého konání[9], neboť zákon po tuto dobu ukládá, aby na úřední desce obecního úřadu byla zveřejněna informace o době, místě a o navrženém programu připravovaného zasedání zastupitelstva (výjimkou jsou samozřejmě situace uvedené v § 93 odst. 2 zákona o obcích). To znamená, že **ustavující zasedání nově zvoleného zastupitelstva obce se může konat nejdříve sedmým dnem po uplynutí zákonné lhůty pro podání návrhu na neplatnost voleb nebo hlasování** (lhůta končí v 16:00, proto ke zveřejnění informace podle § 93 odst. 1 zákona o obcích může dojít i v tento den po 16:00, takže prvním kalendářním dnem, započitatelným do sedmi dní pro zveřejnění informace, je právě den zveřejnění). Obecně však lze doporučit, aby – pokud je to možné – byla informace podle § 93 odst. 1 zákona o obcích zveřejněna po delší časový úsek, ideálně alespoň 7 celých kalendářních dní, aby tak občané obce měli dostatek času k seznámení se s touto informací.

Příklad: Volby do zastupitelstev obcí budou vyhlášeny na pátek a sobotu 9. a 10. října 2026. Pokud by Státní volební komise vyhlásila výsledky voleb dne 13. října 2026, bude prvním dnem desetidenní lhůty pro podání návrhu na neplatnost voleb nebo hlasování 14. října 2026 a tato lhůta proto skončí dne 23. října 2026 v 16:00. Jestliže návrh na neplatnost voleb nebo hlasování nebyl podán, je nejbližším termínem pro konání ustavujícího zasedání 30. října 2026. Jestliže se ustavující zasedání má v tomto termínu uskutečnit, musí dosavadní starosta obce svolat ustavující zasedání zastupitelstva obce již dne 23. října 2026, a to po 16:00 (již tento den musí být zveřejněna informace podle § 93 odst. 1 zákona o obcích).

Vzhledem k zákonným lhůtám dále platí, že **ustavující zasedání musí být svoláno** – má-li se konat do zákonem stanovených patnácti dní ode dne uplynutí lhůty pro soudní napadení výsledků voleb – **nejpozději osmý den po dni, v němž uplynula lhůta pro podání návrhu soudu na neplatnost voleb nebo hlasování (tj. nejpozději osmý den musí být na úřední desce obecního úřadu zveřejněna informace podle § 93 odst. 1 zákona o obcích)**[10]. Výjimku z tohoto pravidla by představovala pouze situace, pokud by poslední den patnáctidenní lhůty pro svolání zasedání připadl na sobotu, neděli či státní svátek. Jelikož by se v takovém případě konalo ustavující zasedání až šestnáctý či sedmnáctý den, prodlužovala by se samozřejmě i lhůta, dokdy by musela být zveřejněna informa-

[9] K počítání této doby vycházíme z odůvodnění rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. května 2010, č. j. 8 Ao 1/2007-94. Z něj vyplývá, že do doby zveřejnění informace dle § 93 odst. 1 zákona o obcích bude možné započítat i den zveřejnění a den sejmutí z úřední desky. **Text tohoto metodického materiálu záměrně vychází z předpokladu, že informace podle § 93 odst. 1 zákona o obcích bude na úřední desce zveřejňována právě jen po tuto minimální dobu 7 dní (započítává proto dny vyvěšení a sejmutí na úřední desce).**

[10] Tzn., že informace musí být na úřední desce zveřejněna nejpozději 18. den ode dne vyhlášení výsledků voleb Státní volební komisí.

ce dle § 93 odst. 1 zákona o obcích. Namísto „standardního" osmého dne po dni uplynutí lhůty pro podání návrhu soudu na neplatnost voleb nebo hlasování by se tak jednalo až o devátý, resp. desátý den, případně i jedenáctý den (v situaci, kdy by státní svátek bezprostředně předcházel či navazoval na sobotu a neděli). V tomto smyslu je koncipován i níže uvedený příklad.

Příklad: Volby do zastupitelstev obcí budou vyhlášeny na pátek a sobotu 9. a 10. října 2026. Pokud by Státní volební komise vyhlásila výsledky voleb dne 13. října 2026, bude prvním dnem desetidenní lhůty pro podání návrhu na neplatnost voleb nebo hlasování 14. října 2026 a tato lhůta proto skončí dne 23. října 2026 v 16:00. Jestliže nebyl návrh na neplatnost voleb nebo hlasování podán, musí dosavadní starosta obce svolat ustavující zasedání tak, aby se konalo nejpozději 9. listopadu 2026 (poslední den patnáctidenní lhůty pro jeho konání připadá na sobotu 7. listopadu 2026, takže zákonná lhůta skončí až nejbližší následující pracovní den, tedy v pondělí dne 9. listopadu 2026). Protože oznámení o konání ustavujícího zasedání zastupitelstva obce musí být na úřední desce zveřejněno nejméně 7 dní před jeho konáním, pak mělo-li by se ustavující zasedání konat až v poslední den zákonné lhůty (9. listopadu 2026), musí být oznámení na úřední desce obecního úřadu zveřejněno nejpozději 2. listopadu 2026.

2.3 Svolání ustavujícího zasedání v případě, že byl podán návrh na neplatnost voleb nebo hlasování

Pokud návrh na neplatnost voleb nebo hlasování byl v zákonné lhůtě podán, **ustavující zasedání se nesvolává a je třeba vyčkat na rozhodnutí soudu o tomto návrhu** (soud musí ze zákona rozhodnout do 20 dnů ode dne doručení návrhu; srov. § 90 odst. 3 s. ř. s.)[11].

1. **Jestliže soud návrhu nevyhoví**, svolá dosavadní starosta **ustavující zasedání tak, aby se konalo do 15 dnů ode dne právní moci rozhodnutí soudu** [usnesení soudu nabývá právní moci dnem vyvěšení na úřední desce soudu (§ 93 odst. 5 s. ř. s.), které lze zjistit na internetové stránce Ministerstva spravedlnosti – „elektronické úřední desce" příslušného krajského soudu]. To znamená, že **ke svolání zasedání musí dojít nejpozději osmý den po dni nabytí právní moci rozhodnutí soudu** (nejpozději v tento den musí být na úřední desce zveřejněna informace podle § 93 odst. 1 zákona o obcích). Pokud bylo podáno více návrhů, počíná lhůta pro svolání ustavujícího zasedání zastupitelstva ode dne právní moci rozhodnutí soudu o posledním z podaných návrhů. V podrobnostech k počítání lhůt viz předchozí kapitola.

[11] Pokud by návrh soudu na neplatnost voleb nebo hlasování byl podán až po uplynutí zákonné lhůty, nebrání podání takového návrhu, aby dosavadní starosta obce ustavující zasedání svolal a aby se ustavující zasedání konalo (zákon jeho svolání podmiňuje uplynutím lhůty pro podání návrhu na neplatnost hlasování nebo voleb, resp. tím, že návrh *v této lhůtě* nebyl podán).

2. **Jestliže soud návrhu vyhoví**, **ke zvolení nového zastupitelstva nedošlo a ustavující zasedání se nekoná**. Dosavadní starosta, místostarosta a případně rada dál pokračují ve výkonu svých pravomocí, které jsou v případě dosavadní rady obce (dosavadního starosty obce v obcích, v nichž nebyla přede dnem voleb rada obce volena) posíleny o pravomoc přijímat rozpočtová opatření a o pravomoc stanovit pravidla rozpočtového provizoria (§ 102a zákona o obcích), a to ode dne právní moci rozhodnutí soudu do dne, v němž se konalo ustavující zasedání zastupitelstva obce zvoleného v *opakovaných volbách* nebo po *opakovaném hlasování* (srov. § 54 odst. 2 zákona o volbách do zastupitelstev obcí, podle něhož vyhlašuje opakované volby nebo opakované hlasování ministr vnitra do 30 dnů poté, kdy mu bylo oznámeno usnesení soudu, jímž soud vyhověl návrhu na neplatnost voleb nebo hlasování).

2.4 Důsledky porušení § 91 zákona o obcích

1. **Pokud dosavadní starosta svolá ustavující zasedání v rozporu s § 91 odst. 1 zákona o obcích před uplynutím lhůty pro podání návrhu soudu na neplatnost voleb nebo hlasování:**

   Jestliže nebyl soudu v zákonné lhůtě žádný návrh na určení neplatnosti voleb nebo hlasování podán, nebude mít popsané porušení zákona za následek „neplatnost" nebo „neúčinnost" svolání ustavujícího zasedání, a tedy ani „nezákonnost" konaného zasedání (porušení § 91 odst. 1 zákona o obcích má povahu porušení procesní povinnosti, která nemá přímý dopad na zákonnost usnesení přijatých na ustavujícím zasedání).

   Jestliže byl v zákonné lhůtě podán návrh na určení neplatnosti voleb nebo hlasování a starosta by tuto skutečnost zjistil až po svolání ustavujícího zasedání, měl by svolané ustavující zasedání zrušit, přičemž postupuje přiměřeně podle § 93 odst. 1 zákona o obcích, tedy zveřejněním informace o zrušení ustavujícího zasedání (není již nutné splnit sedmidenní lhůtu zveřejnění na úřední desce).

   Pokud by se ustavující zasedání uskutečnilo, přestože byl návrh soudu na neplatnost voleb nebo hlasování podán, bude pro posouzení „účinků" ustavujícího zasedání záležet na tom, zda soud neplatnost voleb nebo hlasování vyslovil. Pokud soud vyhoví návrhu na neplatnost voleb nebo hlasování, má se za to, že ke zvolení zastupitelstva nedošlo (srov. § 54 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev obcí), takže ani jeho ustavující „zasedání" nemůže být považováno za zasedání zastupitelstva obce jako orgánu obce a ani „usnesení" na něm přijatá nemají žádnou právní relevanci (tj. např. nedošlo ke zvolení nových obecních orgánů). Pokud by však soud návrh zamítl, bylo by možné považovat ustavující zasedání za uskutečněné se všemi právními důsledky, neboť porušení § 91 odst. 1 zákona o obcích nevyvolává nezákonnost přijatých usnesení ani „neúčinnost" zasedání (viz výše). To ovšem samozřejmě ne-

vylučuje možný vznik odpovědnosti za porušení § 91 odst. 1 zákona o obcích, např. pokud by v důsledku tohoto postupu vznikla obci škoda. Je proto vždy vhodné, aby dosavadní starosta obce, jakmile zjistí, že svolal ustavující zasedání, ačkoli byl podán návrh soudu na neplatnost voleb nebo hlasování, toto svolané zasedání zrušil a vyčkal rozhodnutí soudu.

Na uvedené závěry přitom nemá vliv, zda se ustavující zasedání uskutečnilo ještě před uplynutím lhůty pro podání návrhu soudu na neplatnost voleb nebo hlasování, nebo až po uplynutí této lhůty.

2. **Pokud dosavadní starosta ustavující zasedání svolal v rozporu s § 91 odst. 1 zákona o obcích tak, že se bude konat později než 15 dnů od uplynutí lhůty pro podání návrhu na neplatnost hlasování nebo voleb:**

   Oprávnění dosavadního starosty svolat (ustavující) zasedání zastupitelstva obce nezaniká uplynutím lhůt daných v § 91 odst. 1 zákona o obcích (oprávnění svolat zasedání zastupitelstva totiž vyplývá přímo z § 103 odst. 5 zákona o obcích). Proto i v případě, že dosavadní starosta obce poruší zákon a svolá ustavující zasedání tak, že se uskuteční až po uplynutí patnáctidenní lhůty, nelze na takové zasedání pohlížet jako na zasedání uskutečněné v rozporu se zákonem a na usnesení na něm přijatá jako na usnesení (z tohoto důvodu) nezákonná.

3. **Pokud dosavadní starosta ustavující zasedání v rozporu s § 91 odst. 1 zákona o obcích vůbec nesvolá:**

   Podle § 91 odst. 2 zákona o obcích svolá ustavující zasedání Ministerstvo vnitra, a to po uplynutí patnáctidenní lhůty pro konání ustavujícího zasedání. Ministerstvo vnitra však tuto svou pravomoc neuplatní, jestliže dosavadní starosta před její realizací ustavující zasedání sám svolá, byť by se tak stalo po překročení lhůty dané § 91 zákona o obcích (tedy pokud by dosavadní starosta svolal ustavující zasedání v rozporu s § 91 odst. 1 zákona o obcích až po uplynutí patnáctidenní lhůty pro jeho konání).

   Uvedená pravomoc ministerstva je v praxi realizována jen v případě úplné nečinnosti dosavadního starosty. Ministerstvo vnitra přistupuje k realizaci této pravomoci buď na základě poznatků z vlastní činnosti, nebo na základě podnětu jakékoli osoby (je-li důvodný).

2.5 Otázky a odpovědi ke svolání ustavujícího zasedání

- **Může ustavující zasedání svolat namísto dosavadního starosty dosavadní místostarosta, který v § 91 odst. 1 zákona o obcích není výslovně uveden?**

  Ano, může, pokud dosavadní starosta nevykonává své pravomoci, protože podle § 107 zákona o obcích *nevykonává-li dosavadní starosta své pravomoci podle věty první, vykonává je dosavadní místostarosta, a je-li dosavadních mís-*

tostarostů více, ten, kterého přede dnem voleb pověřilo zastupitelstvo obce zastupováním starosty, jinak ten, kterého pověřil dosavadní starosta.

Výrazem „nevykonává" přitom nelze rozumět pouze situaci, v níž funkce dosavadního starosty není obsazena (např. starosta přede dnem voleb rezignoval) nebo v níž dosavadní starosta např. po dobu pracovní neschopnosti či dovolené své pravomoci podle § 107 zákona o obcích nemůže uplatňovat, ale též situace, při nichž dosavadní starosta své pravomoci odmítá realizovat. Dosavadní místostarosta je na základě § 107 zákona o obcích oprávněn namísto nečinného dosavadního starosty obce svolat postupem daným § 91 odst. 1 zákona o obcích ustavující zasedání zastupitelstva obce.

- **Je důvodem pro „odložení" ustavujícího zasedání zastupitelstva obce též podání návrhu na neplatnost volby kandidáta, když § 91 odst. 1 zákona o obcích takovou situaci výslovně nezohledňuje?**

  Ustanovení § 91 odst. 1 zákona o obcích ukládá svolat ustavující zasedání zastupitelstva obce po uplynutí lhůty pro podání *návrhu na neplatnost voleb* nebo *hlasování* tak, aby se konalo do patnácti dnů ode dne uplynutí této lhůty a byl-li takový návrh podán, do 15 dnů ode dne právní moci rozhodnutí soudu, jímž podanému návrhu nebylo vyhověno. Toto pravidlo přitom vychází z § 54 odst. 1 písm. a) zákona o volbách do zastupitelstev obcí, podle něhož pokud soud shledá oprávněným *návrh na neplatnost voleb* nebo *hlasování*, nedošlo ke zvolení zastupitelstva obce a konají se opakované volby nebo hlasování.

  Zákon o volbách do zastupitelstev obcí ovšem kromě návrhu na neplatnost voleb nebo hlasování zná ještě třetí soudní prostředek ochrany ve věcech volebních, jímž je *návrh na neplatnost volby kandidáta* (srov. § 60 zákona o volbách do zastupitelstev obcí). Důsledkem vyhovění takovému návrhu však není nezvolení zastupitelstva jako celku a opakované volby nebo hlasování, ale „pouze" nezvolení daného kandidáta, na jehož místo proto nastupuje další kandidát z dané kandidátní listiny (srov. § 53 zákona o volbách do zastupitelstev obcí). To znamená, že podání *návrhu na neplatnost volby kandidáta* není důvodem pro nekonání ustavujícího zasedání zastupitelstva obce ve smyslu § 91 odst. 1 zákona o obcích a ustavující zasedání mělo být v takovém případě svoláno tak, aby se konalo do patnácti dnů ode dne marného uplynutí lhůty pro podání návrhu soudu na neplatnost voleb nebo hlasování.

  Může nastat situace, v níž by se ustavující zasedání uskutečnilo v době, kdy by soud dosud o podaném návrhu na neplatnost volby kandidáta pravomocně nerozhodl, taková situace ovšem nebrání konat ustavující zasedání zastupitelstva obce. Záleží na úvaze svolaného zastupitelstva obce, zda v zasedání bude pokračovat a provede volbu obecních orgánů nebo zda zasedání z důvodu podaného návrhu soudu ukončí a uloží starostovi obce, aby svolal zasedání nové (zejména bude záležet na „politickém rozložení sil" v zastupitelstvu obce, přičemž k ukončení zasedání by mělo smysl přistoupit jen tehdy, jestliže

by k přijímání jednotlivých rozhodnutí mělo docházet převahou jediného – u soudu zpochybněného – hlasu).

- **Musí být každý člen zastupitelstva obce předem písemně pozván na ustavující zasedání zastupitelstva obce?**

  Ustavující zasedání zastupitelstva obce, které je svoláváno podle § 91 odst. 1 zákona o obcích, podléhá identickému „právnímu režimu" jako jakékoli jiné zasedání (samozřejmě až na zákonem stanovené výjimky). To mj. znamená, že toto zasedání musí být svoláno postupem stanoveným v zákoně o obcích. Zákon o obcích přitom konkrétní úkon pro svolání (ustavujícího) zasedání zastupitelstva obce neupravuje, a proto se za takový považuje zveřejnění informace podle § 93 odst. 1 zákona o obcích. Podle tohoto ustanovení *obecní úřad informuje o místě, době a navrženém programu připravovaného zasedání zastupitelstva obce,* přičemž tuto informaci musí vyvěsit na úřední desce obecního úřadu alespoň 7 dní před zasedáním zastupitelstva obce. Zákon však výslovně nepožaduje, aby na zasedání zastupitelstva obce byli individuálně písemně zváni jednotliví členové zastupitelstva obce, takže – jakkoli je taková praxe vhodná a doporučeníhodná –, nelze v nezasílání písemné pozvánky členům zastupitelstva obce shledávat porušení zákona. Mohlo by se ovšem jednat o porušení jednacího řádu, pokud by povinnost „individuální pozvánky" ukládal jednací řád zastupitelstva obce.

- **Jak se počítá sedmidenní doba zveřejnění informace na úřední desce podle § 93 odst. 1 zákona o obcích?**

  Zákon o obcích způsob počítání doby zveřejnění informace neupravuje. Optimální je, pokud bude informace na úřední desce zveřejněna celých 7 dní před konáním zasedání. To znamená, že do jejího plynutí by neměl být započítán den zveřejnění a den sejmutí informace z úřední desky.

  Je nicméně **nutné upozornit, že Nejvyšší správní soud, který se výkladem dotčeného ustanovení v minulosti zabýval, dospěl k závěru, podle něhož lze do plynutí této doby započítat den zveřejnění informace na úřední desce i den jejího sejmutí z úřední desky.** Srov. právní věta a odůvodnění rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. května 2010, **č. j. 8 Ao 1/2007-94 (zmíněno již v kapitole č. 2.2 tohoto doporučení):**

  „II. V případě zveřejnění informace o konání zasedání zastupitelstva je účelu zveřejnění informace dosaženo i tehdy, kdy se do doby zveřejnění informace započítá den, kdy byla informace o konání zasedání zveřejněna. Na základě zveřejnění informace o místě, době a programu totiž nezačíná běžet žádná lhůta ke splnění povinnosti, a není proto důvodu aplikovat § 40 odst. 1 písm. a) správního řádu z roku 2004."

  „Nejvyšší správní soud se v rozsudku ze dne 24. 10. 2007, čj. 2 Ao 2/2007 - 73, č. 1462/2008 Sb. NSS, zabýval v souvislosti s otázkou účinnosti opatření obecné

povahy výkladem § 12 obecního zřízení. Dospěl k závěru, že pokud bylo opatření obecné povahy vyvěšeno na úřední desce obecního úřadu včetně dne vyvěšení a dne, kdy bylo sňato, předepsaných 15 dnů, jedná se o vyvěšení řádné. Konstatoval, že „[u]stanovení § 40 odst. 1 písm. a), část věty před středníkem, správního řádu, podle něhož pokud je provedení určitého úkonu v řízení vázáno na lhůtu, nezapočítává se do běhu lhůty den, kdy došlo ke skutečnosti určující počátek lhůty, není v daném případě použitelné, neboť se vztahuje na lhůty k provedení úkonu v řízení, zatímco zde jde publikaci opatření obecné povahy". Za situace, kdy Nejvyšší správní soud při řešení otázky vyvěšení samotného opatření obecné povahy odmítl výklad, podle kterého by se den vyvěšení nepočítal do doby 15 dnů k řádnému vyvěšení podmiňující účinnost opatření obecné povahy, nepokládá za důvodné postupovat odlišně v případě zveřejnění informace o konání zasedání zastupitelstva. V posuzovaném případně z ničeho nevyplývá, že by došlo ke zkrácení práv veřejnosti účastnit se zasedání. Ze zápisu ze zasedání plyne, že k předloženému územnímu plánu proběhla diskuze, které se účastnili i zástupci z řad veřejnosti. Rovněž podle teorie správního práva „[l]ze soudit, že samotná skutečnost, kdy by informace nebyla zveřejněna způsobem předpokládaným v § 93 odst. 1, tzn. v zákonem stanovené struktuře a po stanovenou dobu, neměla mít za následek nezákonnost usnesení přijatých na zasedání zastupitelstva, pokud by občané obce měli reálnou možnost dozvědět se o připravovaném zasedání zastupitelstva jiným způsobem" (viz Vedral, J., Váňa, L., Břeň, J., Pšenička, S. Zákon o obcích (obecní zřízení). 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2008, s. 502)."

Ministerstvo tedy nebude při výkonu kontroly a dozoru považovat za porušení zákona, pokud by informace byla na úřední desce zveřejněna sedm dní včetně dne zveřejnění a dne sejmutí z úřední desky. Takový postup však nedoporučuje, a to s ohledem na relativně krátkou zákonem stanovenou dobu zveřejnění a na zabezpečení reálné možnosti všech se s termínem zasedání seznámit.

Lze doplnit, že případné nesplnění celé doby pro zveřejnění informace je pak třeba posuzovat podle míry „narušení" požadavku veřejnosti zasedání zastupitelstva obce.

- **Jaké důsledky nastanou, pokud informace o ustavujícím zasedání neoznačovala zasedání jako „ustavující" a na úřední desce byla zveřejněna pouze pět dní namísto zákonem požadovaných sedmi?**

  Zákon o obcích výslovně neukládá, aby informace o zasedání zastupitelstva obce vždy uváděla „typ" zasedání (ustavující, náhradní, řádné apod.). Absence takového údaje tedy nemůže být považována za porušení zákona (§ 93 odst. 1). Nezveřejnění informace po dobu sedmi dnů, ale po dobu kratší, pak je porušením § 93 odst. 1 zákona o obcích, nikoli však vždy s důsledky rovnajícími se „neúčinnosti" svolání. Vždy bude záležet na tom, zda byl zachován požadavek veřejnosti zasedání. V podrobnostech odkazujeme na stanoviska

odboru veřejné správy, dozoru a kontroly č. 1 a 2/2008, publikovaná na https://mv.gov.cz/odk2/, rubrika „stanoviska odboru".

- **Dosavadní starosta naší obce svolal ustavující zasedání zveřejněním informace na úřední desce podle § 93 odst. 1 zákona o obcích, tuto informaci však omylem nezveřejnil též způsobem umožňujícím dálkový přístup na „elektronické úřední desce". Konalo se ustavující zasedání řádně nebo jsou usnesení na něm přijatá neplatná?**

  Ustanovení § 26 odst. 1 správního řádu ukládá, aby obsah úřední desky byl zveřejněn též způsobem umožňujícím dálkový přístup (hovoří se o tzv. „elektronické úřední desce"). Porušení této povinnosti však má za následek „neúčinnost zveřejnění" jen tehdy, jestliže zákon takovou sankci stanoví výslovně. Protože v případě informace uvedené v § 93 odst. 1 zákona o obcích takové ustanovení není, nemá nezveřejnění informace o svolání ustavujícího zasedání též na „elektronické úřední desce" za následek neúčinnost svolání (bude se nicméně jednat o porušení § 26 odst. 1 správního řádu). V podrobnostech lze rovněž odkázat na závěr poradního sboru ke správnímu řádu č. 14, který je dostupný na internetové stránce Ministerstva vnitra (https://mv.gov.cz).

- **Je nutné svolat ustavující zasedání zastupitelstva obce, pokud nově zvolené zastupitelstvo obce v důsledku podaných rezignací pokleslo pod 5?**

  Ano, ustavující zasedání musí být i přesto svoláno. Ustanovení § 91 odst. 1 zákona o obcích v takovém případě žádnou výjimku nepředpokládá. Na zasedání by přinejmenším měli složit slib zbylí členové zastupitelstva obce a mohou být projednávány další otázky, které nejsou vyloučeny § 90 zákona o obcích.

- **Podle § 91 odst. 1 zákona o obcích musí být ustavující zasedání zastupitelstva obce svoláno po uplynutí lhůty pro podání návrhu soudu na neplatnost voleb nebo hlasování (ta činí 10 dní ode dne vyhlášení výsledků voleb Státní volební komisí) tak, aby se konalo nejpozději do 15 dnů ode dne uplynutí této lhůty. Pokud patnáctý den připadne na sobotu, neděli nebo svátek, uplatní se pravidlo, podle něhož v takovém případě lhůta skončí až nejbližší následující pracovní den?**

  Zákon o obcích na tuto otázku výslovnou odpověď nedává, domníváme se nicméně, že i pro lhůtu stanovenou v § 91 odst. 1 zákona o obcích je na místě uplatnit obecná pravidla pro počítání času v právu. To znamená, že připadne-li patnáctý den na sobotu, neděli nebo svátek, uplyne lhůta v takovém případě až nejbližším následujícím pracovním dnem.

3. PRŮBĚH USTAVUJÍCÍHO ZASEDÁNÍ

Právní úprava v zákoně o obcích:

§ 91

(1) Ustavující zasedání nově zvoleného zastupitelstva obce svolává dosavadní starosta po uplynutí lhůty pro podání návrhu soudu na neplatnost voleb nebo neplatnost hlasování tak, aby se konalo do 15 dnů ode dne uplynutí této lhůty, a jestliže byl návrh na neplatnost voleb nebo na neplatnost hlasování podán, do 15 dnů ode dne právní moci rozhodnutí soudu o posledním z podaných návrhů, pokud žádnému z podaných návrhů nebylo vyhověno. Ustavujícímu zasedání předsedá zpravidla dosavadní starosta, případně nejstarší člen zastupitelstva obce do doby, než je zvolen starosta nebo místostarosta. Na ustavujícím zasedání zastupitelstva obce se volí starosta, místostarosta a další členové rady obce.

(2) Jestliže se ustavující zasedání nově zvoleného zastupitelstva obce nekonalo ve lhůtě podle odstavce 1, svolá je po uplynutí této lhůty Ministerstvo vnitra, ledaže soud vyhověl návrhu na neplatnost voleb nebo na neplatnost hlasování. Informaci o svolání ustavujícího zasedání zastupitelstva obce zveřejní Ministerstvo vnitra v rozsahu stanoveném v § 93 po dobu v tomto ustanovení stanovenou na své úřední desce.

3.1 Obecně k průběhu ustavujícího zasedání

- **Program ustavujícího zasedání** připravuje dosavadní rada obce, resp. dosavadní starosta tam, kde se rada obce nevolí (§ 102 odst. 1 zákona o obcích). Povinnou součástí programu je složení slibu členů zastupitelstva obce (s ohledem na § 69 odst. 2 zákona o obcích), dále volba starosty, místostarosty a ostatních členů rady obce (s ohledem na § 91 odst. 1 zákona o obcích). Na ustavujícím zasedání by mělo dojít též ke zřízení finančního a kontrolního výboru (s ohledem na § 117 odst. 2 zákona o obcích; v podrobnostech viz otázky na konci této kapitoly). Podle ustanovení § 71 odst. 1 písm. a) zákona o obcích jsou uvolněnými členy zastupitelstva obce *členové zastupitelstva obce zvolení do funkcí, jež zastupitelstvo obce určilo jako funkce, pro které budou členové zastupitelstva obce uvolněni*. Zastupitelstvo obce by tedy mělo rozhodnout o tom, které funkce budou vykonávány jako uvolněné (v této otázce nelze totiž bez dalšího vycházet z určení uvolněných funkcí z předchozího funkčního období), a to před tím, než dojde k vlastní volbě uvolněného starosty, uvolněného místostarosty i dalších uvolněných funkcí. Jestliže má dojít k přiznání odměn neuvolněným členům zastupitelstva obce již ode dne ustavujícího zasedání, je třeba, aby i o této otázce zastupitelstvo obce rozhodlo. Dosavadní usnesení zastupitelstva obce, kterým byla stanovena výše odměn

neuvolněným členům zastupitelstva, totiž *pozbývá účinnosti ukončením funkčního období zastupitelstva obce*, *které odměnu stanovilo* – viz § 72 odst. 3 věta druhá zákona o obcích. **Stanovit odměny svým neuvolněným členům na nastávající funkční období může jen toto nově zvolené zastupitelstvo obce a stanovit je se zpětnou účinností zákon nepřipouští** (nejdříve ode dne přijetí usnesení zastupitelstva obce, kterým odměnu stanovilo). Ustavující zasedání je „zasedáním zastupitelstva obce", takže i na něm lze projednávat v případě potřeby jakékoli další otázky (např. na návrh podaný nově zvolenými členy zastupitelstva obce).

- **Ustavujícímu zasedání předsedá** zpravidla dosavadní starosta (i když nebyl zvolen členem nového zastupitelstva), případně nejstarší člen nově zvoleného zastupitelstva do doby, než je zvolen nový starosta nebo místostarosta. To ovšem nevylučuje, aby zastupitelstvo dříve, než přistoupí k volbě starosty nebo místostarosty, pověřilo vedením zasedání jinou osobu[12] (zákonu o obcích dokonce neodporuje, byť by se jednalo o řešení neobvyklé, pokud zasedání povede i osoba, která není členem zastupitelstva obce).
- Nově zvolené zastupitelstvo obce je v zásadě vázáno všemi usneseními a rozhodnutími předchozího zastupitelstva (do doby, než tato usnesení změní nebo zruší), pokud zákon nestanoví jinak (viz už shora citované ustanovení § 72 odst. 3 věta druhá zákona o obcích), tedy i jednacím řádem zastupitelstva obce (§ 96 zákona o obcích). To znamená, že ustavující zasedání nemusí znovu schvalovat nový jednací řád a postupuje podle předchozího jednacího řádu (ledaže jej již na ustavujícím zasedání změní nebo rozhodne o *ad hoc* odlišném postupu oproti úpravě obsažené v jednacím řádu). Výjimkou z vázanosti usneseními z předchozího volebního období jsou ta usnesení, která jsou svou povahou omezena pouze na funkční období konkrétního zastupitelstva.
- Zasedání obvykle zahajuje dosavadní starosta, který nejdříve zjistí, zda je zastupitelstvo usnášeníschopné. Na ustavujícím zasedání musí následovat složení slibu členů zastupitelstva (§ 69 odst. 2 zákona o obcích). Po jeho složení by měli být určeni ověřovatelé zápisu a zapisovatel (mohou být určeni předsedajícím nebo zvoleni zastupitelstvem, přičemž ani ověřovatelé ani zapisovatel nemusejí být členy zastupitelstva obce) a schválen program ustavujícího zasedání (v podobě zveřejněné na úřední desce, resp. v podobě doplněné o případné další návrhy podané členy zastupitelstva obce). Zákon nepožaduje, aby byla volena mandátová, volební či návrhová komise (jedná se o fakultativní *ad hoc* vytvářené pomocné orgány zastupitelstva obce). Zákon předpokládá, že ustavující zasedání bude volit starostu, místostarostu a další členy rady obce (pokud se tak ovšem nestane, nenastává žádná „sankce" – dosavadní starosta,

[12] Pověřit jinou osobu, aby vedla ustavující zasedání, může i předsedající svým opatřením (ledaže by jednací řád svěřoval takové opatření výlučně rozhodnutí zastupitelstva). Pokud by však s opatřením předsedajícího některý z členů zastupitelstva nesouhlasil, mělo by o něm „s konečnou platností" rozhodnout zastupitelstvo svým hlasováním.

místostarosta a rada nadále vykonávají své pravomoci dle § 107 a § 102a zákona o obcích – srov. výše). Po zvolení starosty nebo místostarosty mu má dle § 91 odst. 1 věty druhé dosavadní starosta nebo nejstarší člen zastupitelstva předat vedení zasedání. Avšak vzhledem k tomu, že dle nového znění § 107 zákona o obcích vykonávají dosavadní starosta s dosavadním místostarostou své pravomoci až do zvolení rady (§ 102a odst. 1 zákona o obcích), je nutné, aby bylo vedení zasedání předáno nově zvolenému starostovi či místostarostovi až ve chvíli, kdy bude ve smyslu § 102a zákona o obcích zvolena i rada obce – a tedy kdy již definitivně přestanou vykonávat své pravomoci dosavadní starosta, dosavadní místostarosta i dosavadní rada.

- **Složení slibu se obvykle provádí tak, že ten, kdo zasedání zastupitelstva řídí, slib nejdříve přečte** (znění slibu je uvedeno v § 69 odst. 2[13]). Jednotliví členové zastupitelstva jsou pak povinni (jednotlivě) pronést slova „slibuji" před zastupitelstvem a potvrdit složení slibu svým podpisem, což se obvykle činí na zvláštní listině, která v záhlaví obsahuje text slibu a dále jména jednotlivých členů zastupitelstva obce s vyznačením místa pro jejich podpis. Tato listina bývá přílohou zápisu z ustavujícího zasedání zastupitelstva. Pokud by člen zastupitelstva odmítl slib složit nebo by tak učinil s výhradou, je třeba tuto skutečnost poznamenat v zápise ze zasedání (i v listině osvědčující složení slibu).
- **Mandát nově zvoleným členům zastupitelstva vzniká již zvolením, k němuž dojde ukončením hlasování (§ 69 odst. 1 zákona o obcích a § 55 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev obcí).** Již od tohoto okamžiku mají členové zastupitelstva plná práva a povinnosti, i když dosud nesložili slib. Pouze v případě, že budou na zasedání zastupitelstva vyzváni k jeho složení a složení slibu odmítnou nebo tak učiní s výhradou, pak jim mandát tímto okamžikem zaniká a na jejich místa nastupují (dnem následujícím) náhradníci.
- Nově zvolení členové zastupitelstva obce obdrží osvědčení o zvolení, a to nejpozději do ustavujícího zasedání zastupitelstva. Osvědčení vydává registrační úřad, jímž je příslušný pověřený obecní úřad. Osvědčení o zvolení se zpravidla předává před ustavujícím zasedáním, je-li obec sama registračním úřadem (§ 53 zákona o volbách do zastupitelstev obcí). Pokud nikoli, je vhodné dohodnout konkrétní způsob předávání osvědčení s pověřeným obecním úřadem.

[13] *„Slibuji věrnost České republice. Slibuji na svou čest a svědomí, že svoji funkci budu vykonávat svědomitě, v zájmu obce (města, městyse) a jejích (jeho) občanů a řídit se Ústavou a zákony České republiky."*

3.2 Průběh ustavujícího zasedání v otázkách a odpovědích

- **Může vést ustavující zasedání zastupitelstva obce jiná osoba než dosavadní starosta obce nebo nejstarší člen zastupitelstva obce?**

  Ustanovení § 91 odst. 1 zákona o obcích uvádí, že ustavujícímu zasedání předsedá ***zpravidla*** dosavadní starosta, případně nejstarší člen zastupitelstva obce. Zastupitelstvo obce proto může svým usnesením určit, že ustavující zasedání povede jiná osoba (např. na návrh některého z členů zastupitelstva obce, o němž musí být vždy dáno hlasovat). Pověřit jinou osobu vedením ustavujícího zasedání by mohl i sám předsedající v rámci svých oprávnění řídit jednání, pokud by však některý z členů zastupitelstva obce s takovým opatřením nesouhlasil, rozhodlo by o tomto pověření „s konečnou platností" zastupitelstvo obce svým hlasováním. Je vhodné, aby ustavujícímu zasedání předsedal některý z členů zastupitelstva obce, zákon nicméně nevylučuje ani takovou variantu, aby zasedání řídila osoba, která není členem tohoto orgánu.

- **Musí být složení slibu členů zastupitelstva obce provedeno dříve, než je schvalován program ustavujícího zasedání?**

  Podle ustanovení § 55 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev obcí (a identicky z § 69 odst. 1 zákona o obcích) vzniká mandát člena zastupitelstva obce zvolením, k němuž dochází ukončením hlasování (tedy v případě voleb ve 14:00 hod.). Od tohoto okamžiku je člen zastupitelstva obce nadán všemi právy a povinnostmi, které jednotlivé zákony s jeho mandátem spojují, tedy včetně práva volit a hlasovat na zasedání zastupitelstva obce (srov. § 82 zákona o obcích). Oproti tomu složení slibu je zákonem o volbách do zastupitelstev obcí chápáno jako podmínka pro další trvání mandátu, nikoli však jako podmínka pro jeho vznik (srov. § 55 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev obcí). Zákon o obcích pouze ukládá, aby složení slibu člena zastupitelstva obce bylo učiněno na začátku prvního zasedání, jehož se tento člen účastní (§ 69 odst. 2 zákona o obcích), což obvykle znamená již na ustavujícím zasedání zastupitelstva obce.

  S ohledem na výše uvedené tedy platí, že na ustavujícím zasedání zastupitelstva obce musí být zařazeno složení slibu členů zastupitelstva obce, nikoli však nutně jako první bod programu či jako „zvláštní bod", který by předcházel schválení programu. Pokud tedy ustavující zasedání nejdříve schválilo program a až následně přistoupilo ke skládání slibů svých členů, nelze takový postup považovat za odporující zákonu. Ministerstvo vnitra doporučuje z důvodu vhodnosti předřadit složení slibu před první bod programu, tedy před schvalování programu ustavujícího zasedání, neboť složení slibu se do značné míry svým významem vymyká jakékoli jiné projednávané věci (při skládání slibu navíc nedochází k žádnému „rozhodování zastupitelstva"). Pokud se však

zastupitelstvo konkrétní obce či města rozhodne, že složení slibu zařadí až po schválení programu, je takový postup možný.

- **Jak skládá předsedající slib? Může jej složit spolu s ostatními zastupiteli nebo je třeba, aby slib složil až do rukou nově zvoleného starosty obce?**

  Způsob složení slibu předsedajícím zastupitelstva obce není v zákoně o obcích předmětem zvláštní úpravy, takže i předsedající zasedání (je-li samozřejmě členem zastupitelstva) může složit svůj slib spolu s ostatními členy zastupitelstva obce (srov. § 69 zákona o obcích). Některé obce však užívají praxi, při níž nejdříve složí slib všichni členové zastupitelstva do rukou předsedajícího (dosavadního starosty), následně je volen nový starosta, který se po svém zvolení ujme vedení zasedání a do jehož rukou proto následně předsedající složí slib. Ani takový postup není v rozporu se zákonem a v žádném případě na něj nelze pohlížet jako na postup, při kterém by dotčený člen zastupitelstva odmítl slib složit.

- **Je člen zastupitelstva obce povinen zúčastnit se ustavujícího zasedání zastupitelstva obce? Pokud se člen zastupitelstva obce ustavujícího zasedání nezúčastnil, jakým způsobem má složit slib?**

  Zákon o obcích v ustanovení § 83 odst. 1 ukládá členům zastupitelstva obce povinnost zúčastňovat se zasedání zastupitelstva obce, nestanoví však, že by se zasedání, byť se jedná o ustavující zasedání, mohlo konat jen za přítomnosti všech jeho členů. Naopak z § 92 odst. 1 zákona o obcích vyplývá, že zastupitelstvo obce (tedy i ustavující zasedání) je usnášeníschopné za přítomnosti alespoň nadpoloviční většiny všech jeho členů.

  Podle § 69 odst. 2 zákona o obcích skládá člen zastupitelstva obce slib na začátku prvního zasedání, jehož se po svém zvolení (případně po svém nástupu do funkce, pokud se jím stal z pozice náhradníka) zúčastní. Jestliže se tedy člen zastupitelstva nemůže např. z důvodu nemoci zúčastnit ustavujícího zasedání, složí slib na nejbližším následujícím zasedání zastupitelstva, jehož se zúčastní. Podotýkáme přitom, že podle § 55 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev obcí vzniká mandát člena zastupitelstva zvolením (nikoli tedy až složením slibu), takže již od svého zvolení je člen zastupitelstva obce oprávněn realizovat veškerá práva a povinnosti, která s jeho mandátem souvisejí (zejména srov. § 82 a 83 zákona o obcích).

- **Jeden z členů zastupitelstva obce namísto slova „slibuji" uvedl při skládání slibu slova „Ano, souhlasím". Lze považovat takovou situaci za nesložení slibu nebo složení slibu s výhradou?**

  Ustanovení § 69 odst. 3 zákona o obcích uvádí, že *člen zastupitelstva obce skládá slib před zastupitelstvem obce pronesením slova „slibuji". Člen zastupitelstva obce potvrdí složení slibu svým podpisem*. Pokud tedy člen zastupitelstva obce namísto slova „slibuji" uvedl jiné slovo, nepochybně tím nedošlo k naplnění

litery zákona. Z hlediska dopadů je však nutné posuzovat, zda vyjádření člena zastupitelstva obce se slibem znamená konstatování „bezvýhradného souhlasu" s jeho obsahem, nebo nikoli. Pokud ano, a to je i posuzovaná situace, ke složení slibu došlo platně. Na tuto skutečnost lze přitom usuzovat nejen z prohlášení člena zastupitelstva obce, ale též z jeho podpisu, jímž se složení slibu potvrzuje.

- **Je nově zvolené zastupitelstvo obce vázáno jednacím řádem schváleným předchozím zastupitelstvem? Musí přijmout nový jednací řád?**

  Podle § 96 zákona o obcích vydává zastupitelstvo obce jednací řád, v němž upraví podrobnosti o svém jednání. Obecně přitom platí, že usnesení zastupitelstva obce (s výjimkou usnesení, která mají ze své podstaty omezenou aplikovatelnost) jsou „platná" i po skončení funkčního období daného zastupitelstva, což znamená, že podle těchto usnesení mohou a musejí postupovat i nově zvolené obecní orgány. Takovým usnesením je právě jednací řád zastupitelstva obce (ten je jako jakékoli jiné rozhodnutí zastupitelstva přijímán jeho usnesením). Jinak řečeno i nově zvolené zastupitelstvo obce je vázáno jednacím řádem předchozího zastupitelstva obce, a to až do doby, kdy jej samo změní či nahradí novým jednacím řádem.

- **Kdo má právo podávat návrhy na zvolení starostou, místostarostou nebo členem rady obce?**

  Ustavující zasedání zastupitelstva obce je zasedáním tohoto orgánu a pro jeho konání se proto uplatňují identická pravidla jako v případě jakéhokoli jiného zasedání zastupitelstva. Pro podávání návrhů na ustavujícím zasedání je proto třeba vycházet z ustanovení § 94 zákona o obcích, podle něhož mají právo předkládat návrhy k zařazení na pořad jednání zastupitelstva obce jeho členové, rada obce a výbory, přičemž o zařazení návrhů přednesených v průběhu zasedání rozhodne zastupitelstvo obce. To znamená, že navrhovat kandidáty do funkcí v orgánech obce a ve výborech zastupitelstva obce může mj. kterýkoli člen zastupitelstva, tedy i dosavadní starosta obce, je-li členem nového zastupitelstva. Může přitom navrhovat sebe sama na zvolení např. do funkce starosty obce, a stejně tak pro sebe může hlasovat, neboť zákon o obcích výslovně zákaz podávání takových návrhů nebo hlasování „pro sebe" nestanoví. Není přitom relevantní, z jaké kandidátní listiny byl zvolen ani, zda „náleží" k většině či menšině v zastupitelstvu.

- **Musí být na ustavujícím zasedání zastupitelstva obce zvolena mandátová, návrhová a volební komise?**

  Zákon o obcích ustavování mandátové, volební či návrhové komise na ustavujícím či jakémkoli jiném zasedání zastupitelstva obce nepředpokládá (neupravuje). Není tedy vyloučeno, že zastupitelstvo obce si podle *ad hoc* potřeby, podle místní zvyklosti, na základě jednacího řádu nebo na základě

individuálního rozhodnutí takový pomocný orgán či pomocné orgány vytvoří, jeho povinností však takový postup není. Úkolem *volební komise* přitom bývá dohled nad průběhem hlasování (typicky v případě tajného hlasování), úkolem *návrhové komise* bývá příprava formulace návrhů usnesení předkládaných zastupitelstvu obce ke schválení a úkolem *mandátové komise* bývá „prověření" existence mandátů u jednotlivých členů zastupitelstva obce před tím, než složí slib. Všechny tyto úkony však může činit též předsedající či zastupitelstvem konkrétně pověřená jedna osoba.

Pokud jde o úkol mandátové komise „prověřit" existenci mandátu, podotýkáme, že člen zastupitelstva obce se před složením slibu obvykle prokazuje osvědčením vydaným podle § 53 zákona o volbách do zastupitelstev obcí. Existenci mandátu však lze v případě nutnosti prověřit i jakýmkoli jiným způsobem, který je v dané situaci dostatečně průkazný.

- **Za jakých podmínek je ustavující zasedání usnášeníschopné?**

  Zákon o obcích stanoví pravidla pro usnášeníschopnost zasedání zastupitelstva obce (tedy včetně ustavujícího zasedání) a pro přijetí usnesení v § 92 odst. 3 a § 87. Zastupitelstvo obce je usnášeníschopné, je-li přítomna alespoň nadpoloviční většina všech jeho členů a usnesení je platně přijato, pokud pro něj rovněž hlasovala nadpoloviční většina všech jeho členů. Pokud se ze sedmičlenného zastupitelstva nedostaví na ustavující zasedání tři jeho členové, je zastupitelstvo usnášeníschopné a může platně přijímat usnesení (pro musí hlasovat všichni čtyři přítomní členové).

  Odlišná situace ovšem samozřejmě nastane, pokud se někteří členové zastupitelstva předem vzdají svých funkcí. Zde mandát zaniká uplynutím dne konání zastupitelstva obce, na kterém se člen zastupitelstva obce osobně vzdá svého mandátu, případně mandát zaniká uplynutím dne, kdy je obci doručena písemná rezignace obsahující úředně ověřený podpis člena zastupitelstva obce (vzdání se mandátu lze učinit též elektronicky prostřednictvím datové schránky nebo podepsané uznávaným elektronickým podpisem zasláním na adresu elektronické pošty podatelny obce); vyjádří-li přitom člen zastupitelstva obce vůli vzdát se mandátu k jinému pozdějšímu dni, pak mandát zaniká tímto dnem. Pokud tak učiní tři členové sedmičlenného zastupitelstva a na jejich místo nenastupují žádní náhradníci, nastanou důsledky předvídané v § 90 zákona o obcích (omezení pravomocí tohoto orgánu). Pokud náhradníci nastoupí [jejich členství v zastupitelstvu vzniká dnem následujícím po dni, kdy došlo k zániku mandátu předchozího člena zastupitelstva podle § 55 odst. 2 písm. b) nebo c) zákona o volbách do zastupitelstev obcí], k poklesu pravomocí zastupitelstva obce nedochází. K nastupování náhradníků srov. též § 56 zákona o volbách do zastupitelstev obcí.

- **Musí být na ustavujícím zasedání zvolen starosta i místostarosta? Porušíme zákon, pokud se nám nepodaří zvolit např. místostarostu obce?**

  Zákon o obcích předpokládá v § 91 odst. 1, že na ustavujícím zasedání dojde k volbě starosty a místostarosty. To ovšem neznamená, že tito funkcionáři musejí být na ustavujícím zasedání zvoleni. Zákon volbu totiž pouze „předpokládá", tj. ukládá otevřít příslušný bod na ustavujícím zasedání zastupitelstva obce. Může proto dojít k situaci, v níž nebude zvolen ani starosta ani místostarosta, stejně tak jako k situaci, v níž bude zvolen jen starosta a nikoli místostarosta nebo naopak.

  Pokud se ovšem některého funkcionáře zvolit nepodaří, měla by být taková volba zařazena na další zasedání zastupitelstva obce. Může samozřejmě nastat i situace, při níž se zastupitelstvo opakovaně není schopné na zvolení místostarosty shodnout. V takovém případě nebude funkce místostarosty obsazena (není zde naplněn smysl § 104 odst. 1 zákona o obcích, který evidentně předpokládá zvolení místostarosty, nicméně pokud není tato povinnost splněna, nevyplývá z této skutečnosti pro obec žádná sankce) a starosta tudíž nemůže být zastupován. Je možné *ad hoc* pověřovat některé členy zastupitelstva zastupováním starosty v případě nutnosti, toto zastupování však musí vždy vycházet z rozhodnutí zastupitelstva obce.

  Jestliže ustavující zasedání zvolí starostu a nikoli místostarostu (a jde-li o obec, v níž je volena rada obce, došlo i ke zvolení nové rady obce podle § 102a zákona o obcích), pak v souladu s § 107 zákona o obcích zanikla povinnost dosavadnímu starostovi i místostarostovi vykonávat funkce a obec bude nadále spravovat jen nově zvolený starosta. V případě jeho nepřítomnosti či nemoci ovšem při nezvolení místostarosty nebude v obci žádná osoba, která by mohla starostu na základě zákona zastoupit, takže úkony, které vyžadují provedení starostou, nebude možné realizovat „v zastoupení" jinou osobou.

- **Musí volba starosty a místostarosty probíhat veřejně nebo existuje možnost tajné volby? Pokud ano, za jakých podmínek?**

  Zákon o obcích stanoví v § 93 odst. 3 zásadu veřejnosti zasedání zastupitelstva obce, která se vztahuje i na tu jeho část, v níž dochází k hlasování. Pro naplnění principu „veřejnosti hlasování" členů zastupitelstva obce je ovšem dostatečné, je-li znám konečný výsledek hlasování (srov. § 95 odst. 1 zákona o obcích), není však nezbytné, aby členové zastupitelstva individuálně vyjádřili svou vůli veřejným hlasováním. Z hlediska způsobu volby starosty uvedené znamená, že zastupitelstvo obce hlasuje v zásadě veřejně, ledaže tajnou volbu stanoví jednací či volební řád zastupitelstva nebo pokud o ní rozhodne zastupitelstvo svým *ad hoc* přijatým usnesením (současně ale platí, že stanoví-li jednací řád tajnou volbu, pak má-li probíhat volba veřejná, je třeba, aby o změně způsobu volby opět rozhodlo zastupitelstvo obce).

Způsob tajné volby zákon nestanoví a opět bude záležet na rozhodnutí zastupitelstva (event. na akceptovaném postupu předsedajícího) nebo na praxi v obci zastávané. Zpravidla obdrží každý člen zastupitelstva obce hlasovací lístek se všemi kandidáty, přičemž zaškrtnutím jednoho z těchto jmen vyslovuje svou vůli. Pokud by lístek odevzdal prázdný či s více označenými kandidáty, je třeba tento hlasovací lístek považovat za „neplatný" a odevzdaný hlas by nebyl započítán. Není praktické vybavit členy zastupitelstva samostatným hlasovacím lístkem pro každého kandidáta, neboť by se mohlo stát, že by došlo k odevzdání více hlasovacích lístků, než je počet členů zastupitelstva, takže by taková volba byla celá neplatná.

Ustanovení § 87 zákona o obcích podmiňuje platné přijetí jakéhokoli rozhodnutí zastupitelstva obce, včetně volby funkcionáře obce, souhlasem nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva obce. Toto pravidlo přitom platí bez ohledu na způsob volby, tedy bez ohledu na to, zda je volba prováděna tajně či veřejně. V případě devítičlenného zastupitelstva obce tedy musí např. pro zvolení starosty hlasovat nejméně pět členů tohoto orgánu. Nelze tudíž stanovit, že automaticky „vyhrává" kandidát s lepším výsledkem (musel by zároveň splnit požadavek, aby dosáhl nadpoloviční většiny hlasů všech členů zastupitelstva obce).

- **Má člen zastupitelstva obce právo před volbou starosty vyjádřit své stanovisko k navrženému kandidátovi?**

  Člen zastupitelstva obce má stejně jako každý občan obce právo vyjadřovat na zasedání zastupitelstva obce svá stanoviska k projednávaným věcem. V případě občanů obce toto právo vyplývá přímo z § 16 odst. 2 písm. c) zákona o obcích, v případě členů zastupitelstva obce sice není výslovně v zákoně uvedeno, jedná se však o esenciální a nezpochybnitelnou součást jejich mandátu (nehledě na to, že prakticky každý člen zastupitelstva obce by měl být současně občanem obce). Aby právo vyjadřovat na zasedání zastupitelstva obce stanoviska k projednávaným věcem bylo účinně realizováno, je samozřejmě nezbytné, aby občan obce nebo člen zastupitelstva obce mohl své stanovisko prezentovat dříve, než zastupitelstvo rozhodne, tj. než přistoupí k hlasování o navrženém usnesení.

  Pokud však občan obce své právo zneužívá např. tím, že narušuje průběh zasedání zastupitelstva obce, může zastupitelstvo obce v jednacím řádu nebo *ad hoc* přijatým usnesením např. přiměřeně omezit délku každého vystoupení k jednotlivému bodu programu (toto opatření může za daných podmínek učinit i předsedající zasedání). Předsedající zasedání rovněž může osobě, která ruší průběh zasedání, odejmout slovo. V podrobnostech lze odkázat na metodický materiál zpracovaný naším odborem k některým otázkám jednání zastupitelstva obce, který je dostupný na internetové stránce našeho odboru https://mv.gov.cz/odk2 (jedná se o doporučení č. 2.1).

- **Může člen zastupitelstva obce hlasovat sám pro sebe?**

  Zákon o obcích v žádném ze svých ustanovení nevylučuje, aby kandidát na funkci starosty či místostarosty hlasoval sám „pro sebe" (stejně tak ani nevylučuje, aby sám sebe do této funkce navrhl). Tento zákaz přitom nevyplývá ani z § 83 odst. 2 zákona o obcích (srov. dále).

- **Může být místostarostou obce zvolen zaměstnanec obce, který působí jako účetní?**

  Zákon o obcích nevylučuje, aby místostarosta obce současně vykonával účetní práce pro obec. Není proto ani vyloučeno, aby místostarosta obce byl současně zaměstnancem obce, který má v pracovní náplni účetní práce (z hlediska předmětu činnosti zde není dána ani neslučitelnost funkcí ve smyslu § 5 odst. 2 a 3 zákona o volbách do zastupitelstev obcí, neboť účetní práce jsou činnostmi v samostatné a nikoli v přenesené působnosti). Pro úplnost pouze upozorňujeme, že při souběhu funkce místostarosty obce a účetní obce je nutné zamezit souběhu činností ve smyslu § 26 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů (od 1. ledna 2027 dle § 11 zákona č. 231/2025 Sb., o řízení a kontrole veřejných financí.).

- **Může funkci místostarosty obce vykonávat ředitel základní školy zřízené jako příspěvková organizace obce, nebude docházet ke střetu zájmů?**

  Zákon o volbách do zastupitelstev obcí nestanoví jako důvod pro neslučitelnosti funkce člena zastupitelstva obce výkon funkce ředitele příspěvkové organizace – ředitele školy, takže obě funkce spojit lze. Spojení funkce místostarosty obce a ředitele příspěvkové organizace (školy) je pak dle našeho názoru rovněž přípustné. „Střet zájmů" je řešen zákonem č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění pozdějších předpisů a dále v ustanovení § 83 odst. 2 zákona o obcích. Ani jeden z uvedených právních předpisů však nestanoví překážku pro možnost vykonávat funkci místostarosty obce a současně ředitele základní školy. Případný střet zájmů, který by mohl vzniknout v souvislosti s konkrétním rozhodováním, je pak nutné řešit v souladu s § 8 zákona o střetu zájmů, resp. § 83 odst. 2 zákona o obcích (v zásadě se omezuje na oznámení existence možného střetu zájmů a na „osobním rozhodnutí" člena zastupitelstva obce, zda se zúčastní hlasování a rozhodování v dané záležitosti).

- **Za jakých podmínek může předsedající používat při ustavujícím zasedání závěsný odznak?**

  Užívání závěsného odznaku je upraveno v § 108 zákona o obcích (*Starosta má právo užívat při významných příležitostech a občanských obřadech závěsný odznak. Závěsný odznak má uprostřed velký státní znak a po obvodu odznaku je uveden název Česká republika. Rada obce může stanovit, v kterých případech může tento odznak užívat jiný člen zastupitelstva obce nebo tajemník obecního*

úřadu.). Užívání závěsného odznaku pověřeným členem zastupitelstva obce je závislé na rozhodnutí rady obce (starosty obce v obcích, v nichž není rada obce volena). Dotčené ustanovení přitom umožňuje různé varianty takového pověření, a proto i postup, při kterém rada obce obecně stanoví případy, v nichž může jakýkoli člen zastupitelstva užívat závěsný odznak, je přípustný.

- **Ustavující zasedání zastupitelstva obce zvolilo starostu a místostarostu a následně přistoupilo k volbě zbývajících tří členů rady obce, které vybíralo celkem ze čtyř kandidátů. Protože první tři kandidáti, o nichž bylo postupně hlasováno, získali každý nadpoloviční většinu všech hlasů, zastupitelstvo obce již o zbývajícím čtvrtém kandidátovi nehlasovalo. Byl tento postup správný?**

  Zákon o obcích konkrétní způsob volby členů rady obce neupravuje. Pokud probíhá veřejné hlasování o jednotlivých kandidátech na tuto funkci, jsou v souladu s § 87 zákona o obcích zvoleni ti kandidáti, pro jejichž zvolení se vždy vyslovil nadpoloviční počet všech členů zastupitelstva obce. Jakmile byl takto zvolen potřebný počet členů rady obce, je rada obce ustavena a v dané věci lze rozhodování zastupitelstva obce považovat za ukončené (volba byla „provedena"). Z tohoto důvodu již proto není třeba dále hlasovat o ostatních navržených kandidátech (ledaže by zastupitelstvo obce předem stanovilo např. v jednacím nebo volebním řádu způsob volby, při které se o všech navržených kandidátech hlasuje, a za zvolené se považují ti kandidáti, kteří obdrželi nejvíce hlasů z nadpoloviční většiny všech kandidátů).

  Identický závěr platí i pro volbu ostatních představitelů obce, např. starosty a místostarosty obce. Jakmile je určitý kandidát zvolen, není třeba hlasovat o zbývajících kandidátech, protože v dané věci již zastupitelstvo obce vyjádřilo hlasováním svou vůli (nadpoloviční většinou svých členů zvolilo starostu nebo místostarostu).

- **Ustavující zasedání nezvolilo starostu ani místostarostu, takže bylo ukončeno. V jaké lhůtě je nutné svolat další zasedání k opakované volbě starosty a místostarosty? Jedná se o další ustavující zasedání?**

  Zákon o obcích neupravuje speciální opatření pro situace, v nichž na ustavujícím zasedání zastupitelstva obce nedošlo ke zvolení starosty a místostarosty obce, zejména nestanoví zvláštní povinnost svolat v určité lhůtě „náhradní" ustavující zasedání. Uplatní se proto obecné pravidlo plynoucí z § 92 odst. 1 zákona o obcích, podle něhož se zastupitelstvo schází podle potřeby, nejméně však jedenkrát za tři měsíce. Je nicméně vhodné, aby dosavadní starosta obce svolal další („běžné") zasedání zastupitelstva obce k volbě nového starosty a místostarosty obce co nejdříve tak, aby obec mohla být plnohodnotně spravována novým vedením (přitom musí být splněna povinnost daná § 93 odst. 1 zákona o obcích, tj. povinnost zveřejnit informaci na úřední desce ale-

spoň sedm dní předem). Nebude se však jednat o ustavující zasedání, které bylo ukončeno (přestože nedošlo ke zvolení nových obecních orgánů).

- **Je možné ustavující zasedání přerušit např. do druhého dne? Pokud ano, za jakých podmínek?**

  Zákon o obcích neupravuje institut „přerušení zasedání". Jedná se však o procedurální opatření, které lze považovat v rámci oprávnění zastupitelstva obce stanovit si vlastní pravidla svého jednání za opatření přípustné. Podmínky pro přerušení zasedání by měly být stanoveny jednacím řádem. Pokud taková úprava v jednacím řádu není, lze přijetí daného opatření považovat za součást oprávnění předsedajícího. Jestliže proti jeho opatření některý ze členů zastupitelstva obce vznese „protest", je třeba, aby zastupitelstvo obce o takovém opatření rozhodlo hlasováním. Pokud má dojít k přerušení zasedání do druhého dne (a dále), měla by být v zájmu zajištění veřejnosti přerušeného zasedání zveřejněna informace o tomto opatření na úřední desce způsobem obdobným postupu podle § 93 odst. 1 zákona o obcích (samozřejmě není nutné zachovat zákonnou sedmidenní dobu zveřejnění informace).

- **Při ustavujícím zasedání zastupitelstva naší obce odmítli tři jeho členové složit slib. Zbývající čtyři členové slib složili a přistoupili k volbě starosty a místostarosty. Lze takovou volbu považovat za platnou, jestliže starosta i místostarosta byli zvoleni všemi čtyřmi „zbývajícími" členy zastupitelstva obce?**

  Podle § 55 odst. 2 písm. a) zákona o volbách do zastupitelstev obcí zaniká mandát člena zastupitelstva obce odmítnutím složení slibu nebo jeho složením s výhradou, tedy okamžikem, kdy člen zastupitelstva vyjádří svou vůli nesložit slib nebo kdy tento slib složí s výhradou. Náhradníkovi však vzniká členství v zastupitelstvu obce až dnem následujícím, jak vyplývá z § 56 zákona o volbách do zastupitelstev obcí. V uvedeném případě proto počet členů zastupitelstva obce poklesl v průběhu ustavujícího zasedání pod pět.

  Z hlediska pravomocí zastupitelstva obce po tomto „poklesu" počtu jeho členů je rozhodující ustanovení § 90 zákona o obcích, podle něhož (ve vztahu k posuzované záležitosti) poklesne-li počet členů zastupitelstva obce pod 5 a zastupitelstvo nemůže být doplněno z náhradníků, nemůže rozhodovat v záležitostech uvedených v § 84 odst. 2 a § 85 zákona o obcích, ovšem s výjimkou § 84 odst. 2 písm. k), m) až p), u) a v) a s výjimkou přijímání rozpočtových opatření a stanovení pravidel rozpočtového provizoria. Jednou z těchto výjimek je i možnost volby nového vedení obce (starosta, místostarosta, členové rady), tj. i při tomto poklesu zastupitelstvo může volit nového starostu i místostarostu. K omezení pravomocí zastupitelstva obce ovšem dochází jen tehdy, jestliže na dané kandidátní listině (listinách) není dostatek náhradníků, aby zastupitelstvo obce mohlo být doplněno alespoň na pět. Naopak, jestliže jsou na kandidátní listině (listinách) náhradníci v dostatečném počtu tak, aby počet

členů zastupitelstva mohl být doplněn nad pět, pak k omezení pravomocí zastupitelstva obce ve smyslu § 90 zákona o obcích nedošlo, byť by v aktuálním okamžiku bylo složeno pouze ze čtyř svých členů. Takové zastupitelstvo proto může rozhodovat s plnými pravomocemi. Nadpoloviční většina všech členů zastupitelstva obce nutná pro přijetí usnesení (srov. § 87 zákona o obcích) by se zde určila z aktuálního skutečného počtu členů zastupitelstva obce, tedy ze čtyř členů. K platné volbě by pak bylo nutné, aby se pro ni vyslovili alespoň tři členové zastupitelstva, což bylo v uvedeném případě splněno, takže starosta a místostarosta byli zvoleni řádně.

Odlišná situace nastane v případě, že na ustavujícím zasedání rezignují tři členové zastupitelstva dle § 55 odst. 2 písm. b) nebo c) zákona o volbách do zastupitelstev obcí, tj. jejich mandát zaniká až uplynutím dne, kdy se koná toto ustavující zasedání. V důsledku toho je zastupitelstvo obce v den ustavujícího zasedání „v plném počtu", takže nedochází k omezení jeho pravomocí podle § 90 zákona o obcích. Další postup pak bude identický jako v případě odmítnutí složit slib: Jestliže jsou náhradníci, stávají se tito následující den členy zastupitelstva obce a omezení pravomocí zastupitelstva obce podle § 90 zákona o obcích se neuplatní. Jestliže žádní náhradníci nenastoupí, je třeba vycházet z § 90 zákona o obcích a splnit povinnost plynoucí z § 58 odst. 4 zákona o volbách do zastupitelstev obcí.

- **Může být členem rady obce (event. starostou obce) zvolen člen zastupitelstva obce, který se nemohl zúčastnit ustavujícího zasedání, a proto dosud nesložil slib?**

  Zákon o obcích výslovně nepodmiňuje možnost volby člena rady obce předchozím výslovným souhlasem nominovaného kandidáta ani složením slibu. Mandát člena zastupitelstva obce vzniká jeho zvolením (srov. § 69 odst. 1 zákona o obcích), nikoli až složením slibu. Od okamžiku vzniku mandátu může člen zastupitelstva obce vykonávat všechna práva a povinnosti s mandátem spojené (srov. typicky § 82 zákona o obcích). Podmínkou pro členství v radě obce je členství v zastupitelstvu obce, tj. existence mandátu (§ 99 odst. 3 zákona o obcích), nikoli však též složení slibu. Členem rady proto lze zvolit člena zastupitelstva obce, který není na jednání přítomen, a tudíž dosud nemohl složit slib. Tento člen rady obce se může „plnoprávně" účastnit jejích schůzí, byť by dosud nesložil slib člena zastupitelstva obce. Slib tento člen zastupitelstva obce složí na začátku prvního zasedání zastupitelstva obce, jehož se po svém zvolení zúčastní (§ 69 odst. 2 zákona o obcích).

- **Má proběhnout volba rady obce v případě, že někteří členové zastupitelstva obce odmítnou složit slib člena zastupitelstva obce a počet členů zastupitelstva obce tak na ustavujícím zasedání poklesl pod 15?**

  Zákon o obcích ukládá zvolit radu obce v obcích, v nichž počet členů zastupitelstva obce dosahuje alespoň patnácti osob, resp. jako výjimku z obecné

povinnosti zvolit radu stanoví, že rada obce není volena v obcích, které mají méně než patnáctičlenné zastupitelstvo (§ 99 odst. 3 zákona o obcích). Ve vztahu k zániku mandátu zvoleným členům patnáctičlenného zastupitelstva obce proto mohou nastat z hlediska volby rady obce následující situace.

Jestliže člen zastupitelstva rezignuje v den ustavujícího zasedání, jeho mandát zaniká až uplynutím tohoto dne [srov. § 55 odst. 2 písm. b) zákona o volbách do zastupitelstev obcí], takže zastupitelstvo má v takové situaci i nadále 15 členů a rada by měla být dle zákona o obcích na ustavujícím zasedání volena. Jestliže nově zvolený člen zastupitelstva rezignoval dříve, jeho mandát zanikl uplynutím dne, kdy v souladu s § 55 odst. 2 písm. c) zákona o volbách do zastupitelstev obcí byla obci doručena jeho písemně či elektronicky podaná rezignace, avšak dnem následujícím nastoupil na toto uprázdněné místo náhradník, jenž se tak stal novým členem zastupitelstva obce (srov. § 56 zákona o volbách do zastupitelstev obcí). Jestliže tento náhradník nerezignoval, případně jestliže se funkce vzdal, avšak na jeho místo nastoupil v pořadí další náhradník, je zastupitelstvo obce v den konání ustavujícího zasedání i nadále v počtu 15 členů a rada by měla být rovněž volena. Pouze pokud by člen zastupitelstva (nebo náhradník) rezignoval a na jeho místo by již nenastoupil žádný (další) náhradník, čímž by došlo k poklesu počtu členů zastupitelstva obce pod patnáct, nebyla by rada obce s ohledem na § 99 odst. 3 zákona o obcích volena, neboť počet členů zastupitelstva obce se ve smyslu § 99 odst. 3 zákona o obcích určuje z jejich faktického počtu. Podotýkáme přitom, že na vznik mandátu náhradníkovi, a tedy ani na jeho oprávnění hlasovat jako člen zastupitelstva na zasedání zastupitelstva, nemá vliv to, zda mu již bylo vydáno osvědčení o tom, že se stal členem zastupitelstva dle § 56 odst. 2 zákona o volbách do zastupitelstev obcí.

Oproti rezignaci nastává specifická situace v případě odmítnutí složit slib člena zastupitelstva obce, neboť podle § 55 odst. 2 písm. a) zákona o volbách do zastupitelstev obcí zaniká funkce člena zastupitelstva v takovém případě již okamžikem odmítnutí složení slibu, avšak náhradníkovi vzniká mandát až dnem následujícím po tomto okamžiku, jak vyplývá z § 56 odst. 1 téhož zákona. Tím pádem skutečně může nastat situace, při které na ustavujícím zasedání bude před volbou rady obce počet členů zastupitelstva obce pod zákonnou patnáctičlennou hranicí. Máme nicméně za to, že volba rady obce v takovém případě může a měla by proběhnout, neboť již dnem následujícím vznikne mandát náhradníkovi, takže zastupitelstvo bude opět v počtu odpovídajícímu § 99 odst. 3 zákona o obcích. Odložení volby rady obce v takové situaci by tedy vedlo pouze ke zbytečnému a neúčelnému prodlužování činnosti dosavadní rady obce dle § 102a zákona o obcích a k nutnosti co nejdříve svolat další zasedání zastupitelstva obce k volbě nové rady obce.

- **Ustavující zasedání nezvolilo starostu obce. Může ještě na tomto zasedání proběhnout druhé kolo volby nebo je třeba zasedání ukončit a svolat k další volbě nové zasedání?**

  Zákon o obcích způsob volby funkcionářů obce neupravuje a tuto otázku přenechává na procedurálním rozhodnutí zastupitelstva obce (*ad hoc* přijatým usnesením nebo obecnou úpravou v jednacím nebo volebním řádu). Je tedy možné provést takovou volbu jako vícekolovou (včetně např. přestávky mezi jednotlivými koly). Vícekolová volba může probíhat tak, že do „druhého kola" postupují např. dva nejúspěšnější kandidáti, nebo tak, že další kolo volby je zcela novou volbou s nově navrhovanými kandidáty (pokud by zastupitelstvo neurčilo jinak, mohou být v dalším kole navrženi identičtí kandidáti, kteří nebyli „úspěšní" při prvním kole volby).

- **Je podmínkou volby starosty obce předchozí písemný souhlas kandidáta s touto funkcí?**

  Zákon o obcích v celé řadě svých ustanovení předpokládá, že jednotlivé obecní orgány (zastupitelstvo a rada obce) provádějí volbu nebo jmenování určitých osob do konkrétních funkcí, typicky do funkce starosty nebo místostarosty obce, aniž by provedení této volby nebo jmenování výslovně podmiňoval předchozím souhlasem kandidáta. Jeho souhlas s ustavením do konkrétní funkce je nicméně samozřejmou součástí jakékoli volby či jmenování, neboť obecně platí, že nikdo nemůže být nucen činit proti své vůli to, co mu zákon neukládá (srov. např. čl. 2 odst. 3 nebo čl. 9 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Jinak řečeno nemůže dojít k právně relevantnímu zvolení kandidáta do funkce proti jeho vůli, byť by se na tom zastupitelstvo obce usneslo potřebnou většinou hlasů.

  V praxi se přitom vychází z „implicitní akceptace zvolení" kandidátem tím, že funkci přijme, aniž by musel předem formálně vyjadřovat svůj souhlas (např. písemně). Jestliže však k volbě dojde a „zvolený" kandidát bezprostředně převzetí funkce odmítne, ke zvolení *de iure* nedošlo a kandidát se v důsledku volby nemohl stát např. starostou či místostarostou.

- **Musí starosta obce před svým zvolením předložit „negativní" lustrační osvědčení?**

  Zákon č. 451/1991 Sb., kterým se stanoví některé další předpoklady pro výkon některých funkcí ve státních orgánech a organizacích České a Slovenské Federativní Republiky, České republiky a Slovenské republiky, ve znění pozdějších předpisů, podle svého § 1 odst. 1 stanoví „předpoklady pro výkon funkcí obsazovaných volbou, jmenováním nebo ustavováním". Ve výčtu těchto funkcí však volená funkce starosty nebo místostarosty uvedená není [srov. především § 1 odst. 1 písm. g) a § 1 odst. 3 lustračního zákona], takže jejich výkonu nebrání skutečnost, že starosta nebo místostarosta obce nesplňuje podmínky

stanovené lustračním zákonem pro výkon jiných funkcí (funkcí, na které se zákon vztahuje).

- **Může ustavující zasedání volit místostarostu, jestliže v rámci předchozího bodu „volba starosty" nebyl zvolen žádný kandidát, nebo je třeba zasedání přerušit či ukončit a svolat zasedání nové?**

  Konkrétní postup při volbě starosty nebo místostarosty obce zákon o obcích nestanoví a jeho určení ponechává zastupitelstvu obce. Je nicméně zřejmé, že pokud ani jeden z navržených kandidátů na funkci starosty (kandidáta nebo kandidáty může navrhnout kterýkoli člen zastupitelstva obce) nezíská nadpoloviční většinu hlasů, přechází se k „dalšímu bodu zasedání", tedy k volbě místostarosty. Stejně tak není v zákoně o obcích stanoveno, zda při neúspěchu volby starosty (místostarosty) má následovat „další kolo" či „nová volba" nebo, zda se volba ukončí a přejde se k dalším projednávaným bodům s tím, že k volbě bude svoláno další zasedání. I toto je otázka, o níž by mělo rozhodnout především zastupitelstvo obce svým „procesním" usnesením.

  Byť zákon o obcích výslovně nestanoví, že usnesení předchozích zastupitelstev v této věci pozbývají účinnosti, lze nepochybně doporučit, aby nové zastupitelstvo nově určilo, které funkce budou vykonávány jako uvolněné. Z povahy věci totiž usnesení předchozího zastupitelstva vyjadřovalo vůli tehdejšího zastupitelstva pro předchozí volební období. Navíc by bylo třeba důsledně zkoumat, zda takováto usnesení by s ohledem na jejich textaci obstála a byla by aplikovatelná i na nová zastupitelstva. **Doporučuje se tedy, aby nově zvolené zastupitelstvo vždy samo rozhodlo o tom, které funkce budou vykonávány jako uvolněné.** Obdobně uvedené platí i pro další rozhodování vztahující se k nárokům členů zastupitelstev, jako např. schválení příspěvků a dalších plnění z peněžního fondu nebo z rozpočtu obce či stanovení výše náhrady výdělku ušlého v souvislosti s výkonem funkce neuvolněným členům zastupitelstva obce, kteří jsou podnikající fyzickou osobou.

- **Ustavující zasedání zastupitelstva obce zvolilo starostu obce, avšak z důvodu neshody mezi členy zastupitelstva obce nepodařilo se zvolit místostarostu obce. Padl návrh, aby obec neměla ve funkčním období funkci místostarosty obsazenu. Je takový postup možný nebo ze zákona o obcích vyplývá povinnost funkci místostarosty obce obsadit?**

  Zákon o obcích ve svém § 104 odst. 1 počítá s tím, že by starostu měl zastupovat místostarosta. Zároveň však nestanoví žádnou sankci, pokud tato funkce není obsazena, a lze si tak představit i situace, kdy tato funkce nebude obsazena dlouhodobě. V takovém případě však není v obci žádný funkcionář, který by mohl zastoupit starostu v době jeho nepřítomnosti a tuto situaci je nutné řešit vždy *ad hoc* pověřením některého člena zastupitelstva obce.

- **Musí být na ustavujícím zasedání zastupitelstva obce schváleno v jeho závěru souhrnné usnesení, nebo postačí, pokud zastupitelstvo obce rozhodlo po každém projednaném bodu hlasováním?**

  Zákon o obcích konkrétní podrobnosti o formě usnesení zastupitelstva obce nestanoví a tuto otázku přenechává úpravě v jednacím řádu zastupitelstva obce, případně zvyklosti v obci zachovávané. Z hlediska přijetí usnesení je však relevantní § 87 zákona o obcích, podle něhož je k platnému usnesení zastupitelstva obce třeba souhlasu alespoň nadpoloviční většiny všech jeho členů. Rozhodnutí zastupitelstva obce tedy s ohledem na toto ustanovení vzniká okamžikem, kdy se pro ně vyslovila nadpoloviční většina všech členů zastupitelstva obce, a tímto okamžikem lze mít věc za rozhodnutou (např. kandidáta za zvoleného do funkce). Je přitom nerozhodné, zda zastupitelstvo obce hlasuje o přijetí jednotlivých usnesení vždy po každém projednaném bodu (což je z našeho pohledu forma nejvhodnější) nebo zda přijímá až závěrečné souhrnné usnesení. Zákonu nebude odporovat ani „kombinace" obou forem, tedy postupné přijímání dílčích usnesení s následným schválením závěrečného souhrnného usnesení (tato forma je však formou nejméně vhodnou, neboť může dojít vlivem odlišné formulace či chyby k rozdílu mezi obsahem dílčích usnesení a souhrnného usnesení).

- **Jeden z ověřovatelů zápisu odmítl zápis podepsat. Znamená to, že usnesení přijatá na ustavujícím zasedání jsou neplatná? Jak můžeme napravit nedostatek podpisu na zápisu z ustavujícího zasedání zastupitelstva obce?**

  Pokud ověřovatel zápisu odmítne zápis podepsat, je třeba v textu zápisu tuto skutečnost uvést včetně případného zdůvodnění, proč ověřovatel zápis odmítl podepsat. Na dalším zasedání by mělo zastupitelstvo hlasovat o tom, zda „námitce" ověřovatele vyhoví a zápis bude změněn nebo zda setrvá na jeho obsahu tak, jak byl zápis předložen. V podrobnostech odkazujeme na výkladové stanovisko našeho odboru č. 25/2008, dostupné na https://mv.gov.cz/odk2, sekce „Stanoviska odboru".

- **V průběhu ustavujícího zasedání zastupitelstva naší obce došlo k porušení jednacího řádu v několika ustanoveních. Zejména však nebyly respektovány ty části, které upravují podrobnosti o volbě starosty a místostarosty (o kandidátech nebylo hlasováno v pořadí, v němž byly jednotlivé návrhy podány). Došlo k porušení zákona? Jsou usnesení o volbě starosty a místostarosty z tohoto důvodu neplatná?**

  Jednací řád je podle § 96 zákona o obcích přijímán zastupitelstvem obce za účelem úpravy podrobností o zasedání. Formou se jedná o usnesení zastupitelstva obce, nikoli o právní předpis. Z hlediska porušení jeho ustanovení je proto třeba rozlišovat porušení těch částí, které stanoví podrobnosti nad rámec zákona, a porušení těch jeho částí, které *de facto* toliko reprodukují zá-

kon. V prvním případě se nebude jednat o porušení zákona, ale o odchýlení se od jednacího řádu (jakožto „interního" aktu obce), ve druhém případě se bude jednat o porušení zákona (konkrétního ustanovení, jež upravuje danou otázku). Z povahy jednacího řádu přitom vyplývá, že zastupitelstvo obce se od něj může *ad hoc* odchýlit např. přijetím usnesení o výjimce z jednacího řádu, takže lze akceptovat i výjimku učiněnou mlčky tím, že zastupitelstvo zvolí v konkrétním případě odlišný postup, aniž by o něm předem hlasovalo (samozřejmě jen, pokud se pohybuje v mezích zákona). Jelikož určení pořadí kandidátů pro hlasování není zákonem o obcích upraveno, neměla v daném případě odchylka od jednacího řádu za následek porušení zákona a tudíž ani nemohla ovlivnit zákonnost či platnost volby funkcionářů obce.

K obdobným závěrům o důsledcích porušení jednacího řádu na zákonnost přijatých usnesení dospívá i judikatura správních soudů – srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. května 2010, č. j. 8 Ao 1/2007-94 a jeho publikovaná právní věta: *I. Pokud podle jednacího řádu přijatého na základě § 96 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, mají být písemné materiály určené pro zasedání zastupitelstva doručeny členům zastupitelstva nejpozději 7 dní přede dnem zasedání, ale některé z podkladů jsou členům zastupitelstva dodány ve lhůtě kratší, nezpůsobuje tato okolnost sama o sobě nezákonnost rozhodnutí přijatého na základě těchto podkladů.*

- **Může být odložena účinnost určení funkce místostarosty obce jako uvolněného?**

  Ano, zákon o obcích nijak neomezuje vůli zastupitelstva obce při schvalování usnesení (při volbě) v otázce „odložení účinků" přijatého usnesení nebo realizované volby.

- **V minulém funkčním období pověřila rada obce starostu obce na základě § 102 odst. 3 zákona o obcích, aby rozhodoval o přijetí záměru podle § 39 odst. 1 zákona o obcích. Jednalo se o pověření obecné, nikoli pro konkrétního starostu, a ani nebylo omezeno konkrétní dobou. Platí takové pověření i pro nové funkční období?**

  V daném případě platí. Z hlediska účinků rozhodnutí přijatých obecními orgány před volbami se uplatní obecný princip, že podle něhož tyto účinky trvají i nadále, ledaže z jejich povahy nebo z jejich časového omezení nevyplývá jinak. Pokud rada obce přijala obecné pověření pro starostu obce, učinila tento „organizační úkon" vnitřním pravidlem obce a jeho platnost neskončila s koncem funkčního období.

- **Je povinností již na ustavujícím zasedání zastupitelstva obce volit kontrolní a finanční výbor? Co když se nám nepodaří najít dostatek kandidátů na členství v těchto výborech?**

  Podle § 117 odst. 2 zákona o obcích zřizuje zastupitelstvo obce vždy finanční a kontrolní výbor. „Zřízením" je přitom nutné rozumět nikoli pouhé formální ustavení výboru, ale především volbu všech jeho členů, neboť v opačném případě by zákonné ustanovení představovalo pouhou obecnou deklaraci, jejíž zřejmý účel by ovšem nebylo možné naplnit. Z dotčeného ustanovení současně vyplývá, že kontrolní výbor není zřízen ze zákona, ale o jeho zřízení (= volbě jeho členů) musí zastupitelstvo rozhodnout hlasováním. Zákon o obcích sice výslovně neukládá, aby kontrolní výbor byl zřízen již na ustavujícím zasedání zastupitelstva obce, na druhou stranu však z již zmíněného § 117 odst. 2 zákona o obcích vyplývá zákonná povinnost výbor ustanovit, takže zřízení výboru by dle našeho názoru mělo být zařazeno již na program ustavujícího zasedání zastupitelstva obce tak, aby povinnost plynoucí z § 117 odst. 2 zákona o obcích mohla být splněna (jako bod programu *ustavení kontrolního a finančního výboru zastupitelstva obce a volba jeho členů).*

  Mohou samozřejmě nastat situace, v nichž se ustavení kontrolního výboru nepodaří pro nedostatek kandidátů, či pro nemožnost zastupitelstva obce usnést se na volbě konkrétních osob. V takových případech lze mít za to, že obec neporušila povinnost danou v § 117 odst. 2 zákona o obcích tím, že nezvolila členy kontrolního výboru, neboť nikdo nemůže být nucen k účasti ve výboru a z hlediska obce je neochota členů zastupitelstva obce i ostatních občanů podílet se na činnosti kontrolního výboru objektivní skutečností, kterou nelze přičítat k tíži obce. V této situaci je dle našeho názoru především nutné, aby ze zápisu ze zasedání zastupitelstva obce jasně vyplývalo, že k pokusu o ustavení výboru došlo, avšak pro nedostatek kandidátů nebylo možno zvolit jeho členy. Na každém dalším zasedání zastupitelstva obce by měl být bod „ustavení kontrolního výboru" znovu zařazen a obec by současně měla být schopná prokázat, že o splnění své povinnosti plynoucí z § 117 odst. 2 zákona o obcích skutečně usilovala. Za splnění těchto podmínek lze mít, že obci nelze přičítat porušení § 117 odst. 2 zákona o obcích.

- **Může být jeden člen zastupitelstva obce současně předsedou kontrolního i finančního výboru?**

  Zákon o obcích upravuje zřizování výborů zastupitelstva obce v § 117 a násl. Žádné z dotčených ustanovení nevylučují, aby jeden člen zastupitelstva obce byl současně předsedou (a tedy i členem) finančního i kontrolního výboru zastupitelstva obce (zákon pouze stanoví, že předsedou finančního i kontrolního výboru musí být člen zastupitelstva obce a dále, že členem a tudíž ani předsedou těchto výborů nemůže být starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu ani osoba zabezpečující rozpočtové a účetní práce na obecním úřadu).

„Spojení" funkce předsedy finančního a předsedy kontrolního výboru v osobě jednoho člena zastupitelstva obce proto možné je. Spojení obou funkcí přitom nebrání ani oprávnění kontrolního výboru kontrolovat *dodržování právních předpisů ostatními výbory* [§ 119 odst. 3 písm. b) zákona o obcích]. Pokud by však kontrolní výbor kontroloval dodržování právních předpisů finančním výborem, neměl by se předseda kontrolního výboru příslušné kontroly účastnit, neboť by vlastně kontroloval výsledky své vlastní činnosti z pozice předsedy finančního výboru.

- **Může zastupitelstvo obce zřizovat namísto výborů *komise?***

  Zákon o obcích umožňuje zastupitelstvu obce, aby jako své poradní a iniciativní orgány zřídilo tzv. výbory (srov. § 117 odst. 1). Povinně je ze zákona zřizován výbor kontrolní a výbor finanční, nicméně zastupitelstvo obce si může zřídit na základě svého uvážení další libovolně „tematicky zaměřené" výbory, např. výbor pro výstavbu. Podstatné je, že ve všech případech se jedná o *výbory zastupitelstva obce,* neboť zákon neumožňuje zastupitelstvu obce zřizovat jiné pomocné orgány. Je pravdou, že v některých zejména malých obcích bývají výbory nesprávně označovány jako *komise,* což samozřejmě na podstatě tohoto orgánu jako výboru zastupitelstva obce nic nemění, neboť zřizování komisí náleží do vyhrazené působnosti rady obce [§ 102 odst. 2 písm. h) zákona o obcích], resp. do působnosti starosty v obcích, v nichž není rada obce volena (§ 99 odst. 2 zákona o obcích). Tzn., že i „komise" zřízené zastupitelstvem obce mají právní postavení jeho „výborů".

  Od „výborů" zřizovaných zastupitelstvem obce je nutné odlišit *ad hoc* ustavené pomocné orgány, které mají napomoci účelnému a rychlému průběhu zasedání zastupitelstva obce. Tyto orgány bývají obvykle označovány jako *volební, návrhové* nebo *mandátní komise,* přičemž nemají povahu výboru zastupitelstva obce, neboť jejich existence „končí" s ukončením zasedání a jedná se tedy o ryze účelově a časově omezené pomocné orgány.

- **Může zastupitelstvo obce zvolit pouze předsedu kontrolního výboru a pověřit jej, aby ostatní členy výboru sám určil?**

  Podle § 84 odst. 2 písm. l) zákona o obcích přísluší volba členů výborů zastupitelstva obce do jeho vyhrazené pravomoci. Zastupitelstvo obce se tudíž nemůže volby členů výborů „vzdát" ve prospěch např. starosty obce. Stejně tak není možné, aby zastupitelstvo obce zvolilo předsedu výboru a jemu svěřilo pravomoc určit si další členy. K platnému členství těchto „vyvolených" osob by v každém případě bylo nutné jejich následné zvolení zastupitelstvem obce.

- **Může zastupitelstvo obce zřídit jeden osadní výbor pro více částí obce?**

  Zákon o obcích umožňuje zastupitelstvu obce, aby v částech obce zřídilo osadní nebo místní výbory (srov. § 120 odst. 1). Zřízení takového výboru přitom není povinné (s výjimkou situace, v níž by o jeho zřízení bylo rozhodnuto

v místním referendu), takže bude vždy záležet na uvážení zastupitelstva obce. Z tohoto důvodu lze mít za to, že zastupitelstvo obce může zřídit osadní výbor současně i pro více částí obce (ve smyslu § 27 odst. 2 zákona o obcích). Zastupitelstvo obce přitom rovněž musí posoudit „vhodnost" zřízení takového „společného" osadního výboru (vhodnost bude dána typicky v případě, jestliže v jedné části obce není dostatečný zájem o členství ve výboru nebo pokud se např. z historických souvislostí jeví zřízení společného výboru jako vhodné).

- **Může být členem finančního výboru člen zastupitelstva obce, jehož manželka pracuje jako účetní obce? Může být starostou obce zvolen manžel účetní obce?**

  „Neslučitelnost funkce" člena (a tedy i předsedy) finančního a kontrolního výboru zastupitelstva obce je upravena v § 119 odst. 1 zákona o obcích. Členem výboru nemůže být starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu ani osoby zabezpečující rozpočtové a účetní práce na obecním úřadu. Zákon však již nevylučuje, aby členy výborů byli příbuzní těchto osob, tedy např. manžel účetní obce. Je proto možné, aby se manžel účetní obce stal i předsedou kontrolního nebo finančního výboru zastupitelstva. Obdobně to platí i v případě, že bude starosta obce manžel účetní obce. Zákon o obcích takovému „souběhu" v žádném ze svých ustanovení nebrání.

- **Zápis z ustavujícího zasedání zastupitelstva naší obce neodpovídá zákonu o obcích. Není podepsán ověřovateli ani zapisovatelem (ověřovatelé ani nebyli zastupitelstvem určeni) a neodpovídá § 95 zákona o obcích. Lze považovat usnesení přijatá na zasedání zastupitelstva za platná a účinná?**

  Zápis ze zasedání zastupitelstva obce je „pouze" záznamem o faktickém průběhu zasedání, takže odpovídá-li skutečnosti, lze z údajů v něm uvedených vycházet, byť by zápis v rozporu se zákonem neuváděl např. podpisy ověřovatelů nebo zapisovatele. Absence těchto údajů tedy nemá dopady na „platnost" zápisu, resp. usnesení a rozhodnutí v něm zachycených. Může však v konkrétní situaci zpochybnit průkaznost průběhu ustavujícího zasedání. V podrobnostech odkazujeme na výkladové stanovisko našeho odboru č. 25/2008, dostupné na https://mv.gov.cz/odk2, sekce „Stanoviska odboru".

- **Jak správně aplikovat § 83 odst. 2 zákona o obcích?**

  Ustanovení § 83 odst. 2 zákona o obcích ukládá členovi orgánu obce, aby před projednáváním a rozhodováním určité záležitosti, ve vztahu k níž by mohl být ve střetu zájmů, oznámil tuto skutečnost orgánu obce, jehož je členem. Novelou zákona o obcích č. 72/2012 Sb. byla z tohoto ustanovení zrušena možnost, aby příslušný orgán rozhodoval o tom, zda důvod pro vyloučení dotčené osoby z projednávání a rozhodování záležitosti, ohledně níž je ve střetu zájmů, existuje.

Existence *střetu zájmů* však neznamená, že se člen orgánu nesmí jednání dále účastnit a v dané věci hlasovat, neboť takový následek by musel zákon stanovit výslovně, což nečiní (mandát člena zastupitelstva může být omezen jen výslovným ustanovením zákona). Jinak řečeno **člen zastupitelstva, který je ve střetu zájmů, má právo účastnit se jednání a hlasovat (a to i kdyby příslušný orgán rozhodl o existenci důvodu pro vyloučení)** a závisí pouze na jeho úvaze (na jeho morálním postoji a politické odpovědnosti), zda se projednávání či hlasování opravdu zúčastní. Těžiště celého ustanovení tedy spočívá „pouze" v *oznamovací povinnosti člena zastupitelstva obce*, nikoli však v možnosti zabránit svému členovi účastnit se jednání a rozhodovat.

Výklad opačný, podle kterého by byl člen zastupitelstva v případě existence střetu zájmů zbaven možnosti účastnit se jednání a hlasovat, by vyvolával v praxi jen obtížně řešitelné situace související s dopadem vyloučení na usnášeníschopnost zastupitelstva a s tím spojenou možnost vyloučení nadpoloviční většiny všech, či úplně všech zastupitelů (např. při rozhodování o odměnách členům zastupitelstva obce nebo při volbě starosty v zastupitelstvech, v nichž většinu tvoří „převaha jednoho hlasu"). Vyloučení z rozhodování by se sebou neslo též riziko zneužití proti „nepohodlným" opozičním zastupitelům a ve svém důsledku by mohlo vést (vzhledem k nutné míře subjektivního uvážení členů zastupitelstva, zda v určitém postavení zastupitele již střet zájmů shledávají) až k nezákonným zásahům do mandátu člena zastupitelstva obce.

Uvedený výklad je Ministerstvem vnitra zastáván dlouhodobě a konstantně a odpovídá i převládajícímu přístupu odborné literatury [např. KOUDELKA, Z. a kol.: Zákon o obcích (obecní zřízení), Praha: Linde, 2004, komentář k § 83 odst. 2 a VEDRAL, J. a kol.: Zákon o obcích (obecní zřízení) – komentář. 1. vyd., C. H. Beck: Praha, 2008, str. 465, z novějších pak např. Potěšil, L., Furek, A., Hejč, D., Chmelík, V., Rigel, F., Škop, J. Zákon o obcích. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, str. 514.]. Tento výklad ostatně potvrdila – dokonce ve vazbě na znění zákona o obcích před novelou č. 72/2012 Sb. – i judikatura správních soudů (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. ledna 2011, č. j. 1 Ao 2/2010-185, body 144 až 150).

- **Je možné, aby se ustavujícího zasedání účastnil některý ze zastupitelů distanční formou?**

  V době, kdy byla vydána předchozí verze tohoto metodického doporučení (metodika č. 6.3), nebyla tato problematika zákonem o obcích upravena výslovně. I přes tuto absenci konkrétních pravidel však byla distanční účast člena zastupitelstva obce na zasedání v zásadě možná. Záleželo přitom na každé jednotlivé obci, jakým způsobem měla možnou distanční účast členů zastupitelstva nastavenu.

  Novelou zákona o obcích č. 418/2023 Sb. byla do jeho textu vložena i zcela nová ustanovení, která se věnují právě otázce distanční účasti členů zastupi-

telstva a rady obce – konkrétně § 92a a § 101 odst. 3 zákona o obcích. Pokud se přitom v současné době chce konkrétní člen zastupitelstva obce účastnit zasedání zastupitelstva (lhostejno zda ustavujícího či běžného) distanční formou, základním předpokladem pro takovou účast je to, že je tato otázka upravena jednacím řádem zastupitelstva dané obce. V realitě konání ustavujících zasedání zastupitelstev obcí po volbách v říjnu 2026 tato okolnost fakticky znamená, že distanční účast na těchto zasedáních bude umožněna novým členům zastupitelstva pouze v té obci, která touto otázkou zabývala již v současném volebním období (2022–2026), resp. která tuto problematiku upravila ve svém jednacím řádu. V podrobnostech týkajících se distanční účasti jako celku pak odkazujeme na metodické doporučení (Novela zákonů o územních samosprávných celcích k distanční účasti členů zastupitelstva či rady na jednání těchto orgánů), dostupné na https://mv.gov.cz/odk2, sekce „Novela zákonů o obcích, krajích a HMP".

- **Jaké povinnosti vyplývají pro nového zastupitele z hlediska existence možného střetu zájmů při hlasování o konkrétních záležitostech?**

  Střet zájmů člena zastupitelstva lze posuzovat dle dvou základních právních předpisů. Jedním z nich je zákona o obcích, konkrétně jeho § 83 odst. 2, v němž je uvedeno následující: *„Člen zastupitelstva obce, u něhož skutečnosti nasvědčují, že by jeho podíl na projednávání a rozhodování určité záležitosti v orgánech obce mohl znamenat výhodu nebo škodu pro něj samotného nebo osobu blízkou, pro fyzickou nebo právnickou osobu, kterou zastupuje na základě zákona nebo plné moci (střet zájmů), je povinen sdělit tuto skutečnost před zahájením jednání orgánu obce, který má danou záležitost projednávat."* Je tak zřejmé, že pokud někteří členové zastupitelstva mají na konkrétním výsledku hlasování osobní zájem, mají dle tohoto ustanovení zákona o obcích povinnost na tuto skutečnost zbytek zastupitelstva upozornit. Zároveň však platí, že i kdyby tento osobní zájem existoval, záleží pouze na osobním rozhodnutí každého konkrétního člena zastupitelstva, jak bude v dané věci hlasovat, resp. zda vůbec bude hlasovat. Zastupitelstvo zde nemá možnost takového člena zastupitelstva z hlasování např. vyloučit nebo mu hlasování jinak znemožnit. Rovněž přitom musíme upozornit na skutečnost, že i když člen zastupitelstva před přijetím usnesení poruší svoji povinnost dle § 83 odst. 2 zákona o obcích a svůj vztah k projednávané věci nenahlásí, nemá tato skutečnost vliv na platnost a zákonnost takto přijatého usnesení. Toto ustanovení totiž neobsahuje žádnou sankci, která by se aplikovala v případě jeho nesplnění.

  Vedle výše uvedeného ustanovení § 83 odst. 2 zákona o obcích je v některých případech aplikovatelný i zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSZ"). Konkrétně se jedná o § 8 odst. 1 ZSZ, dle nějž platí následující: *„Veřejný funkcionář je povinen při jednání ústavního orgánu, jiného státního orgánu, orgánu územního samosprávného celku nebo orgánu*

právnické osoby vzniklé ze zákona, ve kterém vystoupí v rozpravě, předloží návrh nebo je oprávněn hlasovat, oznámit svůj poměr k projednávané věci, jestliže se zřetelem k výsledku projednání věci by mu mohla vzniknout osobní výhoda nebo újma anebo má-li na věci jiný osobní zájem; to neplatí, jde-li jinak o prospěch nebo zájem obecně zřejmý ve vztahu k neomezenému okruhu adresátů.“

Rozdíl mezi ZSZ a zákonem o obcích spočívá v tom, že ZSZ se použije na uvolněné členy zastupitelstva a z neuvolněných členů pouze na ty, kteří vykonávají funkce starosty, místostarosty (zde pouze u obcí 2. a 3. typu) nebo člena rady obce (zde pouze u obcí 3. typu), zatímco zákon o obcích platí pro všechny zbývající neuvolněné členy zastupitelstva. Druhý rozdíl pak představuje případná sankce za porušení povinnosti oznámit předem svůj poměr k projednávané věci. Zatímco porušení povinnosti vyplývající z § 83 odst. 2 zákona o obcích není žádným způsobem sankcionováno, porušení stejné povinnosti dle § 8 odst. 1 ZSZ je přestupkem dle § 23 odst. 1 písm. d) ZSZ a může být sankcionováno pokutou až do výše 50 000 Kč.

- **Jaké další povinnosti vyplývají pro zastupitele z hlediska možného střetu zájmů, ať již dle zákona o obcích či dle zákona o střetu zájmů?**

  ZSZ se vztahuje pouze na tzv. veřejné funkcionáře, kteří jsou definováni v § 2 tohoto zákona. Ze zastupitelů lze přitom považovat za veřejné funkcionáře všechny uvolněné zastupitele a z neuvolněných pak pouze starostu, místostarostu (zde pouze u obcí 2. a 3. typu) a ostatní členy rady obce (zde pouze u obcí 3. typu) – viz § 2 odst. 1 písm. p) a q) ZSZ. Na řadové neuvolněné členy zastupitelstva se tak povinnosti vyplývající ze ZSZ nevztahují.

  Co se pak týče konkrétních povinností veřejných funkcionářů (podávání tzv. vstupního oznámení, průběžných oznámení atd.), upozorňujeme, že výklad ZSZ náleží do věcné působnosti Ministerstva spravedlnosti, nikoliv Ministerstva vnitra. Ministerstvo spravedlnosti jakožto gestor ZSZ má přitom na svých internetových stránkách zveřejněnu poměrně podrobnou metodickou příručku, která se věnuje povinnostem veřejných funkcionářů dle tohoto zákona – viz https://msp.gov.cz/web/msp/-/prava-a-povinnosti-subjektu-verejni-funkcionari. Již nyní tak mají případní zájemci o tuto problematiku z řad členů zastupitelstva možnost získat metodická doporučení a návody, jak v dané situaci postupovat. **Případné dotazy na tuto problematiku přitom doporučujeme směrovat právě na toto ministerstvo.**

  Pokud budeme hovořit o řadových neuvolněných zastupitelích, na něž se ZSZ nevztahuje, zde platí, že tito zastupitelé nemají v této oblasti jinou povinnost než dodržovat povinnost dle § 83 odst. 2 zákona o obcích – viz předchozí otázka.

4. PŘEDÁNÍ OBCE NOVĚ ZVOLENÉMU VEDENÍ

- Jestliže po ustavujícím zasedání již nebude dosavadní starosta pokračovat ve funkci, je třeba, aby předal obec nově zvolenému vedení. V zájmu obou stran je vhodné o předání obce sepsat zápis (protokol), v němž se uvedou předávané písemnosti, stav bankovního účtu a hotovosti v pokladně, stav majetku a další důležité skutečnosti. Součástí je záznam o předání razítek a klíčů od budovy obecního úřadu. Vzor možného záznamu o předání funkce uvádíme v příloze.
- Zákon o obcích způsob ani lhůtu předání funkce dosavadním starostou nově zvolenému vedení obce nestanoví. Vychází přitom z předpokladu dohody a vzájemné kooperace původního a nového vedení obce „ve prospěch obce". Nadto je v zájmu dosavadního starosty, aby obec nově zvolenému vedení co nejdříve předal, protože až do faktického předání obce je samozřejmě zodpovědný za případnou především majetkovou škodu, která by v důsledku jeho nečinnosti při předání obce vznikla.

  Nelze však samozřejmě vyloučit excesy, při nichž se dosavadní starosta z různých důvodů bude předání obce bránit. Jestliže takový stav trvá delší dobu, lze přistoupit jako ke krajnímu řešení k faktickému převzetí obce (budovy obecního úřadu), nejlépe za přítomnosti třetí nezávislé osoby (a to i bez přítomnosti původního starosty), s následujícím soupisem dokumentů, stavu pokladny apod. a podle výsledku této „inventury obce" pak následně původního starostu vyzývat k doplnění chybějících dokumentů či k vysvětlení všech nejasností. I zde platí, že je v zájmu původního vedení obce, aby jakoukoli nejasnost co nejdříve odstranilo, protože za případnou škodu vzniklou „mařením" předání obce nese plnou odpovědnost. Bezprostředně při převzetí obce není nezbytně nutné provádět inventuru majetku (její provedení samozřejmě není podmínkou pro převzetí obce). Je však v zájmu nového vedení obce, aby tuto „inventuru" provedlo co nejdříve.

5. NESLUČITELNOST FUNKCE ČLENA ZASTUPITELSTVA OBCE PODLE ZÁKONA O VOLBÁCH DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ

Členem zastupitelstva obce může být podle § 5 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev obcí zvolen každý volič, u kterého není překážka ve výkonu volebního práva podle § 4 odst. 2 písm. a) zákona o volbách do zastupitelstev obcí a podle § 3 odst. 5 zákona o správě voleb, tj. zákonem stanovené omezení osobní svobody z důvodu výkonu trestu odnětí svobody nebo výkonu zabezpečovací detence nebo omezení svéprávnosti k výkonu práva být volen.

Voličem je občan obce za předpokladu, že je státním občanem České republiky, který alespoň v den voleb, a konají-li se volby ve dvou dnech, druhý den voleb, dosáhl věku nejméně 18 let a je v den voleb v této obci přihlášen k trvalému pobytu. Voličem je též i státní občan jiného státu splňující stejnou věkovou hranici, který je držitelem osvědčení o registraci k přechodnému pobytu na území nebo povolení k trvalému pobytu, je přihlášen k pobytu v obci, a jemuž právo volit přiznává mezinárodní úmluva, kterou je Česká republika vázána a která byla vyhlášena ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv. V současné době se jedná pouze o státní občany států Evropské unie.

Ve volbách do zastupitelstva obce mohou tedy kandidovat osoby, které splňují výše uvedené podmínky, a to bez ohledu na zaměstnání či vykonávanou funkci.

Zákon o volbách do zastupitelstev obcí upravuje neslučitelnost funkce člena zastupitelstva obce s některými funkcemi v § 5 odst. 2 a 3.

Podle tohoto ustanovení

funkce člena zastupitelstva	je neslučitelná s funkcí vykonávanou zaměstnancem této
obce	obce
města	města
územně členěného statutárního města	územně členěného statutárního města
nebo hlavního města Prahy	nebo hlavního města Prahy
	zařazeným do obecního úřadu této obce nebo městského úřadu tohoto města magistrátu příslušného územně členěného statutárního města nebo Magistrátu hlavního města Prahy

-funkce člena zastupitelstva	je neslučitelná s funkcí vykonávanou zaměstnancem zařazeným do úřadu
městského obvodu	tohoto městského obvodu
městské části	městské části
	a s funkcí vykonávanou zaměstnancem zařazeným do magistrátu příslušného územně členěného statutárního města nebo Magistrátu hlavního města Prahy
-funkce člena zastupitelstva	je neslučitelná s funkcí vykonávanou zaměstnancem zařazeným do úřadu
územně členěného statutárního města nebo hlavního města Prahy	městského obvodu nebo městské části tohoto města
-funkce člena zastupitelstva	je neslučitelná s funkcí vykonávanou zaměstnancem zařazeným
obce,	
města,	
územně členěného statutárního města nebo hlavního města Prahy,	
městského obvodu	
nebo městské části	do pověřeného obecního úřadu nebo krajského úřadu.

Pro konstatování neslučitelnosti funkcí dle zákona o volbách do zastupitelstev obcí tak musí být vždy splněna podmínka uvedená v § 5 odst. 2 zákona o volbách do zastupitelstev obcí. Při určení toho, zda jde o funkci, která je neslučitelná s funkcí člena zastupitelstva obce, je proto třeba se v první řadě zabývat tím, zda je dotyčná osoba zařazena do některého ze shora uvedených úřadů. V případě, že by dotyčný člen zastupitelstva obce nebyl zaměstnancem zařazeným do některého ze shora uvedených úřadů, nebylo by nutno zkoumat splnění dalších podmínek a bylo by možno konstatovat, že se o neslučitelnost funkcí nejedná.

V této souvislosti se pro doplnění uvádí, že pojem „zaměstnanec obce zařazený do obecního úřadu" je pojmově užší než pojem „zaměstnanec obce". Obecní

úřad tvoří starosta, místostarosta, tajemník (je-li tato funkce zřízena) a zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu.

Obecně lze „zaměstnance obce zařazeného do obecního úřadu" vymezit následujícím

- jedná se o zaměstnance, vůči němuž vykonává personální pravomoc tajemník obecního úřadu, je-li tato funkce zřízena, příp. starosta obce, jenž je v čele obecního úřadu /viz § 109 odst. 1 zákona o obcích/,
- v případě, že rada obce zřídila pro jednotlivé úseky činnosti obecního úřadu odbory a oddělení, jedná se o zaměstnance obce, konajícího práci v některém z těchto útvarů obecního úřadu.

Až v případě, kdy je tato osoba zařazena do některého ze shora jmenovaných úřadů, je třeba posuzovat splnění alespoň jedné z alternativních podmínek uvedených v § 5 odst. 3 zákona o volbách do zastupitelstev obcí, tj. zda dotyčná osoba vykonává přímo státní správu vztahující se k územní působnosti příslušné obce, města, územně členěného statutárního města nebo hlavního města Prahy, městského obvodu nebo městské části, nebo zda je jmenována do své funkce starostou, primátorem, hejtmanem nebo radou kraje, obce, města, hlavního města Prahy, městského obvodu nebo městské části.

Posuzování konkrétních případů neslučitelnosti funkce člena zastupitelstva obce podle § 5 odst. 2 a 3 zákona o volbách do zastupitelstev obcí náleží podle § 55 odst. 3 písm. c) zákona o volbách do zastupitelstev obcí výlučně příslušnému zastupitelstvu obce.

Je-li v rámci voleb zvolena členem zastupitelstva obce osoba, jejíž funkce jsou neslučitelné, postupuje zastupitelstvo obce podle § 55 odst. 6 zákona o volbách do zastupitelstev obcí a to tak, že na ustavujícím zasedání nevysloví danému členovi zastupitelstva obce zánik mandátu, ale umožní mu, aby do 3 dnů po tomto zasedání učinil právní úkon směřující ke skončení pracovního poměru, který je důvodem neslučitelnosti funkcí. Zastupitelstvo obce by pak při zachování uvedené lhůty vyslovilo zánik mandátu až tehdy, pokud by člen zastupitelstva obce nepředložil do 3 měsíců po ustavujícím zasedání zastupitelstva obce příslušnému starostovi doklad o tom, že důvod neslučitelnosti funkcí pominul.

Pokud otázka neslučitelnosti funkce člena zastupitelstva obce vyvstane později než na ustavujícím zasedání zastupitelstva obce, postupuje se podle § 55 odst. 3 písm. c) zákona o volbách do zastupitelstev obcí.

V případě, že by se o neslučitelnost funkcí jednalo a zastupitelstvo obce by na nejbližším zasedání nevyslovilo zánik mandátu podle § 55 odst. 3 písm. c) zákona o volbách do zastupitelstev obcí, požádal by ředitel krajského úřadu o svolání mimořádného zasedání zastupitelstva, které by se uskutečnilo nejpozději do 21

dnů od doručení této žádosti. Nebylo-li by zániku mandátu dosaženo, zanikl by mandát člena zastupitelstva obce, vyslovil-li by to ředitel krajského úřadu.

Mandát člena zastupitelstva obce podle § 55 odstavce 3 a 4 zákona o volbách do zastupitelstev obcí zaniká podle odstavce 8 téhož ustanovení dnem, kdy marně uplynula lhůta pro podání návrhu soudu podle § 59 zákona o volbách do zastupitelstev obcí (podle § 59 zákona o volbách do zastupitelstev obcí se proti usnesení, kterým zastupitelstvo obce vyslovilo, že mandát člena zastupitelstva obce zaniká, nebo proti obdobnému rozhodnutí ředitele krajského úřadu, může člen zastupitelstva, o jehož mandát jde, nebo volební strana, která podala kandidátní listinu v obci, do 2 pracovních dnů od doručení domáhat ochrany u příslušného krajského soudu podle zvláštního právního předpisu; viz § 91 s. ř. s., podáním návrhu na zrušení takového usnesení nebo rozhodnutí, přičemž včas podaný návrh má odkladný účinek), nebo dnem právní moci rozhodnutí soudu, kterým nebylo usnesení nebo rozhodnutí podle § 55 odst. 7 zákona o volbách do zastupitelstev obcí zrušeno. Do doby zániku mandátu má člen zastupitelstva obce právo svůj mandát vykonávat bez omezení.

Bez konstatování neslučitelnosti funkcí zastupitelstvem obce může i sám nově zvolený člen zastupitelstva, u něhož zvolením nastala neslučitelnost funkcí, ihned po svém zvolení rezignovat na mandát člena zastupitelstva.

Vybrané dotazy na případy týkající se problematiky neslučitelnosti funkce člena zastupitelstva obce s jinými funkcemi

Neslučitelné jsou funkce

- **člena zastupitelstva obce x tajemníka vykonávajícího působnost k dané obci**

  Jsou naplněny podmínky stanovené v § 5 odst. 2 i v § 5 odst. 3 zákona o volbách do zastupitelstev obcí.

  Tajemník je zařazený do obecního úřadu na základě § 109 odst. 1 zákona o obcích. Podle § 103 odst. 3 tohoto zákona je do své funkce jmenován starostou obce se souhlasem ředitele krajského úřadu.

  Neslučitelnost nastává v případě tajemníka v téže obci, jako i tajemníka v nadřazeném pověřeném obecním úřadu či obecním úřadě obce s rozšířenou působností.

- **člena zastupitelstva města x vedoucího odboru městského úřadu**

  Jde o zaměstnance města, zařazeného do městského úřadu téhož města.

  Ustanovení § 102 odst. 2 písm. g) zákona o obcích stanoví, že vedoucího odboru obecního úřadu jmenuje na návrh tajemníka obecního úřadu rada obce.

- **člena zastupitelstva obce x vedoucího oddělení, které vykonává státní správu k obci**

  Jde o zaměstnance obce zařazeného do obecního úřadu (to samé se vztahuje i na pověřený a krajský úřad). Vzhledem k tomu, že oddělení vykonává státní správu ve vztahu k dané obci, jedná se o neslučitelné funkce. Vedoucí zaměstnanec tak automaticky splňuje podmínku „výkonu státní správy". *„Pokud státní správu přímo vykonávají podřízení navrhovatelky a navrhovatelka je řídí, organizuje a kontroluje, pak také navrhovatelka vykonává přímo státní správu, čímž je naplněna podmínka podle § 5 odst. 3 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí, pro neslučitelnost funkcí podle § 5 odst. 2 téhož zákona." (rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě ze dne 11. dubna 2011, sp. zn. 22 A 52/2011).*

- **člena zastupitelstva obce x zástupce vedoucí oddělení, které vykonává státní správu k obci**

  Jde o zaměstnance obce zařazeného do obecného úřadu (to samé se vztahuje i na pověřený a krajský úřad). Vzhledem k tomu, že oddělení vykonává státní správu ve vztahu k dané obci, jedná se o neslučitelné funkce.

  „Z pohledu volebního zákona tak v případě navrhovatelky je nutné uzavřít, že ta vykonává přímo státní správu vztahující se k územní působnosti obce XY, neboť v době nepřítomnosti vedoucí stavebního odboru je nadřízenou všech zaměstnanců města YX zařazených do stavebního odboru jeho městského úřadu s tím, že jejich činnost kontroluje a schvaluje skrze podepisování písemností vydaných v přenesené působnosti. Podmínku přímého výkonu státní správy ve smyslu ust. § 5 odst. 3 volebního zákona je přitom nutno posuzovat v kontextu účelu, který je touto právní úpravou sledován, tj. zamezení a předcházení střetu zájmů, a to při konkrétním výkonu státní správy tak, aby zaměstnanec, který se podílí na plnění úkolů vyplývajících z výkonu státní správy vztahující se k působnosti dané obce, nemohl být současně členem jejího zastupitelstva. Právě předestřenou právní úpravou obsaženou ve volebním zákoně je tak vyjádřen především zájem na předcházení (prevenci) střetu zájmů při výkonu státní správy." (rozhodnutí Krajského soudu v Ústní nad Labem ze dne 11. ledna 2017, sp. zn. 40 A 16/2016)

- **člena zastupitelstva obce x zaměstnance téže obce vykonávajícího agendu na stavebním odboru**

  Jde o zaměstnance obce zařazeného do obecného úřadu. Výkon agendy podle § 37 zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů, je výkonem státní správy.

- **člena zastupitelstva obce x matrikáře**

  Člen zastupitelstva je zároveň zaměstnancem obce a je zařazen do obecního úřadu obce, kde vykonává funkci matrikáře. Jedná se o výkon státní správy dle § 3 odst. 5 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

- **člena zastupitelstva obce x zaměstnance téže obce vykonávajícího agendu legalizace a vidimace, agendu vydávání ověřených výstupů z informačních systémů veřejné správy prostřednictvím CzechPOINTů, agendu evidence obyvatel a agendy správy místních poplatků**

  Jde o zaměstnance obce zařazeného do obecního úřadu. Agenda legalizace a vidimace i agenda vydávání ověřených výstupů z informačních systémů veřejné správy prostřednictvím CzechPOINTů, je působností přenesenou (§ 1 odst. 2 zákona č. 21/2006 Sb., o ověřování shody opisu nebo kopie s listinou a o ověřování pravosti podpisu a o změně některých zákonů (zákon o ověřování), ve znění pozdějších předpisů; § 8a odst. 4 zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů). Rovněž agenda evidence obyvatel dle § 2 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů a agenda správy místních poplatků podle § 15 odst. 1 a 2 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, jsou výkonem státní správy.

- **člena zastupitelstva obce x zaměstnance obecního úřadu obce s rozšířenou působností**

  Neslučitelnost funkcí by přes dále uvedené nastala za předpokladu, že jde o zaměstnance obce zařazeného do obecního úřadu obce s rozšířenou působností, který by vykonával přímo státní správu vztahující se k územní působnosti obce, ve které vykonává funkci člena zastupitelstva, nebo by šlo o zaměstnance jmenovaného starostou, primátorem, radou obce, města, městského obvodu nebo městské část.

  Zákon o volbách do zastupitelstev obcí obecní úřad obce s rozšířenou působností nezmiňuje. Odkaz v ustanovení § 5 odst. 2 zákona o volbách do zastupitelstev obcí se váže na ustanovení § 64 zákona o obcích, který se týká pověřeného obecního úřadu. Z obsahu zákona č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, ve znění pozdějších předpisů, však vyplývá, že obce s rozšířenou působností jsou zároveň obcemi s pověřeným obecním úřadem.

- **člena zastupitelstva obce x veřejného opatrovníka**

  Je-li zaměstnanec, který plní funkci veřejného opatrovníka, zařazený do obecního úřadu, jedná se o neslučitelnost funkcí. Obec, která je soudem ustanovena veřejným opatrovníkem, zajišťuje tuto činnost na základě § 149b odst. 3 zákona o obcích v přenesené působnosti.

- **člena zastupitelstva obce x zaměstnance vykonávajícího správu registru vozidel k dané obci**

  Je-li zaměstnanec zařazený do obecního úřadu, jedná se o neslučitelnost funkcí. Správa registru vozidel je upravena v zákoně č. 56/2001 Sb., o podmínkách

provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů. Působnosti stanovené krajskému úřadu nebo obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti podle § 88a.

Slučitelné jsou funkce

- **člena zastupitelstva obce x zaměstnance obce vykonávajícího výhradně pomocné, servisní (i IT), nebo manuální práce**

  Ve většině případů se jedná o zaměstnance obce, který není zařazen do obecního úřadu, resp. nevykonává státní správu

- **člena zastupitelstva obce, který je zaměstnancem obecního úřadu, kde vykonává státní správu vůči dané obci x čerpání rodičovské dovolené**

  Obecně je možné k neslučitelnosti funkcí přistupovat ze dvou hledisek. Teorie rozlišuje mezi neslučitelností funkcí (kdy není možné být současně ve dvou funkcích a lze mít buď jednu, nebo druhou) a neslučitelností výkonu funkcí (kdy je možné být držitelem obou funkcí, lze však vykonávat pouze jednu z nich). Formulace zákona o volbách do zastupitelstev obcí svědčí spíše druhé ze shora uvedených variant, tedy principu neslučitelnosti výkonu funkcí. Podmínky stanovené v § 5 odst. 2 a 3 zákona o volbách do zastupitelstev obcí se vztahují k výkonu funkce zaměstnance. Podmínku „přímého výkonu státní správy" je třeba dle našeho názoru posuzovat v kontextu účelu, který je touto právní úpravou sledován, tedy zamezení střetu zájmů při konkrétním výkonu státní správy. Pokud člen zastupitelstva obce, např. pro čerpání mateřské nebo rodičovské dovolené, nemůže podmínky uvedené v § 5 odstavci 2 a 3 zákona o volbách do zastupitelstev obcí z povahy věci naplnit, státní správu nevykonává. Lze tak konstatovat, že po tuto dobu k neslučitelnosti funkcí dle shora uvedeného ustanovení zákona o volbách do zastupitelstev obcí nedochází.

- **člena zastupitelstva obce x strážníka obecní policie**

  Zaměstnanec obce zařazený do obecní policie není zaměstnancem obce zařazeným do obecního úřadu obce. Strážník obecní policie je zaměstnancem obce zařazeným do obecní policie; ta je podle § 1 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, orgánem obce, který zřizuje a zrušuje obecní zastupitelstvo obecně závaznou vyhláškou.

- **člena zastupitelstva obce x ředitele školské příspěvkové organizace, jež byla zřízena obcí**

  Nejde o zaměstnance obce, zařazeného do obecního úřadu. Podle § 8 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, mimo jiné, obec zřizuje školy a školská zařízení jako školské právnické osoby nebo příspěv-

kové organizace podle zvláštního právního předpisu (zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů; zákon č. 562/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona, ve znění pozdějších předpisů). Je-li škola zřízena jako školská právnická osoba nebo příspěvková organizace, má tato škola právní subjektivitu a ředitel školy je zaměstnancem školy, nikoliv obecního úřadu.

- **člena zastupitelstva obce x příslušníka bezpečnostního sboru**

  Neslučitelnost funkce člena zastupitelstva obce s výkonem služebního poměru příslušníka bezpečnostního sboru není podle § 5 odst. 2 a 3 zákona o volbách do zastupitelstev obcí stanovena. V tomto případě je ale třeba vycházet i z dalších právních předpisů. Konkrétně se jedná o zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o služebním poměru"). Tento zákon podle § 1 upravuje právní poměry fyzických osob, které v bezpečnostním sboru vykonávají službu. Bezpečnostním sborem se rozumí Policie České republiky, Hasičský záchranný sbor České republiky, Celní správa České republiky, Vězeňská služba České republiky, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Bezpečnostní informační služba a Úřad pro zahraniční styky a informace.

  Podle § 47 odst. 1 zákona o služebním poměru příslušník nesmí být členem politické strany nebo politického hnutí ani vykonávat činnost v jejich prospěch; volební právo příslušníka tím není dotčeno. Příslušník bezpečnostního sboru tak může kandidovat jako nezávislý kandidát, resp. za sdružení nezávislých kandidátů, i na kandidátní listině politické strany, politického hnutí nebo jejich koalic (na kandidátní listině by pak mělo být uvedeno, že není členem žádné politické strany ani politického hnutí). Činnost člena zastupitelstva obce nelze jednoznačně považovat za výkon činnosti ve prospěch politické strany nebo hnutí, protože jeho mandát je mandátem reprezentativním a podle § 69 odst. 4 zákona o obcích vykonává člen zastupitelstva obce svůj mandát osobně a v souladu se svým slibem (který mluví jen o věrnosti republice a respektování zájmů obce a jejich občanů) a není přitom vázán žádnými příkazy. Samotný fakt, že příslušník bezpečnostního sboru byl zvolen (popř. kandiduje) do zastupitelstva obce za určitou politickou stranu nebo hnutí, neznamená automaticky, že bude vykonávat činnost v jejich prospěch.

  Při výkladu je možné přihlédnout též k § 70 zákona o obcích, podle kterého nesmí být člen zastupitelstva pro výkon své funkce zkrácen na právech vyplývajících z jeho pracovního nebo jiného obdobného poměru, a proto by neměl být zkrácen ani na svých právech vyplývajících ze služebního poměru, pokud k tomu nejsou zákonem jasně vymezené důvody. Konečně i Listina základních práv a svobod ve svém článku 4 odst. 4 říká, že při používání ustanovení o mezích základních práv a svobod, kam patří také právo na správu veřejných věcí (čl. 21), musí být šetřeno jejich podstaty a smyslu. Také dle judi-

katury Ústavního soudu je třeba vykládat omezování ústavních práv restriktivním způsobem.

- **starosty x příslušníka Policie České republiky**

  Pokud jde o výkon funkce starosty, může pochybnosti vzbuzovat § 48 zákona o služebním poměru, podle kterého nesmí být příslušník policie ČR členem řídících nebo kontrolních orgánů právnických osob, které provozují podnikatelskou činnost. Výkon veřejné funkce člena zastupitelstva obce (i pokud byl zvolen starostou) nelze s takovým členstvím zaměňovat. Obec je veřejnoprávní korporací, jejímž smyslem není ani podnikání, ani dosahování zisku. Podle § 35a zákona o obcích může obec pro výkon své samostatné působnosti zakládat a zřizovat právnické osoby; rozhodovat o založení nebo rušení právnických osob nebo o účasti v již založených právnických osobách přísluší podle § 84 odst. 2 písm. e) zákona o obcích zastupitelstvu obce.

- **člena zastupitelstva obce x vojáka z povolání**

  Platí obdobně to, co je uvedeno shora ve věci slučitelnosti funkce člena zastupitelstva obce s funkcí příslušníka bezpečnostních sborů za podmínky, že voják z povolání není členem politické strany, ani politického hnutí. Ve smyslu § 19 odst. 1 písm. i) zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů, je členství vojáka z povolání v politické straně, politickém hnutí nebo odborové organizaci důvodem k propuštění ze služebního poměru.

- **člena zastupitelstva obce x zaměstnance Generálního finančního ředitelství**

  Orgány Finanční správy České republiky ve smyslu ustanovení § 1 odst. 2 zákona č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů, jsou Generální finanční ředitelství, Odvolací finanční ředitelství a finanční úřady, které jsou správními úřady a organizačními složkami státu. Generální finanční ředitelství není v § 5 odst. 2 zákona o volbách do zastupitelstev obcí uvedeno jako úřad, se kterým je spojována neslučitelnost funkcí.

- **člena zastupitelstva obce x tajemníka obecního úřadu jiné obce**

  Jde o osobu vykonávající přenesenou působnost (státní správu) ve funkci tajemníka pověřeného obecního úřadu, nebo úřadu v obci s rozšířenou působností, kam správním obvodem nespadá obec, kde tato osoba vykonává funkci člena zastupitelstva obce. Ustanovení § 110 odst. 1 zákona o obcích stanoví, že v obcích s pověřeným obecním úřadem a v obcích s rozšířenou působností se zřizuje funkce tajemníka obecního úřadu, který je zaměstnancem obce. Ostatní obce funkci tajemníka obecního úřadu mohou zřídit. Podle ustanovení § 110 odst. 4 písm. a) zákona o obcích tajemník obecního úřadu zajišťuje výkon přenesené působnosti s výjimkou věcí, které jsou zákonem svěřeny radě obce nebo zvláštnímu orgánu obce. Zákon o obcích v ustanovení § 110 odst. 6 zakazuje tajemníkovi výkon funkcí v politických stranách a hnutích. Činnost

člena zastupitelstva obce nelze, dle našeho názoru slučovat s výkonem funkce v politické straně nebo politickém hnutí. Mandát člena zastupitelstva je mandátem reprezentativním. Podle § 69 odst. 4 zákona o obcích, vykonává člen zastupitelstva obce svůj mandát osobně a v souladu se svým slibem (který mluví jen o věrnosti republice a respektování zájmů obce a jejich občanů) a není přitom vázán žádnými příkazy. Při výkladu je možné přihlédnout též k § 70 odst. 2 zákona o obcích, podle kterého nesmí být člen zastupitelstva pro výkon své funkce zkrácen na právech vyplývajících z jeho pracovního nebo jiného obdobného poměru. Konečně i Listina základních práv a svobod ve svém článku 4 odst. 4 říká, že při používání ustanovení o mezích základních práv a svobod, kam patří také právo na správu veřejných věcí (čl. 21), musí být šetřeno jejich podstaty a smyslu. Také dle judikatury Ústavního soudu je třeba vykládat omezování ústavních práv restriktivním způsobem.

- **člena zastupitelstva v jednom z městských obvodů/městských částí statutárního města x zaměstnance v jiném městském obvodu/městské části statutárního města**

  Nejedná se o jednu ze situací popsaných v § 5 odst. 2 volebního zákona. Funkce člena zastupitelstva městského obvodu nebo městské části je neslučitelná pouze s funkcí vykonávanou zaměstnancem zařazeným do úřadu tohoto městského obvodu nebo městské části, příp. s funkcí vykonávanou zaměstnancem zařazeným do magistrátu příslušného územně členěného statutárního města.

- **člena zastupitelstva obce x zaměstnance obce nejmenovaného a nevykonávajícího státní správu k obci**

  I kdyby se jednalo o zaměstnance obce zařazeného do obecního úřadu, není naplněna ani jedna z podmínek stanovených v § 5 odst. 3 volebního zákona.

  „Z toho, že funkce člena zastupitelstva obce není vykonávána v pracovním poměru a že na vztahy vyplývající z výkonu této funkce se vztahuje zákoník práce, jen jestliže to výslovně stanoví nebo jestliže to stanoví zvláštní právní předpisy, však nelze dovozovat, že by mezi obcí a členem jejího zastupitelstva nemohl vzniknout pracovněprávní vztah. Právní předpisy ani povaha obce jako veřejnoprávní korporace, která má vlastní majetek, vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající (srov. § 2 odst. 1 zákona o obcích), nebrání tomu, aby člen zastupitelstva obce uskutečňoval jiné činnosti pro obec na základě pracovněprávních vztahů, není-li náplní pracovního poměru nebo jiného pracovněprávního vztahu výkon funkce člena zastupitelstva obce a nejde-li ani o žádný z případů neslučitelnosti této funkce s funkcí vykonávanou v pracovněprávním vztahu uvedených v ustanoveních § 5 odst. 2 a 3 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění účinném do 13. 9. 2009. Za těchto podmínek může vzniknout pracovněprávní vztah též mezi obcí a členem jejího zastupitelstva, který byl zvolen místostarostou obce.“

  (rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 4. června 2015, sp. zn. 21 Cdo 2430/2014)

6. ZÁNIK MANDÁTU ČLENA ZASTUPITELSTVA OBCE

Zánik mandátu člena zastupitelstva obce upravuje ustanovení § 55 odst. 2 a 3 zákona o volbách do zastupitelstev obcí taxativním výčtem případů, za kterých k zániku mandátu člena zastupitelstva obce může dojít. Mandát zaniká

a) odmítnutím slibu člena zastupitelstva obce nebo složením slibu s výhradou,
b) dnem konání zasedání zastupitelstva obce, na kterém se člen zastupitelstva obce osobně vzdá mandátu; pokud člen zastupitelstva obce vyjádří vůli vzdát se mandátu k jinému pozdějšímu dni, zaniká mandát tímto dnem; vzdání se mandátu nelze vzít zpět,
c) dnem, kdy je obci doručeno písemné vzdání se mandátu člena zastupitelstva obce obsahující úředně ověřený podpis člena zastupitelstva obce; pokud člen zastupitelstva obce vyjádří vůli vzdát se mandátu k jinému pozdějšímu dni, zaniká mandát tímto dnem; vzdání se mandátu lze učinit též elektronicky prostřednictvím datové schránky nebo podepsané uznávaným elektronickým podpisem zasláním na adresu elektronické pošty podatelny obce; vzdání se mandátu nelze vzít zpět,
d) úmrtím člena zastupitelstva obce,
e) dnem voleb do zastupitelstva obce,
f) dnem sloučení obcí nebo připojení obce k jiné obci.

Kromě případů uvedených shora zaniká mandát člena zastupitelstva obce, vysloví-li to příslušné zastupitelstvo, z důvodů

a) pravomocného rozhodnutí soudu, kterým byl člen zastupitelstva obce odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody,
b) že člen zastupitelstva obce přestal být volitelný (§ 5),
c) neslučitelnosti funkcí podle § 5 odst. 2.

Blíže se v následujícím textu reaguje na nejčastější dotazy vztahující se k zániku mandátu.

6.1 Problematika zániku mandátu z důvodu vzdání se mandátu (rezignace) člena zastupitelstva obce

Dle ustanovení § 55 odst. 2 písm. b) a c) zákona o volbách do zastupitelstev obcí mandát člena zastupitelstva obce zaniká ex lege, tedy ze zákona, dnem konání zasedání zastupitelstva obce, na kterém se člen zastupitelstva obce osobně vzdá svého mandátu, případně dnem, kdy je obci doručeno vzdání se mandátu.

Pokud člen zastupitelstva obce vyjádří vůli rezignovat k jinému pozdějšímu dni, pak mandát zaniká tímto dnem. V případě osobního vzdání se mandátu na zasedání zastupitelstva obce přitom postačuje ústní prohlášení**.**

Bude-li se chtít člen zastupitelstva obce vzdát svého mandátu mimo zasedání zastupitelstva obce, musí obci doručit své písemné vzdání se mandátu, které musí obsahovat úředně ověřený podpis. Vzdání se mandátu lze učinit též elektronicky prostřednictvím datové schránky fyzické (rezignující) osoby nebo podepsané uznávaným elektronickým podpisem zasláním na adresu elektronické pošty podatelny obce. Rezignace je právní úkon, ze kterého musí být jednoznačně patrno, kdo jej činí a co je jeho obsahem; jde o projev vůle směřující ke vzniku, změně nebo zániku těch práv nebo povinností, které právní předpisy s takovým právem spojují. Otázka zpětvzetí je pak zákonem o volbách do zastupitelstev obcí jednoznačně upravena tak, že rezignaci nelze vzít zpět.

Pokud není v rezignaci uvedeno datum pozdější, ke kterému se člen zastupitelstva vzdává mandátu, rozhodujícím datem pro zánik mandátu je datum doručení rezignace obci.

O tom, že k zániku mandátu došlo a kterým dnem se tak stalo, je vhodné informovat rezignujícího zastupitele a zároveň je nezbytné učinit další kroky podle zákona o volbách do zastupitelstev obcí vůči náhradníkovi, který ze zákona nastupuje na mandát dnem následujícím po dni, kdy došlo k zániku mandátu člena zastupitelstva obce.

Okamžik, ke kterému zaniká mandát člena zastupitelstva obce v případě vzdání se mandátu na zasedání zastupitelstva obce nebo doručení písemné nebo elektronické rezignace obci

Zákon o volbách do zastupitelstev obcí říká, že „mandát zaniká dnem"; prostřednictvím jazykového výkladu lze tedy dovodit, že k zániku mandátu člena zastupitelstva obce dojde uplynutím toho dne, kdy se konalo zasedání zastupitelstva obce nebo kdy byla písemná nebo elektronická rezignace člena zastupitelstva doručena obci, tedy uplynutím 24.00 hodiny předmětného dne.

Jedná-li se o písemnou rezignaci odesílanou z datové schránky člena zastupitelstva obce do datové schránky příslušného obecního úřadu, je tento způsob doručení písemné rezignace možný. Fikce doručení se však v tomto případě neuplatňuje. K zániku mandátu tak dochází uplynutím dne dodání rezignace obecnímu úřadu. *„Podání prostřednictvím datové schránky vůči orgánu veřejné moci (§ 18 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů) je učiněno okamžikem dodání datové zprávy do schránky orgánu veřejné moci."* (usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 9 Afs 28/2010–79 ze dne 18. července 2010).

Zánik mandátu v souvislosti se změnou trvalého pobytu člena zastupitelstva obce

Podmínku trvalého pobytu v obci musí člen zastupitelstva splňovat po celou dobu výkonu mandátu. Případná ztráta trvalého pobytu v obci, kde člen zastupitelstva zastává mandát, znamená ztrátu volitelnosti a je důvodem pro vyslovení zániku mandátu. Podmínky volitelnosti, tj. kdo může být zvolen členem zastupitelstva obce, stanoví § 5 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev obcí. Podle tohoto ustanovení může být členem zastupitelstva zvolen každý volič, u kterého není překážka ve výkonu volebního práva podle § 4 odst. 2 písm. a) zákona o volbách do zastupitelstev obcí a překážka uvedená v § 3 odst. 5 zákona o správě voleb. Kdo je voličem upravuje § 4 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev obcí; je jím občan obce za předpokladu, že jde o státního občana České republiky, který alespoň v den voleb, a konají-li se volby ve dvou dnech, druhý den voleb, dosáhl věku nejméně 18 let, a je v den voleb v dané obci přihlášen k trvalému pobytu. Voličem je též i státní občan jiného členského státu Evropské unie splňující stejnou věkovou hranici, který je držitelem osvědčení o registraci k přechodnému pobytu na území nebo povolení k trvalému pobytu a je přihlášen k pobytu v obci. Překážkami, pro které nemůže být občan obce zvolen členem zastupitelstva, jsou zákonem stanovené omezení osobní svobody z důvodu výkonu trestu odnětí svobody nebo výkonu zabezpečovací detence a omezení svéprávnosti k výkonu práva být volen.

Podmínka trvalého pobytu v obci, jako podmínka volitelnosti po celé funkční období, je zahrnuta v pojmu „občan obce", který je vymezen v § 16 zákona o obcích. Občanem obce je fyzická osoba, která je mimo jiné v obci hlášena k trvalému pobytu. Podmínkou trvalého pobytu, jakožto podmínkou volitelnosti člena zastupitelstva obce a zánikem mandátu člena zastupitelstva obce se z různého pohledu v několika volebních případech zabýval rovněž Ústavní soud. Vycházel přitom z toho, že smyslem formální existence obce je, aby si její obyvatelé mohli sami spravovat vlastní záležitosti. Činí tak prostřednictvím orgánů obce. Trvalý pobyt je rozhodujícím kritériem pro vznik aktivního i pasivního volebního práva do orgánů samosprávy obce (viz např. Pl. ÚS 59/10, Pl. ÚS 6/11, Pl. ÚS 38/11). Aneb jak konstatoval rovněž Ústavní soud (viz IV. ÚS 420/2000) „V právním státě musí mít každé konkrétní jednání předvídatelné právní důsledky. Ústavní soud proto zastává názor, že ke ztrátě volitelnosti, a tedy i k zániku mandátu, dochází na základě skutečnosti, že došlo ke změně trvalého pobytu mimo obvod obce…. Je-li zákonem podmínka trvalého pobytu stanovena jako condicio sine qua non volitelnosti do orgánu obce, nutno s ní také jako s takovou ze strany zastupitelů zacházet, tj. být si vědom nepříznivých důsledků v oblasti výkonu volených funkcí.". Zánik mandátu člena zastupitelstva obce je upraven v § 55 zákona o volbách do zastupitelstev obcí. Podle § 55 odst. 3 písm. b) zákona o volbách do zastupitelstev obcí zaniká mandát člena zastupitelstva obce, vysloví-li to pří-

slušné zastupitelstvo z důvodu, že člen zastupitelstva obce přestal být volitelný. Usnesení zastupitelstva obce o zániku mandátu se neprodleně zašle tomu, kdo je proti takovému usnesení nebo rozhodnutí oprávněn domáhat se ochrany u soudu podle § 59 odst. 3 zákona o volbách do zastupitelstev obcí. Současně se toto usnesení nebo rozhodnutí vyvěsí na úřední desce příslušného obecního úřadu. Za doručené se usnesení nebo rozhodnutí považuje sedmým dnem ode dne vyvěšení. Mandát člena zastupitelstva obce podle § 55 odst. 3 a 4 zákona o volbách do zastupitelstev obcí zaniká dnem, kdy marně uplynula lhůta pro podání návrhu soudu podle § 59 zákona o volbách do zastupitelstev obcí, nebo dnem právní moci rozhodnutí soudu, kterým nebylo usnesení zastupitelstva obce zrušeno.

Zánik mandátu v souvislosti s konáním řádných (celorepublikových) voleb do zastupitelstev obcí

Podle § 55 odst. 2 písm. e) zákona o volbách do zastupitelstev obcí mandát člena zastupitelstva obce zaniká dnem voleb do zastupitelstva obce. Ustanovení § 2 odst. 2 zákona o správě voleb stanoví, že dnem voleb se podle tohoto zákona rozumí první den voleb. Z dikce zákona o správě voleb tedy vyplývá, že mandát člena zastupitelstva obce zanikne uplynutím 24.00 hodiny prvního dne voleb (viz výše okamžik, ke kterému zaniká mandát člena zastupitelstva obce).

Získání informace, zda byl člen zastupitelstva obce odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody

V případě pochybností, zda byl člen zastupitelstva obce odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, a je tak dán důvod pro vyslovení zániku mandátu člena zastupitelstva obce zastupitelstvem obce podle ustanovení § 55 odst. 3 písm. a) zákona o volbách do zastupitelstev obcí, je třeba se obrátit na příslušný krajský úřad, neboť podle Instrukce Ministerstva spravedlnosti č. j. 505/2001-Org, ze dne 3. prosince 2001, jež nabyla účinnosti dne 1. ledna 2002, kterou se vydává vnitřní a kancelářský řád pro okresní, krajské a vrchní soudy, resp. podle její přílohy č. 3 bodu 7, se výsledky trestního stíhání členů zastupitelstev obcí oznamují příslušným krajským úřadům.

Nepřítomnost člena zastupitelstva obce na zasedání zastupitelstva obce

Nepřítomnost člena zastupitelstva obce na zasedání zastupitelstva obce není důvodem k zániku jeho mandátu. Taxativním způsobem vymezené důvody zániku mandátu člena zastupitelstva obce jsou uvedeny v ustanovení § 55 odst. 2 a 3 zákona o volbách do zastupitelstev obcí.

6.2 Nastupování náhradníka na uprázdněný mandát v zastupitelstvu obce

Problematika nastupování náhradníka na uprázdněný mandát v zastupitelstvu obce je řešena v ustanovení § 56 zákona o volbách do zastupitelstev obcí.

Uprázdní-li se mandát v zastupitelstvu obce, nastupuje ex lege, tj. ze zákona (není třeba jakéhokoliv dalšího aktu) dnem následujícím pod dni, kdy došlo k zániku mandátu, podle § 56 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev obcí, za odstoupivšího člena zastupitelstva náhradník z kandidátní listiny téže volební strany v pořadí podle § 45 odst. 5 zákona o volbách do zastupitelstev obcí, tj. dle výsledků voleb, a to dnem následujícím pod dni, kdy došlo k zániku mandátu.

Takto nastoupenému členu zastupitelstva obce předá podle § 56 odst. 2 zákona o volbách do zastupitelstev obcí starosta obce do 15 dnů poté, co se mandát uprázdní, písemné osvědčení o tom, že se stal členem zastupitelstva obce, a kterým dnem se jím stal. Toto osvědčení však již jen deklaruje (potvrzuje) skutečnost, že členovi zastupitelstva obce vznikl mandát. Za účelem předání osvědčení tak nemusí starosta obce svolávat zasedání zastupitelstva obce.

V souladu s § 69 odst. 2 a 3 zákona o obcích poté nový člen zastupitelstva obce na prvním zasedání zastupitelstva, kterého se zúčastní, složí slib. Složení slibu nemá vliv na mandát či rozsah práv a povinností z něj vyplývající, vyjma odmítnutí složení slibu či jeho složení s výhradou, které mají za následek zánik mandátu [viz § 55 odst. 2 písm. a) zákona o volbách do zastupitelstev obcí].

V případě, že náhradníka z téže volební strany, ze které byl člen zastupitelstva obce, který rezignoval na svůj mandát, není, pak zůstává mandát uprázdněn do konce funkčního období zastupitelstva obce.

Není v žádném případě možné doplňovat náhradníky z jiných volebních stran. Takové jednání by bylo nejen v rozporu s volebním zákonem, ale též s vůlí voličů a výsledky voleb, neboť poměr účasti jednotlivých volebních stran v zastupitelstvu obce je dán výsledkem hlasování ve volbách (takovému náhradníkovi by mandát člena zastupitelstva obce nevznikl).

Pokud tak dojde k situaci předvídané v ustanovení § 58 odst. 1 písm. b) zákona o volbách do zastupitelstev obcí, tj. počet členů zastupitelstva obce poklesne pod hranici 5 a není již postupem uvedeným shora možno doplnit zastupitelstvo obce z řad náhradníků, je to důvod pro vyhlášení nových voleb do zastupitelstva předmětné obce.

Návrh musí v souladu s ustanovením § 58 odst. 4 zákona o volbách do zastupitelstev obcí zaslat Ministerstvu vnitra starosta obce prostřednictvím příslušného krajského úřadu, a to do 30 dnů ode dne, kdy důvod pro vyhlášení nových voleb nastal.

Postavení náhradníka zaniká dnem, kdy je obci doručeno písemné vzdání se postavení náhradníka obsahující úředně ověřený podpis náhradníka; vzdání se postavení náhradníka lze učinit též elektronicky prostřednictvím datové schránky nebo podepsané uznávaným elektronickým podpisem zasláním na adresu elektronické pošty podatelny obce; vzdání se postavení náhradníka nelze vzít zpět [§ 57 odst. 1 písm. b) zákona o volbách do zastupitelstev obcí].

Náhradník může rezignovat jen na postavení náhradníka, nikoliv člena zastupitelstva obce, neboť jím se stane až za splnění zákonem stanovených podmínek. Pokud se náhradník stane členem zastupitelstva obce, může rezignovat jen na svůj mandát, nikoliv na postavení „náhradníka" (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. října 2021, č. j. 4 As 403/2020-88).

7. SPRÁVA OBCE V PŘÍPADĚ, ŽE PO VOLBÁCH DO ZASTUPITELSTVA OBCE DOJDE K ZÁNIKU MANDÁTŮ NOVĚ ZVOLENÝCH ČLENŮ ZASTUPITELSTVA OBCE

7.1 Vybrané způsoby zániku mandátu členů zastupitelstva obce

- Podle § 55 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev obcí (a obdobně též podle § 69 odst. 1 zákona o obcích) vzniká mandát člena zastupitelstva obce zvolením, ke kterému dochází ukončením hlasování. Člen zastupitelstva obce může rezignovat na svůj mandát v zásadě dvěma způsoby – buď osobně přímo na zasedání zastupitelstva obce podle § 55 odst. 2 písm. b) zákona o volbách do zastupitelstev obcí, nebo písemnou či elektronickou formou podle § 55 odst. 2 písm. c) zákona o volbách do zastupitelstev obcí[14]. Mandát člena zastupitelstva obce v takových případech zaniká uplynutím dne, ve kterém člen zastupitelstva podal ústně svoji rezignaci na zasedání zastupitelstva, resp. dnem, kdy je obci doručeno písemné (elektronické) vzdání se mandátu. V obou případech navíc platí, že člen zastupitelstva může vyjádřit svoji vůli vzdát se mandátu k jinému pozdějšímu dni – pak zaniká mandát tímto dnem. Mandát člena zastupitelstva obce může zaniknout i tím, že člen zastupitelstva odmítne složit slib nebo jej složí s výhradou [§ 55 odst. 2 písm. a) zákona o volbách do zastupitelstev obcí], přičemž mandát zaniká okamžikem odmítnutí složení slibu nebo jeho složením s výhradou. Na uvolněné místo nastupuje náhradník, jehož mandát v zastupitelstvu obce vzniká dnem následujícím po dni, ve kterém zanikl mandát předchozího člena zastupitelstva obce (§ 56 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev obcí). Postavení náhradníka zaniká dnem, kdy je obci doručeno písemné nebo elektronické vzdání se postavení náhradníka ve smyslu § 57 odst. 1 písm. b) zákona o volbách do zastupitelstev obcí.
- Rezignaci na členství v zastupitelstvu obce nebo na postavení náhradníka nelze vzít zpět. Dále platí, že rezignace člena zastupitelstva může být učiněna buď ústní formou přímo na zasedání zastupitelstva obce, nebo písemnou

[14] U dřívějšího znění zákona o volbách do zastupitelstev obcí platilo, že dosavadní starosta nemohl na svůj mandát člena zastupitelstva obce rezignovat dříve než na samotném ustavujícím zasedání (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. října 2021, č. j. 6 As 163/2021-34). Za současného znění § 55 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev obcí již dosavadní starosta takto omezen není a svoji rezignaci na mandát člena zastupitelstva obce může podat prakticky kdykoliv. Je však třeba si uvědomit, že i kdyby na svůj mandát rezignoval, přesto bude dále povinen vykonávat pravomoci dosavadního starosty obce. Na výkon pravomocí dosavadního starosty rezignovat nelze, neboť se jedná o výkon zákonem uložené povinnosti.

(elektronickou) formou (v ostatních případech). Náhradník může rezignovat pouze písemnou (elektronickou) formou. Pokud je přitom rezignace na postavení náhradníka obci doručena až v den, kdy již náhradníkovi vznikl mandát člena zastupitelstva, pohlíží se na takovou rezignaci, jako kdyby se vzdával mandátu člena zastupitelstva obce – viz § 57 odst. 2 zákona o volbách do zastupitelstev obcí.

7.2 Důsledky zániku mandátu členů zastupitelstva obce

Důsledky zániku mandátu členů zastupitelstva obce a s ním spojené povinnosti upravuje § 90 zákona o obcích (z hlediska pravomocí zastupitelstva obce) a § 58 zákona o volbách do zastupitelstev obcí (z hlediska konání nových voleb). V obou ustanoveních je přitom rozhodující, zda v důsledku zániku mandátů poklesl počet členů zastupitelstva obce pod polovinu nebo pod pět a na uprázdněná místa nemohou nastoupit náhradníci.

1) Jestliže došlo k zániku mandátů, avšak na uprázdněná místa mohou nastoupit náhradníci tak, že zastupitelstvo obce bude mít nad jednu polovinu původně určeného počtu členů (a nad pět), pak k omezení pravomocí zastupitelstva obce nedochází a není ani dán důvod pro konání nových voleb.

2) Jestliže počet členů zastupitelstva obce zánikem mandátů poklesl pod polovinu nebo pod pět a na uprázdněná místa nemohou nastoupit náhradníci (obě podmínky musejí být splněny kumulativně), pak *dochází k omezení pravomocí zastupitelstva obce* a *dosavadní starosta obce* (nebo starosta nově zvolený, pokud k zániku mandátu došlo až po zvolení nového starosty) *je povinen postupovat podle § 58 odst. 4 zákona o volbách do zastupitelstev obcí* a do třiceti dnů požádat prostřednictvím krajského úřadu Ministerstvo vnitra o vyhlášení nových voleb. V nových volbách se volí počet členů zastupitelstva obce, který byl určen před koncem funkčního období předchozího zastupitelstva. Počet členů nelze pro nové volby nově stanovit.

   Zastupitelstvo obce však poklesem pod polovinu svých členů nebo pod pět nezaniká, pouze dochází v souladu s § 90 zákona o obcích k omezení jeho pravomocí tím, že nemůže rozhodovat v záležitostech uvedených v § 84 odst. 2 a § 85 zákona o obcích. Může však přijímat rozpočtová opatření a stanovit pravidla rozpočtového provizoria a rozhodovat může rovněž i o záležitostech upravených v § 84 odst. 2 písm. k), m) až p), u) a v). Zastupitelstvo obce tak i v tomto sníženém počtu může např. volit starostu a místostarostu, členy rady obce, rozhodovat o odměnách neuvolněným členům zastupitelstva obce, určovat „uvolněné funkce“ apod. Může si navíc postupem podle § 84 odst. 4 zákona o obcích vyhradit pravomoci rady obce či starosty obce (s výjimkou

pravomocí vyhrazených radě obce)[15]. I v tomto případě však zastupitelstvo obce může rozhodovat pouze na svém řádně svolaném a konaném zasedání (srov. zejména § 92 a 93 zákona o obcích). Na „pracovních poradách" členů zastupitelstva obce rozhodovat (přijímat usnesení) nelze.

Počet členů zastupitelstva obce z hlediska usnášeníschopnosti a z hlediska platného přijetí usnesení se vždy určuje podle skutečného počtu obsazených mandátů. Jestliže např. bylo zvoleno celkem devět členů zastupitelstva obce, pak při rezignaci jednoho, resp. dvou členů bude skutečný počet členů zastupitelstva obce činit osm, resp. sedm (samozřejmě za předpokladu, že na uprázdněná místa nenastoupí náhradníci). Podle tohoto skutečného počtu se pak posuzuje i splnění podmínek pro usnášeníschopnost zastupitelstva obce (§ 92 odst. 3 zákona o obcích) a pro platné přijetí jednotlivých usnesení (§ 87 zákona o obcích).

3) Jestliže by došlo k zániku mandátu všech členů nově zvoleného zastupitelstva obce a na jejich místa by nenastoupili náhradníci, bude v obci jmenován správce obce na základě § 98 odst. 1 písm. b) zákona o obcích. Jmenováním správce obce sice formálně vzato nedochází k zániku úkolů dosavadního starosty a místostarosty, většinu jejich úkolů však přebírá právě správce obce (srov. § 98 odst. 2 zákona o obcích).

[15] Typicky se bude jednat o možnost vyhradit si tzv. zbytkovou pravomoc rady obce podle § 102 odst. 3 zákona o obcích, tedy typicky rozhodování o uzavření většiny smluv (např. smluv o dílo), o nichž jinak přísluší rozhodovat radě obce, resp. v obcích, v nichž se rada obce nevolí, starostovi (srov. § 99 odst. 2 zákona o obcích). Starosta obce v takové situaci sice jedná jménem obce navenek, ale nemůže tak učinit bez předchozího schválení např. konkrétní smlouvy zastupitelstvem obce.

8. ODMĚŇOVÁNÍ, ODCHODNÉ A DALŠÍ NÁROKY VE VOLEBNÍM MEZIDOBÍ

8.1 Odměny a další nároky ve volebním mezidobí

Právní úprava

§ 75 odst. 3 – 6 zákona o obcích

Nárok na odměnu

Nárok na poskytování **odměny za výkon pravomocí ve volebním mezidobí** (bez ohledu na skutečnost, zda je opětovně zvolena do zastupitelstva obce) **má:**

- **osoba vykonávající pravomoci starosty nebo místostarosty**,
- **osoba vykonávající pravomoci člena rady obce**,
- **osoba**, která je **předsedou či členem zvláštního orgánu obce** nebo **komise rady obce**, **které byl svěřen výkon přenesené působnosti**,
- **osoba**, která je **předsedou nebo členem komise rady obce**, které **nebyl svěřen výkon přenesené působnosti**.

Poznamenáváme, že běžní členové zastupitelstva a členové výborů zastupitelstva obce „končí" současně s koncem funkčního období zastupitelstva obce (tj. 1. den voleb). Těmto osobám pak odměna nadále (tj. od 2. dne voleb) náležet nebude.

Výše a doba poskytování odměny

Uvedeným osobám náleží po dobu výkonu jejich pravomocí ve volebním mezidobí **dosavadní odměna a další související nároky**, a to po dobu uvedenou v tabulce níže.

Ostatní související nároky ve volebním mezidobí

Osobám vykonávajícím pravomoci ve volebním mezidobí náleží v tomto období, **stejně jako v běžném funkčním období,** také nárok na:

- **dovolenou** a její čerpání u uvolněných členů zastupitelstva
- **schválené příspěvky a další plnění z peněžního fondu nebo z rozpočtu obce**
- **cestovní náhrady**
- **pracovní volno s náhradou mzdy či platu**
- **náhrady výdělku ušlého v souvislosti s výkonem** funkce neuvolněným členům zastupitelstva obce, kteří jsou podnikající fyzickou osobou.

Poznamenáváme, že v případě dočasné pracovní neschopnosti uvolněných členů zastupitelstva se postupuje obdobně, jako kdyby tato vznikla ještě před volbami.

PŘEHLED VÝKONU PRAVOMOCÍ A ODMĚŇOVÁNÍ VE VOLEBNÍM MEZIDOBÍ		
Funkce	**Výkon pravomocí a odměňování**	**Odměna/další nároky**
dosavadní starosta (uvolněný i neuvolněný)	po dobu výkonu těchto pravomocí	dosavadní odměna a ostatní související nároky
dosavadní místostarosta (uvolněný i neuvolněný)	po dobu výkonu těchto pravomocí	dosavadní odměna a ostatní související nároky
člen dosavadní rady obce (uvolněný i neuvolněný)	po dobu výkonu těchto pravomocí	dosavadní odměna a ostatní související nároky
předseda nebo člen zvláštního orgánu obce a **předseda nebo člen komise rady obce, pověřené výkonem přenesené působnosti obce** (uvolněný i neuvolněný)	do odvolání z funkce	dosavadní odměna a ostatní související nároky
předseda nebo člen komise, **které nebyl svěřen výkon přenesené působnosti** (uvolněný i neuvolněný)	po dobu výkonu pravomocí dosavadní rady obce	dosavadní odměna a ostatní související nároky
člen zastupitelstva obce pověřený výkonem pravomocí starosty (tj. v obci, kde není starosta ani místostarosta pověřený zastupováním starosty v plném rozsahu)	po dobu výkonu těchto pravomocí	odměna ve výši, která by v daném období náležela starostovi (je-li tato odměna vyšší než odměna za jinou jím zastávanou funkci, která mu jinak náležela před pověřením) a ostatní dosavadní nároky
předseda nebo člen výboru zastupitelstva obce	výkon funkce ukončen 1. dnem voleb	odměna ani další nároky od 2. dne voleb již nenáleží
„řadový“ člen zastupitelstva obce	výkon funkce ukončen 1. dnem voleb	odměna ani další nároky od 2. dne voleb již nenáleží

Souběh odměn volební mezidobí/nové zastupitelstvo

Pokud by náležela členovi zastupitelstva obce v jeden den odměna osoby vykonávající pravomoci ve volebním mezidobí a současně odměna uvolněného či neuvolněného člena nově zvoleného zastupitelstva obce, náleží mu za tento den pouze ta z odměn, která je vyšší.

Pro posouzení výše odměn je rozhodná výše souhrnné odměny, kterou určilo zastupitelstvo obce.

Dotazy/odpovědi

Jak se vypočítá alikvótní část odměny, pokud dotyčný nevykonával funkci po celý kalendářní měsíc?

Pokud člen zastupitelstva obce vykonával funkci pouze po část měsíce, náleží mu za tento měsíc odměna ve výši násobku jedné třicetiny jeho odměny a počtu kalendářních dnů, po které funkci v daném měsíci vykonával. Je třeba upozornit, že „1/30" jeho dosavadní odměny se použije vždy, ať se počítá poměrná část odměny za měsíc říjen (který má 31 kalendářních dní), nebo listopad (který má 30 kalendářních dní). Výsledek se zaokrouhluje na celé koruny nahoru.

Příklad:

*V případě neuvolněného místostarosty s „odměnou za měsíc" ve výši 20 000 Kč by činila poměrná část jeho odměny za 10 kalendářních dní výkonu funkce v měsíci listopadu 6 667 Kč (20 000/30*10=666,66*10=6666,66 + zaokrouhlení nahoru).*

Jaká výše odměny ve volebním mezidobí se vyplácí neuvolněnému členovi zastupitelstva obce, pokud před volbami vykonával kumulovaně 3 funkce (1x člen rady, 1x předseda výboru, 1x člen zvláštního orgánu – komise pro sociálně-právní ochranu dětí) a z rozhodnutí zastupitelstva obce dosud pobíral souhrnnou odměnu za všechny 3 zastávané funkce (5 000 Kč za výkon funkce člena rady, 2 000 Kč za výkon funkce předsedy výboru a 1 000 Kč za výkon funkce člena komise pro sociálně-právní ochranu dětí)? Na nové volební období už nekandidoval.

Ve volebním mezidobí se poskytuje odměna jen za ty funkce, které ve volebním mezidobí nadále vykonává. V uvedeném případě výplata odměny za výkon funkce předsedy výboru bude ukončena prvním dnem voleb do zastupitelstva obce (s užitím výpočtu poměrné části odměny postupem: 1/30 z dosavadní odměny za měsíc ve výši 2 000 Kč krát počet dní výkonu funkce předsedy výboru). Ve volebním mezidobí bude dále poskytována jen dosavadní odměna za výkon funkce člena rady spolu s částkou odměny za výkon funkce člena komise pro sociálně-právní ochranu dětí. Výplata částky za výkon funkce člena dosavadní rady

bude ukončena dnem zvolení nové rady obce, výplata odměny za výkon funkce člena komise pro sociálně-právní ochranu dětí, tj. zvláštního orgánu, bude ukončena (až) za podmínky, resp. dnem, ke kterému ho nový starosta obce jako člena dosavadního zvláštního orgánu z funkce odvolá. V tomto případě se tedy může jednat o ještě pozdější termín (po ustavujícím zasedání nového zastupitelstva obce).

8.2 Proplacení nároku na nedočerpanou dovolenou při ukončení výkonu uvolněné funkce

Nárok na dovolenou mají **pouze uvolnění členové** zastupitelstva obce. Dovolená se poskytuje v rozsahu 5 týdnů (tj. 35 kalendářních dnů) za kalendářní rok, přičemž nejvýše 25 dnů lze čerpat v pracovní dny (tj. pondělí až pátek), jestliže tento den není svátkem. V případě, že výkon funkce uvolněného člena zastupitelstva netrval celý kalendářní rok, má tento nárok na poměrnou část dovolené (tj. jednu dvanáctinu dovolené za kalendářní rok za každý započatý kalendářní měsíc výkonu funkce).

Nevyčerpá-li uvolněný člen zastupitelstva obce **ke dni ukončení výkonu funkce poměrnou část dovolené za kalendářní rok, ve kterém došlo k ukončení uvolnění pro výkon funkce, poskytne tomuto bývalému členovi zastupitelstva obec automaticky náhradu za nevyčerpanou dovolenou**. Případná nevyčerpaná dovolená **z předchozího kalendářního roku (tj. z roku 2025) se nenahrazuje ani nepřevádí**.

Dle stávajícího právního stavu nelze dovolenou převést k původnímu zaměstnavateli, zbývající nárok se vždy proplácí. Náhrada se poskytuje automaticky ze zákona, tudíž uvolněný zastupitel si o poskytnutí nežádá a zastupitelstvo obce (ani jiný orgán obce) o tomto proplacení již nerozhoduje.

Náhrada za tuto nevyčerpanou dovolenou za kalendářní rok, ve kterém došlo k ukončení výkonu funkce, se určí jako násobek počtu kalendářních dnů, za které je poskytována, a jedné třicetiny odměny, která náleží uvolněnému členovi zastupitelstva obce ke dni ukončení výkonu funkce.

Příklad:

Uvolněný starosta obce s 2 000 obyvateli (měsíční odměna 84 306 Kč) vykonával funkci ve volebním mezidobí do 10. listopadu 2026 a dále jako uvolněný již nepokračoval.

Z nároku na rok 2026 žádnou dovolenou nečerpal. Z roku 2025 si do roku 2026 převedl 5 dní dovolené. Jaká náhrada za nárok na nevyčerpanou dovolenou mu náleží?

Postup:

1. Zjištění poměrné části dovolené za 11 měsíců: 35/12x11 = 32,08 kalendářních dní (počítá se včetně „sobot a nedělí").

2. Určení výše náhrady za 1 den nevyčerpané dovolené, tj. 1/30 z 84 306 Kč = 2 810,2 Kč.

3. Výpočet nároku: 32,08 x 2 810,2 Kč = 90 151,216 Kč.

Celková výše náhrady za 11 měsíců se zaokrouhlením na celé koruny nahoru je 90 152 Kč.

Bývalému starostovi tak bude obcí automaticky proplacen nárok za nevyčerpanou dovolenou za rok 2026 ve výši 90 152 Kč. Nevyčerpaná dovolená z roku 2025 propadá a neproplácí se.

8.3 Odchodné v důsledku zániku mandátu ke dni voleb

§ 77 – 78 zákona o obcích

Nárok na odchodné

Okruh členů zastupitelstva, kteří při splnění zákonných podmínek budou mít nárok na odchodné:

- **všichni uvolnění členové zastupitelstva obce** (bez ohledu na konkrétní vykonávanou funkci),
- **neuvolněný člen zastupitelstva** ve funkci **starosty**,
- **neuvolněný člen zastupitelstva** ve funkci **místostarosty**.

Důvody vzniku nároku na odchodné a podmínky splnění nároku

Zanikl-li mandát člena zastupitelstva obce poté, co vykonával zákonem vyjmenovanou funkci **v důsledku voleb do zastupitelstva obce,** vzniká mu nárok na odchodné při **splnění všech následujících podmínek:**

a) **ke dni zániku mandátu mu náležela odměna**

b) **nebyl v novém funkčním období opětovně zvolen do funkce uvolněného člena** zastupitelstva **nebo do funkce neuvolněného starosty nebo místostarosty**, **za niž mu náleží odměna.**

Je třeba vyčkat, zda dotyčný po volbách *nebude v novém funkčním období opětovně zvolen* do některé z uvedených funkcí. Splnění této podmínky je možné s určitostí potvrdit až poté, kdy už budou nově (poprvé nově) obsazeny jak funkce starosty, tak místostarosty a všechny nově zřízené uvolněné funkce. V případě, že by se z jakýchkoli důvodů nedařilo všechny uvedené funkce obsadit, je uvedena v zákoně pojistka výplaty odchodného po 3 měsících (viz dále).

Zákon vyžaduje, aby při **prvním** obsazení všech těchto funkcí nedošlo ke znovuzvolení uvedeného člena zastupitelstva. Pozdější zvolení do funkce starosty, místostarosty nebo uvolněného člena zastupitelstva obce v průběhu funkčního období (poté, co příslušná funkce už byla jednou obsazena a znovu se uvolnila) nemá z hlediska předmětného nároku na odchodné žádný vliv. Uvedené platí pouze pro zánik mandátu v důsledku voleb.

c) **nebyl v průběhu výkonu funkce pravomocně odsouzen** pro úmyslný trestný čin nebo pro nedbalostní trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem funkce člena zastupitelstva obce, jeho trestní stíhání pro takový trestný čin nebylo podmíněně zastaveno a nebylo rozhodnuto o schválení narovnání a zastavení trestního stíhání, což **musí doložit svým čestným prohlášením**.

Přehled nároku na odchodné dle podmínky opětovného zvolení

Pokud jde o konkrétní zastávané funkce, týká se jich nárok na odchodné při zániku mandátu v důsledku voleb takto:

Zastávaná funkce ke dni voleb	Zastávaná (navazující) funkce v novém funkčním období	Nárok na odchodné
starosta	starosta, místostarosta (uvolněný nebo neuvolněný s odměnou schválenou zastupitelstvem obce)	NE
starosta	uvolněný člen rady, uvolněný předseda výboru/komise nebo jiný uvolněný k výkonu funkce	NE
starosta	**neuvolněný člen zastupitelstva bez dalších funkcí, neuvolněný člen rady, neuvolněný předseda/člen výboru nebo komise nebo zvl. orgánu, neuvolněný místostarosta bez odměny**	**ANO**
místostarosta	starosta, místostarosta (uvolněný nebo neuvolněný s odměnou schválenou zastupitelstvem obce)	NE
místostarosta	uvolněný člen rady, uvolněný předseda výboru/komise nebo jiný uvolněný k výkonu funkce	NE
místostarosta	**neuvolněný člen zastupitelstva bez dalších funkcí, neuvolněný člen rady, neuvolněný předseda/člen výboru nebo komise nebo zvl. orgánu, neuvolněný místostarosta bez odměny**	**ANO**

uvolněný člen rady, uvolněný předseda výboru, jiný uvolněný člen zastupitelstva	starosta nebo místostarosta (uvolněný nebo neuvolněný s odměnou schválenou zastupitelstvem obce)	NE
uvolněný člen rady, uvolněný předseda výboru, jiný uvolněný člen zastupitelstva	opětovně zvolen do jakékoliv „uvolněné funkce“	NE
uvolněný člen rady, uvolněný předseda výboru, jiný uvolněný člen zastupitelstva	**neuvolněný člen zastupitelstva bez dalších funkcí, neuvolněný člen rady, neuvolněný předseda/člen výboru nebo komise nebo zvl. orgánu, neuvolněný místostarosta bez odměny**	**ANO**
starosta, místostarosta	**žádná** (už nebyl zvolen členem zastupitelstva)	**ANO**
uvolněný člen rady, uvolněný předseda výboru, jiný uvolněný člen zastupitelstva	**žádná** (už nebyl zvolen členem zastupitelstva)	**ANO**

Výše odchodného

Výše odchodného se **vždy odvíjí od výše odměny,** která členovi zastupitelstva náležela za měsíc **ke dni zániku mandátu,** resp. ke dni **vzdání se funkce nebo odvolání z funkce.**

Rozhodná je odměna, která mu běžně náležela za měsíc. Případná snížená odměna např. v důsledku pracovní neschopnosti není relevantní.

V případě, že člen zastupitelstva pobíral v rozhodný den „krácenou“ odměnu v důsledku současného výkonu jiné funkce (např. funkce poslance či souběhu s funkcí na jiném územním samosprávném celku), je třeba při výpočtu výše odchodného vycházet z této krácené odměny.

Současně je **výše odchodného závislá na počtu let výkonu funkce, respektive na sebe navazujících funkcí**. Odchodné je vždy ve výši minimálně jedné měsíční odměny (neboli jedné „odměny za měsíc“, která dotyčnému náležela ke dni zániku mandátu člena zastupitelstva) a za každý celý ukončený rok výkonu funkce se přičítá jedna další odměna. Maximálně se přičítají jen tři odměny, tedy **maximální výše odchodného je ve výši 4násobku (1+3) dosavadní odměny za měsíc.**

Pojmem „rok výkonu funkce“ je třeba rozumět **12 po sobě jdoucích měsíců, a to počínaje dnem volby do funkce a konče datem, které má stejné číselné označení** jen s letopočtem o 1 rok vyšším, tj. např.:

- 1 rok výkonu funkce = doba od 1. 11. 2025 do 1. 11. 2026;
- výkon funkce od 1. 11. 2025 do 31. 10. 2026 pro tyto účely rokem výkonu funkce není, do celého roku chybí 1 den.

Příklady výše odchodného dle počtu let výkonu funkce:

- výkon funkce **méně než 1 celý rok** ⇨ odchodné **ve výši 1** odměny za měsíc**,**
- výkon funkce **více než 1 rok, ale méně než 2 celé roky** ⇨ odchodné ve výši **2násobku** odměny za měsíc,
- výkon funkce **více než 2 roky, ale méně než 3 celé roky** ⇨ odchodné ve výši **3násobku** jeho odměny za měsíc,
- výkon funkce **více než 3 celé roky** (bez ohledu na to, zda šlo o necelé 4 roky nebo 10 či více let) ⇨ odchodné ve výši **4násobku** jeho odměny za měsíc.

Do rozhodné doby nepřetržitého výkonu funkce se započte i doba, po kterou dotčený člen zastupitelstva obce v uvedených funkcích vykonával své pravomoci v tzv. „volebním mezidobí“.

Do rozhodné doby se také započte doba, kdy dotyčný funkci sice nevykonával, ale nebyla splněna „negativní podmínka“ pro nepřiznání odchodného. Do doby pro výpočet odchodného se tak např. započte doba, kdy byl např. starosta/místostarosta v průběhu funkčního období z jedné funkce odvolán nebo se jí vzdal a nejpozději na následujícím zasedání zastupitelstva obce byl do obdobné funkce znovu zvolen.

Splatnost a výplata odchodného

Odchodné je možné vyplatit až po splnění všech zákonných podmínek, a to jednorázově v nejbližším výplatním termínu.

V situacích, kdy **není možné v delším časovém horizontu ověřit podmínku „opětovného nezvolení“** do funkce (např. po volbách nepanuje dlouhodobě shoda na obsazení jednotlivých funkcí či z různých důvodů není možné uvedené funkce obsadit), **se po uplynutí 3 měsíců od rozhodné události** (den zániku mandátu) odchodné členovi zastupitelstva **vyplatí**. **Pokud však v budoucnu následně bude takový člen zastupitelstva opětovně zvolen** do výše vyjmenovaných funkcí (a nesplní tak podmínku opětovného nezvolení), **je povinen vyplacené odchodné ze zákona vrátit**.

Příklad:

Neuvolněnému starostovi (s odměnou za měsíc ve výši 50 000 Kč) skončil mandát v důsledku voleb dne 9. října 2026. V novém funkčním období nekandidoval, a po volbách byly obsazeny funkce starosty a místostarosty a všechny uvolněné funkce. Bývalý starosta předložil „čestné prohlášení". Do funkce starosty byl zvolen 30. října 2022. V jaké výši bude jeho nárok na odchodné?

Postup:

1. Určení rozhodné doby pro výpočet odchodného. Od 30. října 2022 až do 9. října 2026 činí rozhodná doba pro výpočet odchodného 3 roky a 11 měsíců a 9 dnů.

2. Výše odchodného je v tomto případě ve výši 4 měsíčních odměn (odměna + odměna za každý rok výkonu funkce = 1 + 3) - tj. 4 x 50 000 Kč.

Celkový nárok na odchodné neuvolněného starosty je 200 000 Kč.

Starosta (místostarosta), který byl ve funkci déle než 3 roky, byl odvolán z funkce (funkce se vzdal) krátce před volbami. Pokud se do voleb již žádné zasedání stávajícího zastupitelstva nebude konat (a nejbližším zasedáním zastupitelstva tak bude až ustavující zasedání nově zvoleného zastupitelstva), kdy mu lze odchodné vyplatit?

Zákon o obcích v § 77 odst. 2 přiznává uvolněnému i neuvolněnému starostovi obce (stejně tak uvolněnému i neuvolněnému místostarostovi obce a členům zastupitelstva ve všech uvolněných funkcích), když je v průběhu daného funkčního (volebního) období z této funkce odvolán nebo se této funkce vzdal, nárok na odchodné, ale za zákonem stanovených podmínek. V tomto případě je nárok na odchodné podmíněn tím, že *nejpozději na následujícím zasedání zastupitelstva obce* nebyl opětovně zvolen do stejné či jiné významné funkce, za níž by náleželo odchodné.

Dle našeho názoru je třeba vyčkat do nejbližšího zasedání zastupitelstva obce, byť by se jednalo o zasedání ustavující. Opačný výklad by totiž znamenal připuštění možnosti obcházet zákonná pravidla poskytování odchodného při zániku funkce (vyplácet odchodné i v případě, že dotyčný bude ihned po volbách opět zvolen např. do funkce starosty).

Starosta je ve funkci 3 volební období. Měl by nárok na odchodné, pokud by byl v novém volebním období místostarostou nebo jen členem zastupitelstva obce?

V případě, že v novém funkčním období bude zvolen do funkce uvolněného místostarosty, nárok na odchodné nevzniká. Pokud bude zvolen do funkce neuvolněného místostarosty, je třeba posoudit, zda tomuto neuvolněnému místostarostovi bude schválena zastupitelstvem obce odměna za výkon funkce. Pokud

mu zastupitelstvo obce schválí odměnu za výkon funkce, potom mu odchodné náležet nebude. Pokud by však zastupitelstvo odměnu za výkon funkce místostarosty neschválilo, a tato funkce by tak byla vykonávána „bez odměny", potom by bývalý starosta nárok na odchodné měl. Pokud bude bývalý starosta pokračovat jako řadový člen zastupitelstva a budou splněny všechny zákonné podmínky, nárok na odchodné mít bude.

Jaká bude výše odchodného končícího uvolněného starosty obce po volbách, když tuto funkci vykonával nepřetržitě 3 funkční období?

V maximální výši, tj. ve výši 4násobku jeho dosavadní odměny, která mu náležela ke dni voleb.

Jaká bude výše odchodného ke dni voleb uvolněného starosty obce, který byl uvolněným starostou jen poslední rok, před tím byl 10 let neuvolněným místostarostou? Obě funkce na sebe navazovaly.

Ve stejné, maximální výši (4násobku) jako v předchozím případě. Rozhodující je výše odměny, která mu náležela ke dni voleb. Pro nárok na odchodné se mu započítává i doba výkonu funkce místostarosty, pokud obě funkce na sebe navazovaly bez přetržky.

Jaká bude výše odchodného neuvolněného místostarosty (neuvolněného starosty) s odměnou za měsíc ve výši 20 000 Kč, když vykonával funkci jen posledních 11 měsíců? Jak by to bylo po výkonu funkce po dobu 2 let a 11 měsíců?

Když vykonával funkci necelý 1 rok, bude mu náležet odchodné ve výši jedné dosavadní odměny za měsíc, tj. ve výši 20 000 Kč.

Když vykonával funkci déle než 2 roky, nikoliv však 3 celé roky, bude mu náležet odchodné ve výši 3násobku dosavadní odměny za měsíc, tj. ve výši 60 000 Kč.

Uvolněný starosta obce je současně poslancem Parlamentu ČR, a tak pobírá odměnu za měsíc ve výši „0,4násobku". Jaká výše měsíční odměny bude rozhodující pro výpočet odchodného – plná nebo snížená?

Snížená – také v tomto případě je rozhodující *výše odměny, která členovi zastupitelstva obce náležela za měsíc ke dni zániku mandátu.* Pokud dotyčnému ke dni voleb náležela odměna *ve výši 0,4násobku výše odměny, která by jinak náležela uvolněnému členovi zastupitelstva obce,* odchodné se bude počítat z této snížené výše odměny.

Uvolněný starosta obce je v dlouhodobé pracovní neschopnosti, a to včetně termínu voleb. Na nové volební období už nekandidoval. Bude mít nárok na odchodné, když ke dni voleb nepobíral žádnou odměnu, ale nemocenskou?

Bude (samozřejmě pokud splňuje podmínku „beztrestnosti"). To, že byl starosta v době voleb v pracovní neschopnosti (a v tomto případě nepobíral ani odměnu, nýbrž nemocenskou), je z hlediska nároku na odchodné nepodstatné, jelikož *„k případům nevyplácení odměny v rozhodný den z důvodů uvedených v § 72 odst. 7 se nepřihlíží"* (§ 77 odst. 1). Odchodné starosty se bude odvíjet od výše jeho odměny za měsíc, která by mu náležela, kdyby v pracovní neschopnosti nebyl.

8.4 Odměňování v novém volebním období

Podrobnosti a problematika právních vztahů členů zastupitelstev územních samosprávných celků a jejich odměňování je podrobně zpracována v **Metodickém doporučení** k činnosti územních samosprávných celků č. 5.6, které je zveřejněno na stránkách www.mv.gov.cz/odk v části č. 11. Odměňování členů zastupitelstev ÚSC. Kromě samotné metodiky zde naleznete i Doplněk Metodického doporučení č. 5.6 pro rok 2026 - účinnost od 1. 1. 2026 do 31. 12. 2026, ve kterém naleznete celou řadu příkladů přizpůsobených roku 2026. Každoročně pak bude tento doplněk aktualizován na příslušný kalendářní rok.

V tomto metodickém doporučení **k tématu uvádíme pouze zásadní informace,** a to z pohledu ukončení jednoho a začátku nového volebního období.

Upozorňujeme i na zcela aktuální právní úpravu účinnou od 1. 1. 2026, kdy dochází ke krácení odměn v případě současného výkonu vybraných kombinací funkcí na více územních samosprávných celcích. V této věci odkazujeme na speciální metodické doporučení na shora uvedených webových stránkách a doporučujeme sledovat aktuální vývoj legislativy, neboť lze očekávat její revizi.

Dotazy/odpovědi

Od kdy a jakým způsobem je možno odměňovat nově zvolené UVOLNĚNÉ členy zastupitelstva obce?

Uvolněnému členovi zastupitelstva obce (podle § 72 odst. 1 zákona o obcích) **náleží odměna za výkon funkce ze zákona, a to ode dne zvolení do uvolněné funkce** (tj. do funkce, jíž zastupitelstvo obce určilo jako funkci, pro kterou budou členové zastupitelstva obce uvolněni).

Pokud by zastupitelstvo obce rozhodlo, že daná funkce (např. funkce starosty) bude „uvolněná" až od data pozdějšího (např. od 1. dne následujícího kalendářního měsíce, od 1. ledna následujícího kalendářního roku), pak by odměna za výkon

příslušné uvolněné funkce náležela až ode dne, od kterého ji zastupitelstvo obce jako uvolněnou funkci určilo.

Výše odměny vychází automaticky ze zákona a určí se jako součin základny pro výpočet odměny a koeficientu stanoveného v příloze k tomuto zákonu podle zastávané funkce a velikostní kategorie obce. Základnu vyhlašuje každoročně Ministerstvo vnitra svým sdělením ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv. O výši odměny nerozhoduje žádný orgán, odměna vychází přímo ze zákona.

V podrobnostech odkazujeme na výše uvedené metodické doporučení k odměňování členů zastupitelstva a jeho doplněk.

Od kdy a jakým způsobem je možno odměňovat nově zvolené NEUVOLNĚNÉ členy zastupitelstva obce? Musí o jejich odměnách po volbách znovu rozhodovat zastupitelstvo obce?

Dle § 72 odst. 2 zákona o obcích neuvolněnému členovi zastupitelstva může obec poskytovat za výkon funkce odměnu. Je-li vůle zastupitelstva obce neuvolněným členům odměnu za výkon funkce poskytovat, poskytuje se **ve výši stanovené zastupitelstvem obce ode dne stanoveného zastupitelstvem obce, nejdříve však ode dne přijetí usnesení zastupitelstva obce**, jímž byla odměna stanovena. Výjimkou je starosta – neuvolněnému starostovi obec poskytovat odměnu musí, a to alespoň v zákonem stanovené minimální výši (ve výši 0,3násobku odměny, která by v dané obci náležela starostovi, pokud by byl uvolněný).

V novém funkčním období nelze odměňovat neuvolněné členy zastupitelstva na základě rozhodnutí (usnesení) předchozího zastupitelstva obce. Zákon totiž (v § 72 odst. 3) výslovně stanoví, že usnesení zastupitelstva obce o odměnách neuvolněným členům zastupitelstva obce *pozbývá účinnosti ukončením funkčního období zastupitelstva obce, které odměnu stanovilo.* **O odměnách nově zvolených zastupitelů tak může rozhodnout výlučně jen nově zvolené zastupitelstvo.**

Zákon stanoví maximální výši odměn. Mechanismus je obdobný jako u uvolněných, jen s tím rozdílem, že se jedná o maximální výši. O skutečné výši však rozhoduje zastupitelstvo v rozmezí od 0 až maximum.

Pokud neuvolněný člen zastupitelstva obce vykonává souběžně více funkcí, lze mu poskytovat souhrnnou odměnu, ale jen v případě, že o tom zastupitelstvo obce výslovně rozhodlo. Zákon však umožňuje poskytovat souhrnnou odměnu nanejvýš za 3 souběžně vykonávané funkce, a to funkce v zákoně vyjmenované: jde-li o souběžně vykonávané funkce člena rady, předsedy nebo člena výboru zastupitelstva, předsedy nebo člena komise rady nebo předsedy anebo člena zvláštního orgánu obce. V ostatních případech ani neuvolněným členům zastupitelstva obce kumulovanou odměnu za výkon více funkcí poskytovat nelze.

Musí být výše odměn neuvolněných členů zastupitelstva stanovena částkou v celých korunách?

Odměna za měsíc za jednotlivé funkce se stanoví **částkou v celých korunách**. Z usnesení musí být jednoznačně zřejmé, o jakou částku se jedná a tato musí být určitelná v celých korunách. Doporučujeme z důvodu transparentnosti vůči veřejnosti vymezení numerickou hodnotou (např. 10.000 Kč), neboť takovéto stanovení nejvíce odpovídá znění zákona.

Případná usnesení, které by stanovila výši odměny slovním opisem (např. „v maximální výši dle zákona za funkci…", „ve výši 0,8násobku maximální výše funkce…", či stanovení koeficientem, jež by byl menší než „zákonný" koeficient pro danou funkci) z důvodu, aby nebylo nutné přijímat každoročně nová usnesení, nebude Ministerstvo vnitra považovat za rozporná se zákonem za předpokladu, že na jejich základě lze dojít k jednoznačnému určení, jaká výše odměny neuvolněného zastupitele v celých korunách v každém okamžiku platí (a to i za využití § 72 odst. 7, podle něhož se výše odměny zaokrouhluje na celé koruny nahoru). Lze připustit, že způsob výpočtu odměn pomocí slovního vyjádření a rozumným kalkulačním vzorcem, ze kterého se finálně dojde k určení částky v celých korunách, je v intencích nové právní úpravy akceptovatelný a nevyžaduje napadnutí takovýchto usnesení pro rozpor se zákonem, byť formálně vzato není částka výslovně uvedena ve schváleném usnesení.

Důrazně však doporučujeme, aby případná usnesení odkazující na „maximální" částku či jiný způsob výpočtu vždy jednoznačně vymezovala, zda se jedná o částku pouze pro „daný kalendářní rok", nebo o maximální částku i pro „další kalendářní roky" (automatická valorizace), kdy bude rozdílná základna, aby takováto usnesení nečinila v praxi aplikační problémy.

Nově zvolený člen zastupitelstva obce se ustavujícího zasedání zastupitelstva obce nezúčastnil (z důvodu nemoci), a tak zatím nesložil slib. Týká se ho usnesení zastupitelstva obce, kterým odměny svým neuvolněným členům na ustavujícím zasedání stanovilo, nebo může pobírat odměnu až po složení slibu?

Mandát člena zastupitelstva obce dotyčný získal už dnem zvolení (tj. 2. den voleb ukončením hlasování). Příslušný slib skládá už jako člen zastupitelstva obce. Složení slibu člena zastupitelstva obce nepodmiňuje nárok na odměnu. Pokud zastupitelstvo obce ve svém usnesení, kterým odměny za výkon funkce určilo, výslovně nestanovilo, že odměny neuvolněným členům náleží nejdříve ode dne složení slibu, budou mít nárok na odměnu i zastupitelé, kteří složí slib později.

Zastupitelstvo obce na svém ustavujícím zasedání odměny svým neuvolněným členům nestanovilo. Lze jim poskytovat odměny „v dosavadní výši" nebo budou zatím jejich odměny nulové? Lze je stanovit zpětně?

Do té doby, než nově ustavené zastupitelstvo obce výši odměn svým neuvolněným členům (na nové funkční období) stanoví, nebudou odměny za měsíc všem jeho neuvolněným členům poskytovány, s výjimkou neuvolněného starosty. Neuvolněný starosta bude mít ode dne zvolení do funkce nárok na odměnu za měsíc ve výši 0,3násobku odměny, která by v té obci náležela starostovi, kdyby byl uvolněný. Ostatní neuvolnění budou pobírat odměnu, až ji zastupitelstvo obce stanoví a ode dne, ke kterému ji stanoví – avšak nejdříve ode dne konání zasedání zastupitelstva, na kterém ji stanoví. **Se zpětnou účinností ji poskytovat nelze.**

PŘÍLOHA Č. I – VZORY ÚKONŮ VZTAHUJÍCÍCH SE K USTAVUJÍCÍMU ZASEDÁNÍ ZASTUPITELSTVA

1. **Vzor oznámení o ustavujícím zasedání zastupitelstva obce (§ 93 odst. 1 zákona o obcích)**
2. **Vzor pozvánky nově zvoleným členům zastupitelstva obce**
3. **Vzor zápisu z ustavujícího zasedání zastupitelstva obce (§ 95 zákona o obcích)**
4. **Vzor záznamu o předání funkce starosty obce**
5. **Vzor čestného prohlášení k výplatě odchodného (§ 78 odst. 3 zákona o obcích)**

Pozn: *Kurzívou* jsou vyznačeny nepovinné údaje

1. Vzor oznámení o ustavujícím zasedání zastupitelstva obce

Obec Lhota
Obecní úřad Lhota

I N F O R M A C E
o konání ustavujícího zasedání nově zvoleného Zastupitelstva obce Lhota

Obecní úřad Lhota v souladu s ustanovením § 93 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, informuje o konání **ustavujícího zasedání Zastupitelstva obce Lhota**, svolaného dosavadním starostou obce ..... v souladu s § 91 odst. 1 zákona o obcích.

Místo konání: Obec Lhota – místnost obecního úřadu, Lhota č. p. 20

Doba konání: ..... 2026 od 17:00

Navržený program:

1) Určení ověřovatelů zápisu (§ 95 odst. 1 zákona o obcích) a zapisovatele
2) Schválení programu
3) Volba starosty a místostarosty
    a) určení počtu místostarostů
    b) určení funkcí, pro které budou členové zastupitelstva obce uvolněni (§ 71 odst. 1 písm. a/ zákona o obcích)
    c) určení způsobu volby starosty a místostarosty
    d) volba starosty
    e) volba místostarosty
4) Zřízení finančního a kontrolního výboru
    a) určení počtu členů finančního a kontrolního výboru
    b) volba předsedy finančního výboru
    c) volba předsedy kontrolního výboru
    d) volba členů finančního výboru
    e) volba členů kontrolního výboru
5) Rozhodnutí o odměnách za výkon funkcí neuvolněných členů zastupitelstva (§ 72 odst. 2 zákona o obcích)
6) Diskuse

Před schválením programu složí členové zastupitelstva obce slib.

V obci Lhota, dne .....

.....
dosavadní starosta obce Lhota
razítko obce (není povinné)

Vyvěšeno na úřední desce dne:
Jméno a podpis:

Sejmuto z úřední desky dne:
Jméno a podpis:

2. Vzor pozvánky nově zvoleným členům zastupitelstva obce na ustavující zasedání

Obec Lhota
Obecní úřad Lhota

Lhota, ... 2026
Počet listů: 1

Nově zvoleným členům Zastupitelstva obce Lhota
dle rozdělovníku

Svolání ustavujícího zasedání Zastupitelstva obce Lhota

Na základě ustanovení § 91 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, svolávám ustavující zasedání nově zvoleného Zastupitelstva obce Lhota:

Místo konání: Obec Lhota – místnost obecního úřadu, Lhota č. p. 20

Doba konání: ..... 2026 od 17:00

Navržený program:

1) Určení ověřovatelů zápisu (§ 95 odst. 1 zákona o obcích) a zapisovatele
2) Schválení programu
3) Volba starosty a místostarosty
    a) určení počtu místostarostů
    b) určení funkcí, pro které budou členové zastupitelstva obce uvolněni (§ 71 odst. 1 písm. a/ zákona o obcích)
    c) určení způsobu volby starosty a místostarosty
    d) volba starosty
    e) volba místostarosty
4) Zřízení finančního a kontrolního výboru
    a) určení počtu členů finančního a kontrolního výboru
    b) volba předsedy finančního výboru
    c) volba předsedy kontrolního výboru
    d) volba členů finančního výboru
    e) volba členů kontrolního výboru
5) Rozhodnutí o odměnách za výkon funkcí neuvolněných členů zastupitelstva (§ 72 odst. 2 zákona o obcích)
6) Diskuse

Před schválením programu složí členové zastupitelstva obce slib.

.....
dosavadní starosta obce Lhota
razítko obce (není povinné)

3. Vzor zápisu z ustavujícího zasedání zastupitelstva obce (§ 95 zákona o obcích)

Komentář ke vzoru:

- Vzorový zápis vychází ze zobecněných praktických zkušeností Ministerstva vnitra; zápis je proto nutné přizpůsobit konkrétním podmínkám v obci, zejména jednacímu řádu zastupitelstva obce.
- Vzor zápisu se vztahuje k obcím, v nichž není volena rada obce.
- V „modrých rámečcích" uvádíme bližší komentář k jednotlivým bodům programu, včetně některých v praxi se vyskytujících alternativ.
- Ve vzorovém zápise uvádíme též rozhodnutí zastupitelstva o stanovení výše odměny neuvolněným členům zastupitelstva obce. Pokud zastupitelstvo nehodlá vyplácet odměny neuvolněným členům zastupitelstva (je zcela na jeho rozhodnutí, zda odměny vypláceny budou), tento bod se nezařazuje, případně se zařadí návrh na rozhodnutí o tom, že odměny přiznány nebudou. I v případě, že obec bude mít v úmyslu tyto odměny vyplácet, nemusí o nich rozhodnout již na ustavujícím zasedání zastupitelstva. Tuto otázku lze rozhodovat kdykoli v budoucnu, ovšem s tím, že odměny nelze stanovit zpětně.
- Přijímaná usnesení jsou uváděna pouze pro situace, v nichž nebyl proti navrženému usnesení podán žádný alternativní návrh. Pokud ano, je vhodné nejdříve hlasovat o protinávrhu a není-li přijat, o původním návrhu. V zápise je pak tuto skutečnost vhodné uvést např. následujícím způsobem (např. k bodu 2 zápisu):

Návrh usnesení:

Zastupitelstvo obce Lhota schvaluje na základě návrhu člena zastupitelstva obce
..... volbu dvou místostarostů obce.

Výsledek hlasování: Pro ..... Proti ..... Zdrželi se .....
Usnesení nebylo schváleno.

Návrh usnesení:

Zastupitelstvo obce Lhota schvaluje zvolení jednoho místostarosty.

Výsledek hlasování: Pro ..... Proti ..... Zdrželi se .....
Usnesení bylo schváleno.

- Poznámka k číslování usnesení: Zákon o obcích neukládá povinnost číslovat usnesení zastupitelstva obce. Ministerstvo vnitra však doporučuje pro přehlednost zápisu jednotlivá schválená usnesení číslovat. Ve vzorovém zápise je proto vždy uveden *návrh usnesení*, dále *výsledek hlasování* a *konstatování, zda*

usnesení bylo či nebylo schváleno s tím, že pokud bylo schváleno (číslována jsou pouze přijatá usnesení) *též údaj o tom, jaké pořadové číslo dané usnesení má*. Číslování usnesení se provádí průběžně bez ohledu na číslo bodu programu (k určitým bodům programu vůbec nemusí být přijímáno usnesení k jiným bodům více usnesení). Např. k bodu I programu jsou schválena č. 1 a 2, k bodu II programu usnesení č. 3 atd.

Obec Lhota
Zastupitelstvo obce Lhota

Zápis
z ustavujícího zasedání Zastupitelstva obce Lhota,
konaného dne ..... 2026, od 17:00 hodin.

Zahájení zasedání zastupitelstva

Zasedání Zastupitelstva obce Lhota (dále též jako „zastupitelstvo") bylo zahájeno v ..... hodin dosavadním starostou obce ..... (dále jako „předsedající").

Před zahájením zasedání bylo členům zastupitelstva obce (při prezenci) předáno osvědčení o zvolení členem zastupitelstva obce podle § 53 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Předsedající schůze konstatoval, že zasedání bylo řádně svoláno tak, aby se v souladu s § 91 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, konalo do 15 dnů ode dne uplynutí lhůty pro podání návrhů soudu na neplatnost voleb nebo hlasování (lhůta uplynula dne ....., žádný návrh nebyl podán). Informace podle § 93 odst. 1 zákona o obcích byla na úřední desce Obecního úřadu Lhota zveřejněna v souladu se zákonem po dobu nejméně 7 dní, a to od ..... do ..... Současně byla zveřejněna na „elektronické úřední desce".

Předsedající schůze dále z prezenční listiny přítomných členů zastupitelstva **(příloha 1)** konstatoval, že přítomno je ..... členů zastupitelstva (z celkového počtu všech ..... členů zastupitelstva), takže zastupitelstvo je usnášeníschopné (§ 92 odst. 3 zákona o obcích).

* * *

Složení slibu členy zastupitelstva

Předsedající v souladu s § 69 odst. 2 zákona o obcích vyzval přítomné členy zastupitelstva ke složení slibu. Před složením slibu předsedající upozornil přítomné členy zastupitelstva, že odmítnutí složit slib nebo složení slibu s výhradou má za následek zánik mandátu (§ 55 zákona č. 491/2001 Sb., o vol-

bách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů).

Složení slibu proběhlo tak, že předsedající přečetl slib stanovený v § 69 odst. 2 zákona o obcích „Slibuji věrnost České republice. Slibuji na svou čest a svědomí, že svoji funkci budu vykonávat svědomitě, v zájmu obce Lhota a jejích občanů a řídit se Ústavou a zákony České republiky." a jmenovitě vyzval přítomné členy zastupitelstva ke složení slibu pronesením slova „slibuji" a podpisem na připraveném archu **(příloha č. 2)**

Žádný člen zastupitelstva neodmítl složit slib ani nesložil slib s výhradou.

* * *

Určení ověřovatelů a zapisovatele

Předsedající navrhl určit ověřovateli zápisu ..... a ..... a zapisovatelem ..... K návrhu nebyly vzneseny žádné protinávrhy. Před hlasováním dal předsedající možnost vyjádřit se přítomným občanům.

Návrh usnesení:

Zastupitelstvo obce Lhota určuje ověřovateli zápisu ..... a .... a zapisovatelem .....

Výsledek hlasování: Pro ..... Proti ..... Zdrželi se .....

Usnesení č. 1 bylo schváleno.

Poznámka: Pokud v obci tyto osoby určuje dle jednacího řádu nebo zachovávané zvyklosti předsedající zasedání, uvede se v zápise pouze, že **předsedající určil ověřovateli zápisu ..... a ..... a zapisovatelem .....** Ověřovatelé zápisu ani zapisovatel nemusejí být členy zastupitelstva obce.

* * *

Schválení programu

Předsedající seznámil přítomné s návrhem programu v souladu s pozvánkou předanou členům zastupitelstva a v souladu s informací zveřejněnou na úřední desce. K návrhu programu nebyly vzneseny návrhy na doplnění. Před hlasováním dal předsedající možnost vyjádřit se přítomným občanům.

Předsedající dal hlasovat o návrhu programu.

Návrh usnesení:

Zastupitelstvo obce Lhota schvaluje následující program ustavujícího zasedání:

I) Volba starosty a místostarosty

- **určení počtu místostarostů**
- **určení funkcí, pro které budou členové zastupitelstva obce uvolněni (§ 71 odst. 1 písm. a/ zákona o obcích)**
- **určení způsobu volby starosty a místostarosty**
- **volba starosty**
- **volba místostarosty**

II) Zřízení finančního a kontrolního výboru

- **určení počtu členů finančního a kontrolního výboru**
- **volba předsedy finančního výboru**
- **volba předsedy kontrolního výboru**
- **volba členů finančního výboru**
- **volba členů kontrolního výboru**

III) Rozhodnutí o odměnách za výkon funkcí neuvolněných členů zastupitelstva (§ 72 odst. 2 zákona o obcích)

IV) Diskuse

Výsledek hlasování: Pro ..... Proti ..... Zdrželi se .....

Usnesení č. 2 bylo schváleno.

Poznámka: Pokud některý zastupitel vznese návrh na doplnění bodu programu nebo na vypuštění některého bodu, nechá předsedající nejdříve hlasovat o tomto návrhu a až po „vyřízení" všech takových návrhů bude hlasováno o konečném programu v podobě upravené dle výsledků hlasování o jednotlivých návrzích na doplnění programu.

* * *

Bod I - volba starosty a místostarosty

Určení počtu místostarostů:

Předsedající navrhl, aby zastupitelstvo volilo pouze jednoho místostarostu. Jiné návrhy nebyly vzneseny, proto bylo hlasováno. Před hlasováním byla dána možnost zastupitelům i přítomným občanům sdělit své stanovisko. Žádné stanovisko vzneseno nebylo.

Návrh usnesení:

Zastupitelstvo obce Lhota schválilo zvolení jednoho místostarosty.

Výsledek hlasování: Pro ..... Proti ..... Zdrželi se .....

Usnesení č. 3 bylo schváleno.

Určení funkcí, pro které budou členové zastupitelstva obce uvolněni:

Předsedající dále navrhl funkce, ve vazbě na ustanovení § 71 odst. 1 písm. a) zákona o obcích, pro jejichž výkon budou členové zastupitelstva obce uvolněni. Jako uvolněné navrhl funkci *např. starosty, místostarosty, …* Jiné návrhy nebyly vzneseny. Před hlasováním byla dána možnost zastupitelům i přítomným občanům sdělit své stanovisko. Žádné stanovisko sděleno nebylo.

Návrh usnesení:

Zastupitelstvo obce Lhota určuje tyto funkce, pro které budou členové zastupitelstva obce uvolněni:

- ***starosta***
- ***místostarosta***
- ***….***

Výsledek hlasování: Pro ..... Proti ..... Zdrželi se .....

Usnesení č. 4 bylo schváleno.

Určení způsobu volby starosty a místostarosty:

Předsedající konstatoval, že nestanoví-li zastupitelstvo jinak, probíhá volba starosty a místostarosty veřejně hlasováním. Změnu způsobu hlasování musí schválit zastupitelstvo. V případě tajné volby budou hlasy jednotlivými členy zastupitelstva odevzdány do připravené hlasovací urny, následně budou předsedajícím spočítány a případným členům zastupitelstva bude umožněno výsledek sčítání zkontrolovat. Předsedající vyzval členy zastupitelstva k přednesení návrhů na změnu způsobu hlasování. Žádné návrhy nebyly podány.

Alternativa: Člen zastupitelstva ..... podal návrh na tajné hlasování. Předsedající dal o tomto návrhu hlasovat:

Návrh usnesení:

Zastupitelstvo obce Lhota schvaluje tajný způsob volby starosty a místostarosty postupem uvedeným předsedajícím.

Výsledek hlasování: Pro ..... Proti ..... Zdrželi se .....

Usnesení č. 5 bylo schváleno.

Předsedající dále upozornil, že nejdříve bude volen starosta a po jeho zvolení, případně po nezvolení žádného kandidáta bude přistoupeno k volbě místostarosty. O jednotlivých kandidátech bude hlasováno v pořadí, v jakém byli navrženi, přičemž po platném zvolení konkrétního kandidáta již nebude v hlasování pokračováno.

Navrhování kandidátů na funkci starosty a volba starosty:

Předsedající vyzval členy zastupitelstva k podávání návrhů na funkci starosty. Byly podány následující návrhy: Člen zastupitelstva ..... navrhl zvolit do funkce starosty ..... Před hlasováním byla dána možnost zastupitelům i přítomným občanům sdělit své stanovisko. Žádné stanovisko sděleno nebylo.

Návrh usnesení:

Zastupitelstvo obce Lhota volí starostou .....

Výsledek hlasování: Pro ..... Proti ..... Zdrželi se .....

Usnesení č. 6 bylo schváleno.

Pokud bylo podáno více návrhů:

Návrh usnesení:

Zastupitelstvo obce Lhota volí starostou obce Lhota Ing. P. B.

Výsledek hlasování: Pro ..... Proti ..... Zdrželi se .....

Usnesení nebylo schváleno.

Návrh usnesení:

Zastupitelstvo obce Lhota volí starostou obce Lhota M. H.

Výsledek hlasování: Pro ..... Proti ..... Zdrželi se .....

Usnesení č. 6 bylo schváleno.

Po zvolení starosty převzal starosta vedení zasedání (dále veden jako „předsedající“).

Navrhování kandidátů na funkci místostarosty a volba místostarosty:

Předsedající vyzval členy zastupitelstva k podávání návrhů na funkci místostarosty. Byly podány následující návrhy: Člen zastupitelstva ..... navrhl zvolit do funkce místostarosty ..... Před hlasováním byla dána možnost zastupitelům i přítomným občanům sdělit své stanovisko. Žádné stanovisko sděleno nebylo.

Návrh usnesení:

Zastupitelstvo obce Lhota volí místostarostou .....

Výsledek hlasování: Pro ..... Proti ..... Zdrželi se .....

Usnesení č. 7 bylo schváleno.

* * *

Bod II - Zřízení finančního a kontrolního výboru

Zřízení výborů a určení počtu jejich členů:

Předsedající úvodem tohoto bodu informoval o povinnosti zřídit finanční a kontrolní výbor [§ 117 odst. 2 a § 84 odst. 2 písm. l) zákona o obcích], neboť funkční období výborů předchozího zastupitelstva zaniklo spolu se zánikem původního zastupitelstva. Zastupitelstvo určuje počet členů výboru, který musí být lichý (§ 118 odst. 2 zákona o obcích), přičemž finanční a kontrolní výbor musí mít nejméně tři členy (§ 119 odst. 1 zákona o obcích). Členy výboru mohou být členové zastupitelstva i jiné osoby, pouze předsedou výboru může být jen člen zastupitelstva (§ 117 odst. 4 zákona o obcích). Členy kontrolního nebo finančního výboru nemůže být starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu ani osoby zabezpečující rozpočtové a účetní práce na obecním úřadu (§ 119 odst. 1 zákona o obcích).

Předsedající navrhl, aby zastupitelstvo zřídilo finanční výbor a kontrolní výbor, přičemž každý z nich bude mít tři členy. Jiný návrh podán nebyl. Před hlasováním byla dána možnost zastupitelům i přítomným občanům sdělit své stanovisko. Žádné stanovisko sděleno nebylo.

Návrh usnesení:

Zastupitelstvo obce Lhota zřizuje finanční výbor a kontrolní výbor. Oba výbory budou tříčlenné.

Výsledek hlasování: Pro ..... Proti ..... Zdrželi se .....

Usnesení č. 8 bylo schváleno.

Volba předsedy finančního výboru:

Předsedající vyzval členy zastupitelstva k podávání návrhů na funkci předsedy finančního výboru. Byly podány následující návrhy: Člen zastupitelstva ..... navrhl zvolit do funkce předsedy finančního výboru .... Před hlasováním byla dána možnost zastupitelům i přítomným občanům sdělit své stanovisko. Žádné stanovisko sděleno nebylo.

Návrh usnesení:

Zastupitelstvo obce Lhota volí předsedou finančního výboru .....

Výsledek hlasování: Pro ..... Proti ..... Zdrželi se .....

Usnesení č. 9 bylo schváleno.

Volba předsedy kontrolního výboru:

Předsedající vyzval členy zastupitelstva k podávání návrhů na funkci předsedy kontrolního výboru. Byly podány následující návrhy: Člen zastupitelstva ..... navrhl zvolit do funkce předsedy kontrolního výboru .....

..... Před hlasováním byla dána možnost zastupitelům i přítomným občanům sdělit své stanovisko. Žádné stanovisko sděleno nebylo.

Návrh usnesení:

Zastupitelstvo obce Lhota volí předsedou kontrolního výboru .....

Výsledek hlasování: Pro ..... Proti ..... Zdrželi se .....

Usnesení č. 10 bylo schváleno.

Volba členů finančního a kontrolního výboru:

Předsedající vyzval členy zastupitelstva k podávání návrhů na členy kontrolního výboru a finančního výboru. Byly podány následující návrhy: Člen zastupitelstva ..... navrhl zvolit členem kontrolního výboru ....

Návrh usnesení:

Zastupitelstvo obce Lhota volí členy finančního výboru .....

Výsledek hlasování: Pro ..... Proti ..... Zdrželi se .....

Usnesení č. 11 bylo schváleno.

Návrh usnesení:

Zastupitelstvo obce Lhota volí členy kontrolního výboru .....

Výsledek hlasování: Pro ..... Proti ..... Zdrželi se .....

Usnesení č. 12 bylo schváleno.

Poznámka: Pokud není možné na ustavujícím zasedání zvolit členy výborů pro nedostatek kandidátů, je vhodné, aby zastupitelstvo deklarovalo tuto skutečnost přijetím usnesení např. následujícího znění:

Návrh usnesení:

Zastupitelstvo obce Lhota odkládá volbu členů kontrolního a finančního výboru z důvodu nedostatku kandidátů na členství ve výborech na nejbližší zasedání.

Výsledek hlasování: Pro ..... Proti ..... Zdrželi se .....

Usnesení č. ... bylo schváleno.

* * *

Bod III – Rozhodnutí o odměnách za výkon funkcí neuvolněných členů zastupitelstva[16]

Předsedající navrhl, aby neuvolněným členům zastupitelstva byly v souladu s § 72 odst. 2 a § 84 odst. 2 písm. n) zákona o obcích, poskytovány odměn ve výši ....., a to ode dne .....[17] Předsedající navrhl též odměnu za výkon funkce neuvolněného starosty a neuvolněného místostarosty obce. Před hlasováním nebyly členy zastupitelstva obce podány žádné návrhy a občané obce neuplatnili žádná stanoviska.

Návrh usnesení:

Zastupitelstvo obce Lhota stanoví odměnu za výkon funkce neuvolněného člena zastupitelstva obce ve výši ..... za měsíc. Odměna bude poskytována ode dne…….. (např. přijetí tohoto usnesení, konkrétního data) a v případě náhradníka ode dne……. (např. vzniku mandátu, složení slibu, prvního zasedání zastupitelstva, jehož se zúčastnil).

Výsledek hlasování: Pro ..... Proti ..... Zdrželi se .....

Usnesení č. 13 bylo schváleno.

Návrh usnesení:

Zastupitelstvo obce Lhota stanoví odměnu za výkon funkce starosty jako neuvolněného člena zastupitelstva obce ve výši ..... za měsíc. Odměna bude poskytována ode dne zvolení do funkce starosty.

Výsledek hlasování: Pro ..... Proti ..... Zdrželi se .....

Usnesení č. 14 bylo schváleno.

Návrh usnesení:

Zastupitelstvo obce Lhota stanoví odměnu za výkon funkce místostarosty jako neuvolněného člena zastupitelstva obce ve výši ..... za měsíc. Odměna bude poskytována ode dne zvolení do funkce místostarosty.

Výsledek hlasování: Pro ..... Proti ..... Zdrželi se .....

Usnesení č. 15 bylo schváleno.

---

[16] To, zda obec bude poskytovat odměny neuvolněným členům zastupitelstva obce a za výkon jakých funkcí, závisí zcela na jejím rozhodnutí – s výjimkou neuvolněného starosty, který má právní nárok na poskytnutí odměny. Obec tedy není povinna poskytovat tyto odměny vůbec.

[17] Např. *od dne jejich zvolení do funkce* (v případě náhradníků lze předem do budoucna stanovit, že odměna jim bude poskytována *ode dne složení slibu* nebo *ode dne, kdy jim vznikl mandát člena zastupitelstva obce;* v případě členů zastupitelstva zvolených ve volbách to ode dne vzniku mandátu možné není, neboť mandát jim vznikl již zvolením před ustavujícím zasedání, na němž bylo o odměnách rozhodováno). Odměnu nelze stanovit zpětně.

Doplnění v případě, že obec hodlá poskytovat odměny i za výkon funkce předsedy výboru a člena výboru: Předsedající dále navrhl, aby neuvolněným členům zastupitelstva byla v souladu s § 72 odst. 2 zákona o obcích poskytována odměna za výkon funkce předsedy a člena výboru zastupitelstva ve výši ....., a to ode dne jejich zvolení do funkce předsedy nebo člena výboru. Před hlasováním nebyly členy zastupitelstva obce podány žádné návrhy a občané obce neuplatnili žádná stanoviska.

Návrh usnesení:

Zastupitelstvo obce Lhota stanoví odměnu za výkon funkce předsedy výboru zastupitelstva ve výši ..... za měsíc a člena výboru ve výši ..... za měsíc. Odměna bude poskytována ode dne zvolení do funkce předsedy nebo člena výboru.

Výsledek hlasování: Pro ..... Proti ..... Zdrželi se .....

Usnesení č. ... bylo schváleno.

Předsedající dále navrhl, aby zastupitelstvo obce v souladu s § 74 odst. 3 zákona o obcích určilo, že v případě souběhu výkonu více funkcí neuvolněným členem zastupitelstva obce nebudou poskytovány odměny v souhrnné výši.[18]

Návrh usnesení:

Zastupitelstvo obce Lhota v souladu s § 74 odst. 3 zákona o obcích stanoví, že při souběhu výkonu několika funkcí se odměna neuvolněnému členovi zastupitelstva obce poskytne pouze za výkon funkce, za niž podle rozhodnutí zastupitelstva náleží nejvyšší odměna. Toto usnesení nabývá účinnosti dnem jeho přijetí.

Výsledek hlasování: Pro ..... Proti ..... Zdrželi se .....

Usnesení č. 16 bylo schváleno.

[18] V případě souběhu výkonu několika funkcí neuvolněným členem zastupitelstva obce lze tomuto členovi zastupitelstva poskytnout měsíční odměnu až do výše souhrnu odměn za tři různé funkce (§ 74 odst. 3 zákona o obcích), **pokud tak zastupitelstvo obce výslovně stanoví**. Zastupitelstvo např. může usnesením obecně určit, že při souběhu funkcí se odměna vždy poskytuje jako součet odměn za jednotlivé funkce, přičemž do souhrnu nelze zahrnovat odměny za libovolný počet funkcí, nýbrž maximálně jen za 3 různé funkce. Současně lze do souhrnu zahrnovat jen odměny za funkce: *neuvolněný člen rady, předseda/člen některého z výborů, předseda/člen některé z komisí rady, předseda/člen některého ze zvláštních orgánů obce* (samostatná odměna za výkon funkce „člena zastupitelstva obce" se do souhrnné odměny nezapočítává). Zastupitelstvo má rovněž možnost určit, že ke sčítání odměn bude docházet pouze ve vztahu k určitým zastávaným funkcím. Samozřejmě zastupitelstvo obce může princip poskytování souhrnné odměny „odmítnout," pak se bude postupovat v souladu s ustanovením § 74 odst. 3 věty třetí zákona o obcích (bude se poskytovat jen odměna za 1 funkci, a to tu, za kterou zastupitelstvo stanovilo odměnu nejvyšší).

Jiné možnosti stanovení souběhu odměn (např.):

Návrh usnesení:

Zastupitelstvo obce Lhota stanoví, že při souběhu výkonu více funkcí (neuvolněný člen rady, předseda/člen některého z výborů, předseda/člen některé z komisí rady, předseda/člen některého ze zvláštních orgánů obce) se odměna neuvolněnému členovi zastupitelstva obce poskytne jako součet maximálně 3 (2) nejvyšších zastupitelstvem stanovených odměn za jím zastávané funkce. Toto usnesení nabývá účinnosti dnem jeho přijetí.

Výsledek hlasování: Pro ..... Proti ..... Zdrželi se .....

Usnesení č. ... bylo schváleno.

Návrh usnesení:

Zastupitelstvo obce Lhota stanoví, že neuvolněnému členovi zastupitelstva ....., který současně vykonává funkci člena rady obce a předsedy výboru nebo komise, bude odměna poskytována ve výši ..... (z toho za výkon funkce člena rady ..... Kč a za výkon funkce předsedy výboru nebo komise ..... Kč).[19] Toto usnesení nabývá účinnosti dnem jeho přijetí.

Výsledek hlasování: Pro ..... Proti ..... Zdrželi se .....

Usnesení č. ... bylo schváleno.

Návrh usnesení:

Zastupitelstvo obce Lhota stanoví, že neuvolněnému členovi zastupitelstva ....., který je současně předsedou výboru zastupitelstva obce a členem komise rady obce, bude odměna poskytována ve výši ..... (z toho za výkon funkce předsedy výboru ..... Kč a za výkon funkce člena komise rady ..... Kč). Toto usnesení nabývá účinnosti dnem jeho přijetí.

Výsledek hlasování: Pro ..... Proti ..... Zdrželi se .....

Usnesení č. ... bylo schváleno.

Odměny neuvolněným členům zastupitelstva lze stanovit **také jedním souhrnným usnesením**, které vzejde jako výsledný návrh na základě úplného projednání daného bodu programu:

[19] Celková výše nesmí přesáhnout součet horní hranice odměn pro neuvolněného člena rady a předsedy výboru zastupitelstva/komise rady, resp. součet horní hranice odměn pro člena výboru zastupitelstva/komise rady. Rozdělení celkové odměny na jednotlivé funkce je potřebné pro případ, pokud by odměny za jednotlivé funkce nestanovilo zastupitelstvo obce samostatně – až bude dotyčný vykonávat jen jednu z uvedených funkcí (např. v dalším volebním mezidobí jen funkci člena rady nebo jen člena komise rady apod.), tudíž jen za 1 funkci může být placen.

Návrh usnesení:

1) ***Zastupitelstvo obce Lhota stanoví odměny za výkon jednotlivých funkcí neuvolněných členů zastupitelstva takto:***

starosta	***…… Kč,***
místostarosta	***…… Kč,***
člen rady	***…… Kč,***
předseda výboru nebo komise	***…… Kč,***
člen výboru nebo komise	***…… Kč,***
člen zastupitelstva bez dalších funkcí	***…… Kč.***

2) ***Zastupitelstvo obce Lhota stanoví, že při souběhu výkonu dvou či více funkcí se odměna neuvolněnému členovi zastupitelstva obce poskytne jako ……..***
3) ***Zastupitelstvo obce Lhota stanoví, že odměny za výkon funkce neuvolněného člena zastupitelstva se budou poskytovat ode dne ……***

   V případě nastoupení náhradníka na uvolněný mandát bude odměna náležet ode dne …….

   V případě personální změny v obsazení jednotlivých funkcí, tj. v případě nového zvolení do funkce (starosty, místostarosty, předsedy výboru, předsedy komise, člena výboru, člena komise) bude odměna náležet ode dne ….

Výsledek hlasování: Pro ..... Proti ..... Zdrželi se .....

Usnesení č. … bylo schváleno.

* * *

Bod IV - Diskuse

* * *

Předsedající ukončil zasedání zastupitelstva v .....

Přílohy zápisu:

1) Prezenční listina
2) Listina prokazující složení slibu členů zastupitelstva obce
3) Zveřejněná informace o konání ustavujícího zasedání podle § 93 odst. 1 zákona o obcích

Zápis byl vyhotoven dne:

Zapisovatel:

Ověřovatelé: ..... dne .....

..... dne .....

Starosta: ..... dne .....

Razítko obce:
(není povinné)

Příloha č. 1

Zápisu z ustavujícího zasedání Zastupitelstva obce Lhota dne ..... 2026 – Prezenční listina

Jméno a příjmení člena zastupitelstva obce:		Podpis:

Příloha č. 2

Zápisu z ustavujícího zasedání Zastupitelstva obce Lhota dne ..... 2026 – Listina prokazující složení slibu člena zastupitelstva obce

S l i b
člena zastupitelstva obce

„Slibuji věrnost České republice. Slibuji na svou čest a svědomí, že svoji funkci budu vykonávat svědomitě, v zájmu obce Lhota a jejích občanů a řídit se Ústavou a zákony České republiky“ **[§ 69 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů]**.

Svým podpisem potvrzuji složení slibu

Jméno a příjmení:		Podpis:

V obci Lhota, ... 2026

4. Vzor záznamu o předání funkce starosty obce

Záznam o předání obce Lhota
nově zvolenému starostovi obce

Předávající: .....
dosavadní starosta obce Lhota

Přebírající: .....
nově zvolený starosta obce Lhota

Předmět předání ke dni 2026:

Předání dokladů vztahujících se k činnosti obce

1. .....
2. .....

Předání razítek obce

1. .....
2. .....

Úřední deska
(dle evidence úřední desky ke dni .....)

Předání písemností
(podle podacího deníku ke dni .....)

Informace o aktuálních záležitostech
1. .....
2. .....

Stav peněžních prostředků obce a majetku obce
1. zůstatek k ..... na bankovním účtu ..... ve výši .....
2. hotovost v pokladně obecního úřadu .....

Předání klíčů od obecního úřadu
1. .....
2. .....

Ostatní záležitosti
1. .....
2. .....

V obci Lhota, dne .....

Předávající: **Přebírající**

.....
dosavadní starosta obce

.....
nově zvolený starosta obce

5. Vzor čestného prohlášení k výplatě odchodného (§ 78 odst. 3 zákona o obcích)

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Já,.....(titul,jméno,příjmení).....

datum narození: .....

trvalé bydliště: .....

PRO ÚČELY VÝPLATY ODCHODNÉHO DLE § 78 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, ČESTNĚ PROHLAŠUJI, ŽE U MĚ NEJSOU DÁNY PŘEKÁŽKY PRO VÝPLATU ODCHODNÉHO STANOVENÉ V § 77 odst. 5 a 6*) SHORA CITOVANÉHO ZÁKONA O OBCÍCH.

V.....

dne.....

Podpis.....

---

*) (5) *Odchodné členovi zastupitelstva obce nenáleží, pokud byl v průběhu výkonu funkce pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin nebo pro nedbalostní trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem funkce člena zastupitelstva obce, jeho trestní stíhání pro takový trestný čin bylo podmíněně zastaveno nebo bylo rozhodnuto o schválení narovnání a zastavení trestního stíhání.*

(6) *Vznikl-li členovi zastupitelstva obce nárok na odchodné v době, kdy je proti němu vedeno trestní stíhání pro úmyslný trestný čin nebo pro nedbalostní trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem funkce člena zastupitelstva obce, odchodné se nevyplatí. Byl-li člen zastupitelstva obce pro trestný čin uvedený ve větě první pravomocně odsouzen, jeho trestní stíhání bylo podmíněně zastaveno nebo bylo-li rozhodnuto o schválení narovnání a zastavení trestního stíhání, platí, že nárok na odchodné nevznikl; v opačném případě se odchodné vyplatí.*

PŘÍLOHA Č. II - PŘEHLED RELEVANTNÍCH ZÁKONNÝCH USTANOVENÍ

(v platném a účinném znění ke dni vyhotovení metodického doporučení)

- zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů **(zákon o obcích)**: § 69, 77, 78, 90, 91, 93, 95, 107, 102a
- zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů **(zákon o volbách do zastupitelstev obcí)**: § 53 až 58, 60
- zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů **(s. ř. s.)**: § 90 a 93

* * *

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

§ 69

(1) Mandát člena zastupitelstva obce vzniká zvolením; ke zvolení dojde ukončením hlasování.

(2) Člen zastupitelstva obce skládá na začátku prvního zasedání zastupitelstva obce, jehož se po svém zvolení zúčastní, slib tohoto znění: „Slibuji věrnost České republice. Slibuji na svou čest a svědomí, že svoji funkci budu vykonávat svědomitě, v zájmu obce (města, městyse) a jejích (jeho) občanů a řídit se Ústavou a zákony České republiky."

(3) Člen zastupitelstva obce skládá slib před zastupitelstvem obce pronesením slova „slibuji". Člen zastupitelstva obce potvrdí složení slibu svým podpisem.

(4) Člen zastupitelstva obce vykonává svůj mandát osobně a v souladu se svým slibem a není přitom vázán žádnými příkazy.

§ 77

(1) Neuvolněnému členovi zastupitelstva obce, který vykonává funkci starosty nebo místostarosty, a uvolněnému členovi zastupitelstva obce, jimž zanikl mandát člena zastupitelstva obce, poskytne obec odchodné, pokud jim ke dni zániku mandátu člena zastupitelstva obce náležela odměna. K případům nevyplácení odměny v rozhodný den z důvodů uvedených v § 72 odst. 7 se nepřihlíží.

(2) Neuvolněnému členovi zastupitelstva obce, který vykonává funkci starosty nebo místostarosty, a uvolněnému členovi zastupitelstva obce, kteří byli v průběhu funkčního období odvoláni nebo se vzdali funkce, poskytne obec odchodné, pokud jim ke dni odvolání nebo vzdání se funkce náležela odměna. K případům nevyplácení odměny v rozhodný den z důvodů uvedených v § 72 odst. 7 se nepřihlíží.

(3) Odchodné podle odstavce 1 při zániku mandátu člena zastupitelstva obce dnem voleb do zastupitelstva obce členovi zastupitelstva obce nenáleží, pokud byl v novém funkčním období opětovně zvolen do funkce uvolněného člena zastupitelstva obce nebo do funkce neuvolněného člena zastupitelstva obce, který vykonává funkci starosty nebo místostarosty, za niž mu náleží odměna. O opětovné zvolení do funkce podle věty první nejde, jde-li o druhé a následující obsazení uvedené funkce v průběhu funkčního období.

(4) Odchodné podle odstavce 2 členovi zastupitelstva obce nenáleží, pokud byl nejpozději

na následujícím zasedání zastupitelstva obce opětovně zvolen do funkce uvolněného člena zastupitelstva obce nebo do funkce neuvolněného člena zastupitelstva obce, který vykonává funkci starosty nebo místostarosty, za niž mu náleží odměna.

(5) Odchodné členovi zastupitelstva obce nenáleží, pokud byl v průběhu výkonu funkce pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin nebo pro nedbalostní trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem funkce člena zastupitelstva obce, jeho trestní stíhání pro takový trestný čin bylo podmíněně zastaveno nebo bylo rozhodnuto o schválení narovnání a zastavení trestního stíhání.

(6) Vznikl-li členovi zastupitelstva obce nárok na odchodné v době, kdy je proti němu vedeno trestní stíhání pro úmyslný trestný čin nebo pro nedbalostní trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem funkce člena zastupitelstva obce, odchodné se nevyplatí. Byl-li člen zastupitelstva obce pro trestný čin uvedený ve větě první pravomocně odsouzen, jeho trestní stíhání bylo podmíněně zastaveno nebo bylo-li rozhodnuto o schválení narovnání a zastavení trestního stíhání, platí, že nárok na odchodné nevznikl; v opačném případě se odchodné vyplatí.

(7) Odchodné podle odstavce 2 lze členovi zastupitelstva obce poskytnout ve funkčním období pouze jednou.

§ 78

(1) Odchodné se stanoví ve výši odměny, která členovi zastupitelstva obce náležela za měsíc ke dni zániku mandátu člena zastupitelstva obce nebo ke dni odvolání nebo vzdání se funkce, k níž se přičte násobek této částky a počtu celých ukončených po sobě jdoucích let výkonu funkce, nejvíce však tří ukončených let výkonu funkce. Do rozhodné doby podle věty první se započte i doba, po kterou člen zastupitelstva obce podle § 77 odst. 3 nebo 4 do opětovného zvolení do funkce nevykonával funkci uvolněného člena zastupitelstva obce nebo funkci neuvolněného člena zastupitelstva obce, který vykonává funkci starosty nebo místostarosty.

(2) Odchodné je splatné, jsou-li splněny podmínky stanovené v § 77 a předloženo čestné prohlášení podle odstavce 3, a vyplácí se jednorázově v nejbližším výplatním termínu. Pokud do 3 měsíců nenastala překážka pro nárok na odchodné podle § 77 odst. 3 a 4, odchodné se vyplatí. Člen zastupitelstva obce, jemuž bylo vyplaceno odchodné podle věty první, je povinen vyplacené odchodné vrátit, jestliže následně nastaly překážky pro nárok na odchodné podle § 77 odst. 3 a 4.

(3) Člen zastupitelstva obce je povinen předložit čestné prohlášení, že u něj nejsou dány překážky pro výplatu odchodného stanovené v § 77 odst. 5 a 6.

§ 90

Poklesne-li počet členů zastupitelstva obce o více než polovinu, popřípadě pod 5 a zastupitelstvo obce nemůže být doplněno z náhradníků, oznámí obecní úřad neprodleně tuto skutečnost krajskému úřadu. V takovém případě nemůže zastupitelstvo obce rozhodovat o záležitostech podle § 84 odst. 2 a 85, s výjimkou § 84 odst. 2 písm. k), m) až p), u) a v) a s výjimkou přijímání rozpočtových opatření a stanovení pravidel rozpočtového provizoria.

§ 91

(1) Ustavující zasedání nově zvoleného zastupitelstva obce svolává dosavadní starosta po uplynutí lhůty pro podání návrhu soudu na neplatnost voleb nebo neplatnost hlasování tak, aby se konalo do 15 dnů ode dne uplynutí této lhůty, a jestliže byl návrh na neplatnost voleb nebo na neplatnost hlasování podán, do 15 dnů ode dne právní moci rozhodnutí soudu o posledním z podaných návrhů, pokud žádnému z podaných návrhů nebylo vyhověno. Ustavujícímu zasedání předsedá zpravidla dosavadní starosta, případně nejstarší člen zastupitelstva obce do doby, než je zvolen starosta nebo místostarosta. Na ustavujícím zasedání zastupitelstva obce se volí starosta, místostarosta a další členové rady obce.

(2) Jestliže se ustavující zasedání nově zvoleného zastupitelstva obce nekonalo ve lhůtě podle odstavce 1, svolá je po uplynutí této lhůty Ministerstvo vnitra, ledaže soud vyhověl návrhu na neplatnost voleb nebo na neplatnost hlasování. Informaci o svolání ustavujícího zasedání zastupitelstva obce zveřejní Ministerstvo vnitra v rozsahu stanoveném v § 93 po dobu v tomto ustanovení stanovenou na své úřední desce.

§ 93

(1) Obecní úřad informuje o místě, době a navrženém programu připravovaného zasedání zastupitelstva obce. Informaci vyvěsí na úřední desce[3b)] obecního úřadu alespoň 7 dní před zasedáním zastupitelstva obce; kromě toho může informaci uveřejnit způsobem v místě obvyklým.

(2) Je-li nezbytné konat zasedání zastupitelstva obce v souvislosti s řešením mimořádné události podle zákona o integrovaném záchranném systému[60)], k zabránění jejího vzniku nebo k odstraňování jejích následků, anebo jestliže se na území obce vztahuje krizový stav[43)], mimořádné opatření při epidemii nebo nebezpečí jejího vzniku nebo mimořádné veterinární opatření, zveřejní se informace o místě, době a navrženém programu připravovaného zasedání zastupitelstva obce podle odstavce 1 na úřední desce obecního úřadu alespoň po dobu 2 dnů před zasedáním zastupitelstva obce. Záležitosti, které se netýkají řešení situací uvedených ve větě první, mohou být na tomto zasedání projednávány pouze tehdy, jestliže byla informace zveřejněna alespoň 7 dnů před zasedáním zastupitelstva obce.

(3) Zasedání zastupitelstva obce je veřejné.

(4) Požádá-li na zasedání zastupitelstva obce o slovo člen vlády nebo jím určený zástupce, senátor, poslanec, nebo zástupce orgánů kraje, musí mu být uděleno.

§ 95

(1) O průběhu zasedání zastupitelstva obce se pořizuje zápis, který podepisuje starosta nebo místostarosta a určení ověřovatelé. V zápise se vždy uvede počet přítomných členů zastupitelstva obce, schválený pořad jednání zastupitelstva obce, průběh a výsledek hlasování a přijatá usnesení.

(2) Zápis, který je nutno pořídit do 15 dnů po skončení zasedání, musí být uložen na obecním úřadu k nahlédnutí. O námitkách člena zastupitelstva obce proti zápisu rozhodne nejbližší zasedání zastupitelstva obce.

§ 102a

(1) Rada obce vykonává své pravomoci podle tohoto zákona i po ukončení funkčního období zastupitelstva obce až do zvolení nové rady obce nebo do zvolení starosty nebo místostarosty v případě, že se rada obce nevolí (§ 99 odst. 3). Za zvolení nové rady obce podle věty první se považuje zvolení alespoň nadpoloviční většiny počtu členů rady obce, který má být volen podle § 84 odst. 2 písm. m), jestliže došlo ke zvolení starosty nebo místostarosty; ustanovení § 100 odst. 1 se neuplatní.

(2) Jestliže soud vyhoví návrhu na neplatnost voleb nebo hlasování, je rada obce ode dne právní moci rozhodnutí soudu do dne, ve kterém se koná ustavující zasedání nově zvoleného zastupitelstva obce, kromě pravomocí stanovených v odstavci 1, oprávněna stanovit pravidla rozpočtového provizoria a schvalovat rozpočtová opatření.

(3) Jestliže nedošlo ke zvolení zastupitelstva obce, protože okrsková volební komise neodevzdala zápis o průběhu a výsledku hlasování, vykonává rada obce ode dne následujícího po dni, ve kterém končila lhůta okrskové volební komise k odevzdání zápisu o průběhu a výsledku hlasování, do dne, ve kterém se koná ustavující zasedání nově zvoleného zastupitelstva obce, pravomoci podle odstavce 2.

(4) V obcích, v nichž rada obce nebyla před ukončením funkčního období zastupitelstva obce volena (§ 99 odst. 3), vykonává její pravomoci v období podle odstavce 1 dosavadní starosta (§ 107) v rozsahu podle § 102 odst. 4. Ustanovení odstavců 2 a 3 se použijí obdobně.

§ 107

Dosavadní starosta v období ode dne voleb do zastupitelstva obce do zvolení nového starosty nebo místostarosty, a jde-li o obec, v níž je volena rada obce, až do zvolení nové rady obce podle § 102a, vykonává pravomoci starosty podle § 103; v tomto období vykonává své pravomoci též dosavadní místostarosta. Nevykonává-li dosavadní starosta své pravomoci podle věty první, vykonává je dosavadní místostarosta, a je-li dosavadních místostarostů více, ten, kterého přede dnem voleb pověřilo zastupitelstvo obce zastupováním starosty, jinak ten, kterého pověřil dosavadní starosta. Vykonával-li ke dni voleb pravomoci starosty člen zastupitelstva obce podle § 103 odst. 6, použijí se věty první a druhá obdobně.

§ 53
Osvědčení o zvolení

Registrační úřad*) vydá kandidátům zvoleným za členy zastupitelstva obce osvědčení o zvolení, a to nejpozději do ustavujícího zasedání zastupitelstva. V případě, kdy soud shledá oprávněným návrh na neplatnost volby kandidáta, vydá registrační úřad do 7 dnů po právní moci rozhodnutí o neplatnosti volby kandidáta (§ 60) osvědčení o zvolení kandidátovi v pořadí stanoveném podle § 45 odst. 3 a 4.

§ 54
Dodatečné volby, opakované volby
a opakované hlasování

(1) Ke zvolení zastupitelstva obce nedojde, jestliže

a) soud shledá oprávněným návrh na neplatnost hlasování nebo na neplatnost voleb (§ 60),
b) volby se nekonaly z důvodu podle § 22 odst. 3,
c) nebyl odevzdán ani jeden hlasovací lístek s alespoň jedním platným hlasem pro kandidáta.

(2) Nedošlo-li ke zvolení zastupitelstva obce podle odstavce 1 písm. a), vyhlásí opakované volby nebo opakované hlasování ministr vnitra do 30 dnů poté, kdy mu bylo oznámeno usnesení soudu.

(3) Nedošlo-li ke zvolení zastupitelstva obce podle odstavce 1 písm. b) nebo c), vyhlásí dodatečné volby ministr vnitra do 30 dnů po uveřejnění celkových výsledků voleb do zastupitelstev obcí Státní volební komisí.

(4) Pro dodatečné volby, opakované volby a opakované hlasování se použijí ustanovení tohoto zákona a zákona o správě voleb obdobně.

*) Registračním úřadem je příslušný pověřený obecní úřad.

§ 55
Vznik a zánik mandátu

(1) Mandát člena zastupitelstva obce vzniká zvolením; ke zvolení dojde ukončením hlasování.

(2) Mandát zaniká

a) odmítnutím slibu člena zastupitelstva obce nebo složením slibu s výhradou,
b) dnem konání zasedání zastupitelstva obce, na kterém se člen zastupitelstva obce osobně vzdá mandátu; pokud člen zastupitelstva obce vyjádří vůli vzdát se mandátu k jinému pozdějšímu dni, zaniká mandát tímto dnem; vzdání se mandátu nelze vzít zpět,
c) dnem, kdy je obci doručeno písemné vzdání se mandátu člena zastupitelstva obce obsahující úředně ověřený podpis člena zastupitelstva obce; pokud člen zastupitelstva obce vyjádří vůli vzdát se mandátu k jinému pozdějšímu dni, zaniká mandát tímto dnem; vzdání se mandátu lze učinit též elektronicky prostřednictvím datové schránky nebo podepsané uznávaným elektronickým podpisem zasláním na adresu elektronické pošty podatelny obce; vzdání se mandátu nelze vzít zpět,
d) úmrtím člena zastupitelstva obce,
e) dnem voleb do zastupitelstva obce,
f) dnem sloučení obcí nebo připojení obce k jiné obci.[28)]

(3) Kromě případů uvedených v odstavci 2 zaniká mandát člena zastupitelstva obce, vysloví-li to příslušné zastupitelstvo, z důvodů

a) pravomocného rozhodnutí soudu, kterým byl člen zastupitelstva obce odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody,
b) že člen zastupitelstva obce přestal být volitelný (§ 5),
c) neslučitelnosti funkcí podle § 5 odst. 2.

(4) Nevysloví-li zastupitelstvo obce na nejbližším zasedání zánik mandátu podle odstavce 3, krajský úřad požádá o svolání mimořádného zasedání zastupitelstva, které se uskuteční nejpozději do 21 dnů od doručení této žádosti. Není-li zániku mandátu dosaženo, zaniká mandát člena zastupitelstva obce, vysloví-li to ředitel krajského úřadu.

(5) Úkoly krajského úřadu podle odstavce 4 plní u Zastupitelstva hlavního města Prahy Ministerstvo vnitra.

(6) V případě neslučitelnosti funkcí podle § 5 odst. 2, která nastane dnem zvolení členem zastupitelstva obce, nevysloví příslušné zastupitelstvo zánik mandátu na ustavujícím zasedání, ale umožní takto zvolenému členu zastupitelstva obce, aby do 3 dnů po ustavujícím zasedání učinil právní úkon směřující ke skončení pracovního poměru. Pokud člen zastupitelstva obce nepředloží do 3 měsíců po ustavujícím zasedání příslušnému starostovi nebo primátorovi doklad o tom, že důvod neslučitelnosti funkcí pominul, postupuje zastupitelstvo obce podle odstavců 3 a 4.

(7) Usnesení zastupitelstva obce podle odstavce 3 nebo rozhodnutí krajského úřadu podle odstavce 4 anebo rozhodnutí Ministerstva vnitra se neprodleně zašle tomu, kdo je proti takovému usnesení nebo rozhodnutí oprávněn domáhat se ochrany u soudu podle § 59. Současně se toto usnesení nebo rozhodnutí vyvěsí na úřední desce příslušného obecního úřadu. Za doručené se usnesení nebo rozhodnutí považuje sedmým dnem ode dne vyvěšení.

(8) Mandát člena zastupitelstva obce podle odstavců 3 a 4 zaniká dnem, kdy marně uplynula lhůta pro podání návrhu soudu podle § 59, nebo dnem právní moci rozhodnutí soudu, kterým nebylo usnesení nebo rozhodnutí podle odstavce 7 zrušeno.

[28] § 19 odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb.

§ 56
Nastupování náhradníků

(1) Uprázdní-li se mandát v zastupitelstvu obce, nastupuje za člena tohoto zastupitelstva náhradník z kandidátní listiny téže volební strany v pořadí podle § 45 odst. 5, a to dnem následujícím po dni, kdy došlo k zániku mandátu.

(2) Takto nastoupenému členu zastupitelstva obce předá starosta obce do 15 dnů poté, co se mandát uprázdní, osvědčení o tom, že se stal členem zastupitelstva obce a kterým dnem se jím stal. V případě neslučitelnosti funkcí podle § 5 odst. 2 postupuje zastupitelstvo obce na nejbližším zasedání podle § 55 odst. 6 obdobně.

(3) Není-li náhradník, zůstane mandát uprázdněn do konce funkčního období zastupitelstva obce.

§ 57
Postavení náhradníka zaniká

a) dnem voleb, popřípadě nových voleb do zastupitelstva obce,
b) dnem, kdy starosta nebo primátor obdrží písemnou rezignaci na postavení náhradníka; rezignaci nelze vzít zpět,
c) ztrátou volitelnosti, nebo
d) úmrtím náhradníka.

(1) Postavení náhradníka zaniká

a) dnem voleb, popřípadě nových voleb do zastupitelstva obce,
b) dnem, kdy je obci doručeno písemné vzdání se postavení náhradníka obsahující úředně ověřený podpis náhradníka; vzdání se postavení náhradníka lze učinit též elektronicky prostřednictvím datové schránky nebo podepsané uznávaným elektronickým podpisem zasláním na adresu elektronické pošty podatelny obce; vzdání se postavení náhradníka nelze vzít zpět,
c) ztrátou volitelnosti, nebo
d) úmrtím náhradníka.

(2) V případě, že vzdání se postavení náhradníka je obci doručeno podle odstavce 1 v den,

kdy již náhradníkovi vznikl mandát člena zastupitelstva obce podle § 56 odst. 1, platí, že jde o vzdání se mandátu člena zastupitelstva obce.

§ 58
Nové volby

(1) Nové volby do zastupitelstva obce podle tohoto zákona se konají,

a) jestliže se počet členů zastupitelstva obce sníží o více než polovinu oproti počtu určenému podle zákona a nejsou-li náhradníci podle § 56,
b) jestliže se počet členů zastupitelstva obce sníží pod hranici 5 a nejsou-li náhradníci podle § 56,
c) dojde-li ke vzniku nové obce,
d) dojde-li ke vzniku nové městské části nebo nového městského obvodu,
e) dojde-li k rozpuštění zastupitelstva obce podle zvláštního právního předpisu.[29)]

(2) V posledních 6 měsících funkčního období zastupitelstev obcí se nové volby nekonají.

(3) Pro nové volby se použijí ustanovení tohoto zákona a zákona o správě voleb obdobně.

(4) Nastane-li důvod pro konání nových voleb podle odstavce 1, zašle prostřednictvím krajského úřadu starosta dotčené obce návrh na vyhlášení nových voleb do zastupitelstva obce Ministerstvu vnitra do 30 dnů ode dne, ve kterém tento důvod vznikl. Obdobně postupuje primátor hlavního města Prahy, který zasílá návrh Ministerstvu vnitra. Nové volby vyhlásí ministr vnitra do 30 dnů po obdržení návrhu podle věty první.

[29)] § 89 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb.

§ 60

(1) Podáním návrhu na neplatnost hlasování, na neplatnost voleb nebo na neplatnost volby kandidáta se může domáhat ochrany u soudu[32)] každý volič zapsaný ve volebním okrsku, kde byl člen zastupitelstva obce volen, jakož i každá volební strana, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do tohoto zastupitelstva, (dále jen „navrhovatel"). Návrh je třeba podat nejpozději 10 dnů po vyhlášení výsledků voleb do zastupitelstev obcí Státní volební komisí.

(2) Návrh na neplatnost hlasování může podat navrhovatel, má-li zato, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledky hlasování.

(3) Návrh na neplatnost voleb může podat navrhovatel, má-li zato, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledky voleb.

(4) Návrh na neplatnost volby kandidáta může podat navrhovatel, má-li zato, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledek volby tohoto kandidáta.

[32)] § 200l zákona č. 99/1963 Sb.

§ 90
Neplatnost voleb a hlasování

(1) Za podmínek stanovených zvláštními zákony[20] může se občan nebo volební strana návrhem domáhat rozhodnutí soudu o neplatnosti voleb nebo neplatnosti hlasování anebo neplatnosti volby kandidáta.

(2) V řízení o návrhu na neplatnost voleb nebo na neplatnost hlasování jsou účastníky navrhovatel, příslušný volební orgán, volební strana, na jejíž kandidátní listině byl uveden kandidát, jehož volba byla napadena, nebo nezávislý kandidát. V řízení o návrhu na neplatnost volby kandidáta jsou účastníky navrhovatel, příslušný volební orgán a ten, jehož volba byla napadena.

(3) Soud rozhodne usnesením, a to do dvaceti dnů poté, kdy návrh došel soudu. Jednání není třeba nařizovat.

(4) Pokud soud rozhodne o neplatnosti volby kandidáta, může současně vyhlásit za zvoleného toho, kdo byl řádně zvolen. Rozhodnutí o neplatnosti volby kandidáta zašle soud Státní volební komisi nejpozději do dvou pracovních dnů po nabytí právní moci.

(5) Za podmínek stanovených zvláštním zákonem[25] se může volební strana, která navrhla kandidáta na funkci prezidenta republiky, domáhat rozhodnutí soudu o neplatnosti volby. V řízení o neplatnosti volby jsou účastníky navrhovatel, příslušný volební orgán, volební strana, na jejíž kandidátní listině byl uveden kandidát, jehož volba byla napadena, a ten, jehož volba byla napadena. Soud rozhodne usnesením, a to do patnácti dnů poté, kdy návrh došel soudu. Jednání není třeba nařizovat. Rozhodne-li soud o neplatnosti části volby prezidenta republiky, určí v usnesení, od kterého úkonu se volba prezidenta republiky bude opakovat. Pokud soud shledá chybu ve výpočtu volebního orgánu při zjišťování výsledku hlasování, uloží povinnost příslušným volebním orgánům upravit zápis o výsledku volby prezidenta republiky a ten vyhlásit.

---

[20] Zákon č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Zákon č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Zákon č. 491/2001 Sb.

[25] Zákon č. 275/2012 Sb., o volbě prezidenta republiky a o změně některých zákonů (zákon o volbě prezidenta republiky).

§ 93
Zvláštní ustanovení o řízení

(1) Ustanovení tohoto zákona o povinném zastoupení se neužijí; to neplatí o zastoupení zákonným zástupcem. Kandidáta, který je účastníkem, zastupuje v řízení volební strana, na jejíž kandidátní listině byl tento kandidát uveden, ledaže kandidát soudu písemně sdělí, že bude v řízení jednat samostatně. Jestliže volební strana nemá právní osobnost, jedná za ni v řízení její zmocněnec podle zvláštního zákona, a není-li ho, osoba uvedená mezi navrhovateli kandidáta nebo na kandidátní listině na prvním místě.

(2) Návrh, jímž se řízení zahajuje, nebo úkony, jimiž se řízením nebo jeho předmětem disponuje, lze provést pouze písemně nebo ústně do protokolu u věcně a místně příslušného soudu.

(3) Zmeškání lhůty k podání návrhu nelze prominout.

(4) Na náhradu nákladů řízení nemá žádný z účastníků právo.

(5) Rozhodnutí a jiné písemnosti v řízení soud doručuje účastníkům a osobám zúčastněným na řízení vyvěšením na úřední desce soudu. Rozhodnutí, o kterém to stanoví předseda senátu, a rozhodnutí, kterým se řízení končí, vedle toho soud doručí zvlášť účastníkům

a osobám zúčastněným na řízení. Zvlášť se doručuje i osobě, které je v rozhodnutí uložena povinnost něco konat. Rozhodnutí nabývá právní moci dnem vyvěšení.

PŘÍLOHA Č. III – KONTAKT NA JEDNOTLIVÉ KRAJSKÉ SOUDY

(podle internetové stránky http://portal.justice.cz, k 1. květnu 2026)

Úřední deska jednotlivých soudů je dostupná na http://infodeska.justice.cz.

1. **Městský soud v Praze**
   (Informační centrum)
   Spálená 2
   Praha 2 112 16
   Tel: 221 931 111
   E-mail:
   podatelna@msoud.pha.justice.cz

2. **Krajský soud v Praze**
   Nám. Kinských 5
   Praha 5 150 75
   Tel: 257 005 111
   E-mail:
   podatelna@ksoud.pha.justice.cz

3. **Krajský soud v Plzni**
   Veleslavínova 40
   Plzeň 306 17
   Tel: 377 868 121, 377 868 888
   E-mail:
   podatelna@ksoud.plz.justice.cz

4. **Krajský soud v Ústí nad Labem**
   Národního odboje 1274
   Ústí nad Labem 50 400 92
   Tel: 477 047 540
   E-mail:
   podatelna@ksoud.unl.justice.cz

5. **Krajský soud v Českých Budějovicích**
   Zátkovo nábřeží 2
   České Budějovice 370 84
   Tel: 389 018 111
   E-mail:
   podatelna@ksoud.cbu.justice.cz

6. **Krajský soud v Hradci Králové**
   Československé armády 218
   Hradec Králové 500 03
   Tel: +420 498 016 111
   E-mail:
   podatelna@ksoud.hrk.justice.cz

7. **Krajský soud v Brně**
   Rooseveltova 16
   Brno 601 95
   Tel: 546 511 111
   E-mail:
   podatelna@ksoud.brn.justice.cz

8. **Krajský soud v Ostravě**
   Havlíčkovo nábř. č. 34
   Ostrava 728 81
   Tel: 596 153 222
   E-mail:
   podatelna@ksoud.ova.justice.cz